

NEKOČ JE BILA MEJA

od 2. do 7. in od 15. do 26. strani

Primorski dnevnik

PETEK, 21. DECEMBRA 2007

št. 301 (19.084) leto LXIII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 vsvi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it/> e-mail: redakcija@primorski.it

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 0,80€ (191,71 SIT)

MEJA MED ITALIJO IN SLOVENIJO OPOLNOČI IZGINILA NA VALU LJUDSKEGA NAVDUŠENJA

Nova stran zgodovine

DUŠAN UDOVIČ

Še do pred nedavnim bi težko verjeli napovedi, da bo neke decembrske noči pod jasnim zvezdnatim nebom od Trbiža do Milj čisto zares izginila meja. Pa se je zgodilo, točno opolnoči, ob velikem ljudskem praznovanju, tako kot se za enkratni dogodek spodobi. Nič koliko obmejnih ljudi je včeraj spretetela enaka misel. Še zadnjič je bilo treba v teku dneva skočiti čez »blok«, po bencin, morda kaj drugega, ali pa kar tako, že samo zaradi doživetja, ko si moral na prehodu še enkrat, tokrat zadnjič, pokazati dokument.

Emocije so neizbežne. Dolga desetletja in za več generacij je bil to sestavni del mladane vsakdanjega življenja, v dobrem in slabem. Ta naša meja je v različnih obdobjih pokazala vse svoje plati. Zanj je tekla kri, bila je »železna zavesa« in »najbolj odprta meja v Evropi«; bila je vir velikih pričakovanj, za mnoge razočaranj, neuresničenih želja in ciljev, skoraj za vse je bila iz takšnega ali drugačnega vidika nepravilna. Zнала je biti žarišče napetih sporov in vroč argument mednarodnih diplomatskih omizij. Bila je tudi alibi, za mnoge priročen izgovor, problem in priložnost hkrati; nekaterim je hudo zagrenila življenje, drugim pa ga občutno olajšala. Kaj vse je zmogla biti ta meja. Nekaj pa je prav gotovo: bila je ovira, ki jo je bilo treba znati premoščati in ta praksa je z leti na različnih področjih postala nekakšen »know how« ljudi ob meji. Vse do sinočnjega zadnjega dejanja, ki ga je spremljala k uresničitvi dozorela vizija sodobne Evrope.

Danes vsega tega ni več, vse je v decembrski zvezdnati noči z veseljem in ob pokanju šampanjca odšlo v zgodovino. Odprto je novo poglavje, tisto, o katerem je bilo v teh dneh izrečenih veliko želja in plemenitih besed. Treba ga bo še napisati. Živeti v odprtem svetu je lepo in spodbudno, a je hkrati tudi velika odgovornost za nas vse. To je izziv, ki ga vsem, zlasti pa mlajšim generacijam, prinaša današnji sončni dan, prvi brez meje.

Na Fernetičih so vstop Slovenije v schengen proslavili tudi s pestrim kulturnim programom

KROMA

3

Dviganje mejne zapornice opolnoči pri Rdeči hiši v Gorici

BUMBACA

4

Pri žaganju mejne zapornice na Robiču sta »pomagala« tudi slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel in predsednik FJK Riccardo Illy

BOBO

ŠKOFIJE - Skupna zdravica ob padcu meje

»Manjšini ne bosta pogrešali prepustnic in potnih listov«

Italijansko vlado je zastopal podtajnik Rosato - Optimistično razpoloženje

ŠKOFIJE - Slovenci v Italiji in Italijani v Sloveniji nikakor ne bodo pogrešali meje, ki je ni več. Odprava mej pomeni zanje v prvi vrsti praznik, hkrati pa tudi krona zelo dolgih in potrpežljivih naporov, ki so se praktično začeli kmalu po drugi svetovni vojni. Preteklost je bila zelo postranska tema sinočnjega srečanja predstavnikov dveh manjšin na Škofijah, v optimističnem razpoloženju je prevladal predvsem pogled v prihodnost. Ni slučaj, da so se uradne prireditve ob odpravi meje začele prav z vsemanjšinsko zdravico.

V restavracijo Kompas so prišli zastopniki Italijanske unije in Italijanske obalne skupnosti, Sveta slovenskih organizacij in Slovenske-kulturno-gospodarske zveze. Italijansko vlado je zastopal podtajnik Ettore Rosato, Občino Milje župan Nerio Nesladek in Pokrajino Trst odbornica Adele Pino. Navzoča sta bila tudi italijanski generalni konzul v Kopru Bruno Gambacurta in Tanja Mljač v predstavitelstvu slovenskega generalnega konzulata v Trstu. Srečanje je obogatil oktet Škofije.

Po mnenju predsednika SKGZ Pavšiča sta se manjšini v časih, ko je bila meja med državama res meja, trudili, da bi jih mejne zapreke ne potisnile na stranski tir. Takrat smo bili žrtve zgodovinskih in ideoloških nasprotij, danes pa smo lahko nosilci novega razvoja teh krajev. »Spreminjajo se razmere, spremiti se moramo tudi mi, ki smo pogostoma videli le samega sebe, rekoč, da so krivde vedno samo pri drugih,« je kritično in samokritično dejal Pavšič.

Flavio Forlani (italijanska obalna skupnost) je rekel, da so jugoslovanske oblasti dolgo obravnavale manjšince v Istri kot »peto kolono« Italije. Na tej strani meje pa so na Italijane, ki so ostali v SFRJ, gledali kot na izdajalce. Meja je tukajšnjim ljudem povzročala le težave, probleme in ponižanja, zato je treba nanjo čimprej pozabiti.

Predsednik SSO Drago Štoka se je navezal na poslanstvo Prešernove Zdravljice, ki je kar nekaj let nazaj nakazala preroško vizijo padcev mej in sprave med sosedi. Odprava mejnih pregrad pomeni spodbudo za SKGZ in SSO za okrepitev sodelovanja. Štoka si šteje v čast prijateljske odnose SSO z Italijani v Istri.

Če se ena meja odpira, se druga (slovensko-hrvaška) žal zapira. Na to

Predstavniki dveh manjšin skupaj z vladnim podtajnikom Ettorejem Rosatom

KROMA

je opozoril Pavšič in o tem je v zaskrbljenih tonih govoril Maurizio Tremul (Italijanska unija), ki ima razloge za zaskrbljenost. V perspektivi se bo problem rešil z vstopom Hrvaške v Evropsko unijo, ker se to ne bo zgodilo jutri bi morali pristojni olajšati prehanje meje vsaj za Istrane.

Padec meje se po Rosatovem mnenju ni zgodil čez noč. K temu so pripomogli »veliki« dogodki na mednarodni sceni, v naših krajih pa vsi tisti, ki so verjeli, da je meja le administrativna ločnica. To so bili pripadniki obeh manjšin in to so bili daljnogledni župani mejnih občin, ki so bili bolj naprednih od svojih držav. Vladni predstavnik je izrecno omenil Dolino in »pionirsko« Odprto mejo Edvina Švaba. Zato hvala manjšinam in hvala tem pogumnim županom, je sinoči na Škofijah dejal Rosato.

Nerio Nesladek, župan Milj, je poudaril, da predstavlja padec meje prelomnico v zgodovini te občine. »S Koprrom sicer že uspešno sodeluje-

mo, sedaj pa bo to sodelovanje obvezno postalo bolj konkretno. Skupno bomo morali načrtovati ceste, komunalne storitve in vse tiste navidez drobne stvari, ki pa so za občane še kako pomembne,« je poudaril Nesladek. Pri tem je župan pohvalil lokalno desnosrednjo opozicijo, ki je glede odprave meje zagovarjala tvorna stališča in se izognila polemikam, ki bi nikomur ne koristile, škodile pa celotni miljski skupnosti.

Pokrajinski odborniki Pinovi se zdi lepo, da ob tem epohalnem trenutku na Tržaškem ni bilo običajnih polemik o preteklosti in o krivdah za pretekle tragedije. To je dober znak, zlasti za mlade, ki jih zanima sedanost in predvsem prihodnost. »Se son rose fioriranno e io sono sicuro che fioriranno (če so rože bodo zacvetele in jaz sem prepričan, da bodo),« je dejal generalni konzul Gambacurta. Slikovite besede, ki ne potrebujejo dodatka.

Sandor Tence

SCHENGEN - Prireditve

Danes v Mavhinjah, Šempolaju in Miljah

Devinsko-nabrežinski župan Giorgio Ret, odbornica Tjaša Švara in dijaki slovenske in italijanske nižje srednje šole bodo danes ob 10. uri s pomočjo občinskih delavcev odstranili zapornico na poljski poti v bližini Mavhinj. V miljski občini se bodo ob 10. uri na meji pri Hrvatinih srečali dijaki lokalnih šol.

Drugi ob 20.30 bo na mejnem prehodu Gorjansko-Šempolaj ljudski praznik Odprtje v Evropo, ki ga prireja sosednji občini Komen in Nabrežina. Govorila bosta župana Ret in Uroš Slamič. Napoveduje se bogat kulturni in zabavni program.

Jutri v Lipici in Bazovici

Na mejnem prehodu Lipica-Bazovica bo »schengenska« slavnost jutri dopoldne. Ob 9. uri bo v Lipici in Bazovici zbirališče udeležencev pohoda, ki bosta pol ure kasneje krenila do meje. Slavnost se bo začela 10. uri. Glavno besedo bosta imela župana Davorin Terčon in Roberto Dipiazza, ki se bosta do nekdanje meje pripeljala s kočijama. Kulturno prireditve snujejo domača društva in mladina.

Na Pesku praznik Doline in Hrpelj-Kozine

Jutri bo ljudski praznik tudi na Pesku in sicer ob 11. uri. Prireja ga občina Hrpelje-Kozina in Dolina, ki ju bosta zastopala župan Zvonko Benčič-Midre in županja Fulvia Premolin.

V nedeljo pohoda v Bregu in Ospu ter v Zgoniku

Te skupne stezice je naslov pohodu, ki bo v nedeljo s skupnim ciljem ob 13.30 na meji v Prebenegu. Pohod prirejata vasi Dolina, Prebeneg, Mačkolje, Socerb, Osp in Kastelec. Nedeljski pohod napovedujejo tudi v Zgoniku. Udeleženci se bodo zbrali ob 10.30 pred županstvom in se odpravili na pohod po nekdanji poti mlekaric. Približno opoldne se bodo na bivši meji srečali s pohodniki, ki bodo prišli iz sosednje Pliskovice.

Pobuda v Etnoblogu

O padcu mej bo govor danes ob 16.30 v krožku Etnoblog v Trstu (Ul Madonna del mare 3). Govorili bodo Georg Holzer, Jani Sever, Julius Franzotm Katja Vukčević, Mauro Missana in Paolo Rumiz.

ODPRAVA MEJNE PREGRADE - Nočna slavnost v miljskih hribih

Cerej: v nekdanji obmejni policijski kabini je nastala improvizirana »schengenska« kuhinja

Italijani in Slovenci ter člani obeh manjšinskih skupnosti so se na Cereju skupaj veselili zgodovinskega dogodka

KROMA

MILJE - Med miljsko in koprsko občino so novo leto po »schengenskem štetju« oziroma padec meje sinoči praznovali z ljudsko veselico na Cereju. Nekdanji mejni prehod tretje kategorije je gostil prijeten praznik v organizaciji krajevne skupnosti Hrvatini in domačinov z obeh strani meje.

V policijski kabini je nastala improvizirana kuhinja, kjer so pripravljali slastne klobase in druge dobrote. Pod šotorom na nikogaršnji zemlji so zaigrali ansambli. Italijani in Slovenci ter člani obeh manjšinskih skupnosti so se skupaj veselili zgodovinskega dogodka. Ob polnoči je nastopil osrednji trenutek: ob prisotnosti koprškega in miljskega župana Borisa Popoviča ter Neria Nesladka so krajani sneli obe rampi in slavje je bilo popolno. Večer je zaključilo kresovanje v bližnjem parku sožitja.

Župan Nesladek se je padca meje, kot poročamo na drugem mestu, že prej veselil na Škofijah skupaj s pripadniki slovenske in italijanske manjšine. (af)

ODPRAVA MEJE - Na Fernetičih veliko slavje s prehodom športnic v kočiji

Zmaga daljnovidnih in demokratičnih ljudi

Nagovor Edvina Švaba in predstavnikov oblasti - Bogat kulturni program - Poštni žig s Spacalovim delom

FERNETIČI - »Te dni praznujemo zmago dalekovidnih in demokratičnih ljudi, ki prostovoljno odstranjujejo pregrade.« Besede slavnostnega govornika Edvina Švaba so nekaj čez polnoč pozdravile udeležence slavja na (zdaj že bivšem) mejnem prehodu na Fernetičih, skozi katerega se je opolnoči v kočiji z lipicansko vprego popeljalo skupino športnic iz Italije in Slovenije: Tanja Romano, Margherita Granbassi, Mateja Kosovel, Simona Premrl in Monika Meden so tako postale simbol preseganja meje v znamenju prijateljstva med narodi, tako kot šport, za katerega so se odločile. Nočna slovesnost na Fernetičih je namreč pozdravila vstop Slovenije v schengensko območje in posledično odpravo fizične meje z ljudskim slavjem in bogatim kulturnim programom z udeležbo županov obmejnih občin ter predstavnikov slovenske in italijanske vlade.

Spored, ki sta ga povezovala Andro Merkù in Janja Lešnik, se je začel nekaj pred 21. uro pred velikim šotorom, ki so

EDVIN ŠVAB

KROMA

Medtem ko je uradni del slavja na Fernetičih potekal v šotoru, pa se je tudi zunaj zbrala množica ljudi, ki je proslavila padec meje med Italijo in Slovenijo

KROMA

ga za to priložnost postavili med obema mejnima prehodoma, kjer je udeležence pozdravila Kraška pihalna godba iz Sežane. Nato se je v šotoru začel bogat kulturni program, ki ga je uvedel orkester Harmonije brez meja: gre za skupino glasbenikov iz Italije in Slovenije, točneje profesorjev tržaškega opernega gledališča Verdi in Akademije za glasbo iz Ljubljane, ki so se združili ravno za to priložnost in za začetek izvedli obe državni himni, Premrlovo Zdravljico in Novarovo Mamelijevo himno. Nasploh je bila glasba sinoči v središču pozornosti, saj so prisotnim, poleg že omenjenega orkestra Harmonije brez meja, srca ogrele tudi etno-jazzovski melodije Fake orkestra in slovenskega zvezdnika Vlada Kreslina. Glasba se je tudi prepletala z besedo slovenskih in italijanskih avtorjev, sinov tega obmejnega prostora (Srečka Kosovela, Scipia Slataperja, Cirila Zlobca, Fulvia Tomizze, Claudia

Magrisa in Marka Sosiča), ki so jo v slovenščini in italijanščini podali igralci tržaških stalnih gledališč Rossetti, Contrada in Slovenskega stalnega gledališča Maria Grazia Plos, Lidja Kozlovich, Nikola Petruška Panizon in Romeo Grebenšek. Prav tako ni manjkal folklorni aspekt, za katerega je poskrbela folklorna skupina Kraški šopek iz Sežane.

Uro pred odstranitvijo zapornic se je pričel uradni del slovesnosti, s pozdravom predsednika Obrtne zbornice Slovenije Miroslava Kluna in predsednika tržaške Trgovinske zbornice Antonia Paolettija, katerim so sledili nagovori krajevnih upraviteljev: pred mikrofonom so se tako zvrstili župani Davorin Terčon (Sežana), Aleksij Križman (Repentabor) in Roberto Dipiazza (Trst), deželni odbornik Gianni Pecol Cominotto v

imeni Dežele Furlanije-Juljske krajine in predsednica Pokrajine Trst Maria Teresa Bassa Poropat. Upraviteljem so sledili predstavniki držav: podtajnika pri italijanskih ministrstvih za notranje in evropske zadeve, Ettore Rosato in Miloš Budin, državni sekretar za Slovence po svetu in v zamejstvu Zorko Pelikan ter državni sekretar pri slovenskem ministru za javno upravo Roman Rep.

Najbolj poklican, da uradno pozdravi padec meje, pa je bil človek, ki je to mejo začel rahljati že pred 27 leti, se pravi Edvin Švab, ki je s pobudo Odprte meje v času, ko je bil župan Občine Dolina, stopil na pot čezmejnega povezovanja in sodelovanja: »Danes smo občani tega prostora upravičeno ponosni, da smo bili med predhodniki milijonov ljudi današnje združene Evrope. Od da-

nes naprej moramo še bolj ustvarjalno utrjevati miroljubno in vsestransko združevanje pri nas, v Evropi, v svetu,« je dejal Švab, ki je tudi opozoril, da je poleg odstranjenih mejnih prehodov še kar nekaj škodljivih pregrad, ki jih bo potrebno odpraviti: »Dobro počutje slovenske in italijanske manjšine bo pomemben preizkusni kamen za brezmejni prostor in za združeno Evropo.« Nekdanji dolinski župan, za katerega se je uveljavila zdrava ljudska pamet in je prišlo do zmage z orožjem demokracije, je poudaril tudi potrebo po gojenju dialoga tudi s tistimi, ki se s temi spremembami ne strinjajo: »Dokazovati jim moramo, da je naša rešitev za Evropo in svet boljša, ker sta njena končna cilja svoboda in mir. Mlade in vse nas vabim, da zavzeto delamo za našo skupno srečo in blagosta-

nje. Naj živi demokratična in svobodna združena Evropa!« je zaključil Švab, ki je svoj nagovor imel takoj potem, ko sta orkester in godba zaigrali Odo radosti in so se športnice popeljale skozi takrat že bivši mejni prehod. Takrat so si predstavniki oblasti voščili in nazdravili, praznovanje pa se je nadaljevalo v šotoru ob zvokih Fake orkestra in Vlada Kreslina in na prostem, saj so udeleženci na megakranu lahko gledali posnetke deželnega sedeža RAI in Televizije Koper. Na sinočnje praznovanje in padec meje pa bo tudi spominjal posebni poštni žig z znamenitim Petelinom na dvorišču Lojzeta Spacala, kateremu bo v kratkem Pokrajina Trst posvetila veliko razstavo na četrtem pomolu starega tržaškega pristanišča.

I. Ž.

SEŽANA - Srečanje predstavnikov gospodarstva z obeh strani

O prednostih odstranitve fizičnih meja

Gospodarstveniki o novih pogojih po padcu meje med državama - Priložnosti za razvoj bodo večje, znati pa jih bo treba izkoristiti

Gostitelj Miroslav Klun med nagovorom prisotnih gospodarstvenikov in predstavnikov oblasti

KROMA

SEŽANA - V prostorih pivnice Gold v hotelu Zlata izbira na Terminalu v Sežani so se včeraj na pobudo Obrtne zbornice Slovenije, Primorske gospodarske zbornice iz Kopra, Trgovinske zbornice iz Trsta in Slovenskega deželnega gospodarskega združenja iz Trsta zbrali predstavniki gospodarskega življenja »z obeh strani meje« na razgovoru o priložnostih in pasteh ob odstranitvi fizične meje med Slovenijo in Italijo.

Zgodovinski dan, ko je padla meja, še zlasti veliko pomeni ljudem ob meji, še posebej gospodarstvenikom, ki so že ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo pričeli z boljšimi gospodarskimi tokovi in iskanju tradicionalnih odnosov. Predsednik Obrtne zbornice Slovenije Miroslav Klun je poudaril, da je potrebno izkoristiti ponujene oblike, ki jih ponuja dana situacija. Predsednik tržaške trgovinske zbornice Antonio Paoletti je poudaril prizadevanja vseh, da bi ustvarili skupno makro cono z namenom uspešnejšega nastopanja na zah-

tevnějšíh trgih s skupnim znanjem Slovenije in Italije. Kot primer je prikazal razvoj turizma, še posebej znanstvenega (obmorski park, za katerega je Dežela FJK namenila 20 milijonov evrov, skupna vrednost investicije pa znaša 105 milijonov evrov). Predsednik Slovenskega deželnega gospodarskega združenja Boris Siega je med drugim poudaril, da je ponovno prišel čas boljšega povezovanja tako na jezikovnem kot kulturnem področju. Podtajnik v italijanskem ministru za notranje zadeve Ettore Rosato je poudaril pomen manjšin kot povezovalnega člana in predsedovanje Slovenije Evropski uniji v prihodnjem letu. Podtajnik v ministru za evropske zadeve in zunanjo trgovino Miloš Budin je izrekel priznanje gospodarstvenikom, da vse delo, ki so ga opravili skozi več desetletij na vseh področjih. Obenem je izrazil željo po dodatni krepitvi investicijskih tokov in odpravi dvojnikov, ki jih je določila meja, na področju javnih storitev.

Olga Knez

SCHENGENSKA ŠIRITEV - Novoizvoljeni predsednik Türk častni gost novogoriškega slavja

Ljudje ob meji postavili temelje nove Evrope

»Tudi v najtežjih trenutkih je bilo prebivalstvo Goriške zagovornik povezovanja in združevanja«

NOVA GORICA - Ljudje ob meji so s svojo voljo po povezovanju in združevanju postavili temelje nove Evrope. V to je prepričan novoizvoljeni slovenski predsednik Danilo Türk, ki je bil včeraj častni gost novogoriške občine. Pred ogledom predstave La prepustnica v športni palači se je Türk srečal z županom Mirkom Brulcem na novogoriškem županstvu, kjer je poudaril, da je bil včerajšnji dan poseben za vso Slovenijo in Evropo. Po njegovih besedah se namreč Evropa širi na nova območja in nove moči. »Evropa ni pojem, ki bi bil zacemntiran enkrat za vselej; Evropa je pojem, ki se razvija in danes imamo tu v Novi Gorici možnost videti njen novi obraz,« je poudaril Türk in nadaljeval: »Vsakdo, ki nekaj ve o teh krajih, ki jih je obiskoval v prejšnjih desetletjih, dobro razume, kako se je državna meja ostro in globoko zarezala v tkivo prebivalstva teh krajev. Meja je bila na nek način politično vsiljena, bila je umetna, saj je razdelila posestva, družine, mesto. Vendar volja prebivalstva ob meji je bila močnejša od umetnih političnih delitev; od vsega začetka so si ljudje teh krajev prizadevali za po-

vezovanje in združevanje. Tudi v najtežjih trenutkih je bilo prebivalstvo Goriške glasnik novih časov, nove Evrope.«

Po besedah predsednika Türka je volja po povezovanju in združevanju prebivalstva ob meji z vstopom Slovenije v območje schengenskega sporazuma dosegla veliko zgodovinsko zmago, saj je pomagala zgraditi Evropo. »V vsej Sloveniji, kjer praznujemo vstop v schengensko območje, vemo, da so na Goriškem zasluge prebivalstva največje,« je poudaril Türk in zagotovil, da se bo na Goriško še vračal. »V te kraje že dolgo prihajam kot zasebnik, zato pa bom seveda prihajal tudi kot predsednik,« je poudaril Türk.

Župan Brulc je gostu poklonil Unicefovo punčko v solkanski narodni noši, zatem pa se je Türk vpisal v častno knjigo novogoriške občine. »Navdušen sem spričo zgodovinskega pomena današnjega večera, ko praznujemo začetek nove Evrope, ki so ga ljudje teh krajev pomagali ustvarjati dolga leta in desetletja,« je v trajno sled prihodnjim rodovom zapisal Danilo Türk.

Danijel Radetič

Brulc poklanja Türkcu Unicefovo punčko v solkanski narodni noši

BUMBACA

NOVA GORICA - V nabito polni športni dvorani sproščeno slovo od prepustnice in zapornic

Na vrsti padec meja v glavah

Župan Brulc poudaril vlogo slovenske manjšine v Italiji - Bučen aplavz za Brancatija - Goriški pozdrav prinesel prefekt De Lorenzo

NOVA GORICA - Bučen aplavz prepodne dvorane je pospremil prihod novoizvoljenega predsednika Slovenije Danila Türka, nekdanjega predsednika in častnega občana Nove Gorice Milana Kučana ter župana Mirka Brulca. Slovensnosti v počastitev dneva samostojnosti in enotnosti ter praznovanja vstopa Slovenije v schengensko območje, ki je potekala sinoči v Novi Gorici, se je udeležilo veliko pomembnih gostov. Ko je gostitelj, župan Brulc, v začetku svojega nagovora vsakega poimensko pozdravil, je dvorana ob vsakem imenu zaploskala. Ob imenu bivšega goriškega župana Vittoria Brancatija pa se je moč aplavza podeseterila. Takšno vzdušje je včeraj pospremila na pot slovesnost s komičnimi vložki - predstavo La prepustnica.

»Goriška, na obeh straneh sedanje državne meje, bo čez nekaj ur vstopila v novo razdobje. Če je bila z državno mejo pred šestdesetimi leti razdeljena skoraj po sredi, jo nocojšnja noč vrača v čase, ko je prebivalstvo, kljub različnim jezikom in iz tega izvirajočih značilnosti, združevala tudi deželjska zavest, pripadnost pokrajini in nujnost sobivanja. In sedanje generacije smo pozabile, da je ta prostor živel kot enovito ozemlje praktično vso svojo zgodovino in so bila obdobja, ko ga je meja delila, zelo redka,« je v nagovoru med drugim povedal novogoriški župan Mirko Brulc, ki je še posebej poudaril vlogo slovenske manjšine v Italiji. »Umik zapornic - možnost prehajanja preko meje, kot da je ne bi bilo - je nov korak temu, da bodo padle meje tudi v glavah. Preteklost naj bo spomin. Preteklost naj bo tudi pouk, iz katerega se učimo modrosti spoznavati drug drugega, se veseliti podobnosti ter globoko spoštovati različnost,« je zaključil Brulc. Dogodka, ki se je nadaljeval

s komedijo Borisa Kobala La prepustnica, se je v novogoriški telovadnici, ki je bila polna do zadnjega kotička, udeležila dvatisočglava množica. Med njimi so bili poleg že omenjenih tudi Vasja Klavora, podpredsednik slovenskega Državnega zbora, nekdanji predsednik Slovenije Milan Kučan, Daniele Verga, italijanski veleposlanik v Sloveniji, Miloš Budin, italijanski vladni podtajnik, Jože Šušmelj, slovenski generalni konzul v Italiji, Roberto De Lorenzo, goriški prefekt, Enrico Gherghetta, predsednik goriške pokrajine, župan Ettore Romoli, Claudio Gatti, goriški kvestor, Alojzj Mohar, direktor novogoriške policijske uprave, Roberto Antonaz, deželni odbornik, ki je zastopal predsednika FJK Ricarda Illyja, dalje Franco Brussa, deželni svetnik, Alessandro Maran, poslanec v italijanskem parlamentu, in župani sosednjih občin z obeh strani meje. Za novogoriškim županom je spregovoril prefekt De Lorenzo; Romoli je namreč povabilo, da bi pozdravil v imenu Gorice, odklonil. »Ganjen sem, ker sem del zgodovinskega trenutka, ki bo imel številne pozitivne posledice za vse nas. Toda to je vaš praznik. Dosegli ste nekaj velikega. To vam je v čast,« so bile prefektove besede.

V nadaljevanju je potekala komična predstava La prepustnica v treh dejanjih, ki so jih vmes popestrili vložki Goriškega pihalnega orkestra. V treh skečih so gledalci slišali, da so Trst v resnici osvobodile pokvarjene zavore tanka, ne pa politika; v drugem igralskem vložku je nastopil poslednji živeči tigrovec, v tretjem pa sta se slovenski in italijanski vrtičkar, ki jima je meja presekala vrtova ob novici, da je le-ta padla, odločila, da vse skupaj prodata Američanom za »Grande casinò«.

Katja Munih

Občinstvo v novogoriški športni dvorani (zgoraj), Kobal in Soldà v komičnih vložkih (desno)

BUMBACA

NA GORIŠKEM Drevi pohod in sežig meje »pr'Grabcu«

Vstop Slovenije v schengensko območje bodo danes praznovali s pohodom, ki bo povezal Peč z Mirenskim gradom. Ob 18.30 bo na mejnem prehodu v Mirnu zbirno mesto za pohodnike s slovenske strani; tu bo tudi krajša obeležitev padca meje z zborovskim petjem in zdravico. Ob 19.30 bo prihod na zbirališče pri kotalarski plošči na Peči, od koder bo ob 20. uri start tri kilometre dolgega pohoda z baklami na Mirenski grad; po 21. uri bo tam koncert sakralne glasbe s skupino Musicum (organiziran bo povratni avtobusni prevoz z Mirenskega gradu na Peč). Ob 22.30 bo »pr' Grabcu«, na meji med Mirnom in Gabrjami, ljudski praznik pod geslom »Le sosed bo mejak«, med katerim bodo simbolično sežgali državno mejo; kres prirejajo društva iz Rupe, Gabrij, s Peči, z Vrha in iz Sovodenj v sodelovanju s sovodenjsko občino.

Ravno tako danes ob 17.30 bo v frančiškanskem samostanu na Kostanjevici koncert glasbenih šol iz Nove Gorice in Gorice; koncert bodo ponovili ob 20.30 v cerkvi sv. Karla v Semeniški ulici v Gorici. Od 21. ure dalje se bodo na novogoriški železniški postaji zvrstili projekcija kratkih filmov čezmejnega filmskega maratona 6*60, odprtje fotografskih razstav Saj ni tako daleč in Enrica Policarda, nazadnje pa še koncert Ante Upedanten Banda, »fešta« bo zagotovljena; druženje ob P(r)oslavljanju meje prireja Kinoatelj v okviru projekta Euforia in v sodelovanju s prijatelji Transe in študentskim društvom Makin'GO. Goriška občina pa v okviru spremljevalnih pobud prireja nocoj ob 20.30 v deželnem auditoriju v Gorici revijo za izvolitev miss Alpe Jadran. Praznično bo nocoj tudi v Brdih; ob 19.30 se bo na trgu XXIV Maggio v Krmini začel potujoči koncert skupine Radio Zastava, ki bo povezal Krmin z Medano. Vinogradniki bodo odprli kleti, tako da bo na obeh straneh meje veselo.

GORICA-NOVA GORICA - Množica preplavila vsa praznična prizorišča ob meji

Dvig zapornic sprožil občutek odrešitve in povezanosti

Goriška se je po šestdesetih letih znebila mejnih pregrad in policijskih kontrol

GORICA-NOVA GORICA - Goriška se je to noč, le nekaj hipov za polnočjo, po šestdesetih letih znebila mejnih pregrad in policijskih kontrol. Opolnoči so na Rožni Dolini še zadnjič dvignili zapornice. Sprožil se je aplavz, sprožili so se fleši, sprožil pa se je predvsem nepopisen občutek odrešitve in povezanosti. Goriška meja je sicer bila prepustna in med najbolj odprtimi, šele sedaj, brez nikakršnih ovir, pa bo ta prostor s svojimi ljudmi lahko zadihal s polnimi pljuči. Pod okriljem Evrope, seveda. Da so to tudi pričakovanja ljudi, zgovorno govori okoliščina, da je vsa praznična prizorišča ob meji sinoči preplavila množica. Na mejnem prehodu Rdeča hiša - Rožna Dolina so vsi pritiskali v ospredje. Hoteli so čim bliže, da bodo protagonisti zgodovinskega trenutka.

Medtem ko so se iztekale zadnje minute, so pri mejnem prehodu igrali fanfaristi policijskega orkestra in pospremili prihod županov Gorice in Nove Gorice, Ettoreja Romolija in Mirka Brulca. S pozdravom sta nagovorila zbrane in se zahvalila policistom. Besedo sta prepustila predstavnikom policije, ki jim je bila meja še do včeraj zaupana. Videli smo dvigniti zapornico in mejo pasti. Nebo nad nami je osvetlil ognjemet. Sledile so zdravice in objemi, druženje pa se je ob zvokih rock glasbe nadaljevalo tudi na bližnjem parkirišču v Rožni Dolini, kjer so se nekaj ur pred polnočjo zbrali mladi iz obeh Goric ter iz bližnje in daljne okolice. Praznično dogajanje je včeraj zaobjelo tudi goriško mestno središče; večina trgovin sicer ni podaljšala urnika odprtja, živo pa je bilo predvsem v ljudskem vrtu okrog defileja missic Alpe Jadrana.

Iz Rožne Doline sta Brulc in Romoli s številnimi ljudmi krenila po italijanski strani še na mejni prehod na Erjavčevi-Škabrijelovi. Tamkajšnje dogajanje je bilo skupaj s prazničnim pržižgom lučk na trgu Evrope - Transalpini vrhunec včerajšnjih prireditvev, s katerimi so se Goričani in Novogoričani skupaj poslovili od meje. »Nikoli več ne bom v koloni čakal na meji,« je komentiral eden izmed udeležencev dogajanja in namignil, da meje odselej ne bo več občutiti. Morda bo pri nekaterih vztrajala v glavah, a bo tudi ta prej ali slej padla.

Na domala vseh goriških mejnih prehodih so včeraj odstranili zapornice. Pustili so jo le pri Rdeči hiši. Jutri ob 13.30 jo bo s predsednikom deželne vlade Riccardom Illyjem prišel simbolno dvigniti še italijanski notranji minister Giuliano Amato. Pričakala ga bosta tudi župana obeh Goric, Mirko Brulc in Ettore Romoli.

ŠTANDREŽ-VRTOJBA - Obmejni organi so si še zadnjič izmenjali voščila

»Sanje so se uresničile«

Na kraju ostaja mozaik, ki so ga izdelali med poletno delavnico društva sKultura 2001 - Mladim zaželeli skupno prihodnost

Otroci iz Vrtojbe, Štandreža in Romansa skupaj spuščajo balončke

BUMBACA

ŠTANDREŽ-VRTOJBA - »Predvčerajšnjim smo sanjali, včeraj verjeli in delali na tem, danes pa smo tu, brez pregrad in mej,« je povedal Dragan Valenčič, župan občine Šempeter-Vrtojba na včerajšnjem, zadnjem prednovoletnem srečanju slovenskih in italijanskih obmejnih organov, ki so ga v občini združili s slovesnostjo ob vstopu Slovenije v schengensko območje. Pred zbrano množico je nastopila vrsta govornikov, ki so si bili enotni: gre za pomembno zgodovinsko prelomnico, ki ponuja nove razsežnosti in odpira novo dobo. Kako bo naprej, je odvisno od ljudi na obeh straneh meje. Dogodek so s pesmijo simbolno pospremili učenci osnovnih šol iz Vrtojbe, Štandreža in Romansa, v spomin na praznik pa ostaja skulptura - mozaik, ki so ga na pobudo društva sKultura 2001 iz Štandreža in občine Šempeter-Vrtojba izdelali na akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani ter na šoli mozaikov iz Spi-

limberga. Slovesnost je potekala slabih dvanajst ur pred tem, ko bo tudi na mednarodnem mejnem prehodu Štandrež-Vrtojba odpravljena mejna kontrola. Dogodka se je udeležilo veliko predstavnikov institucij z obeh strani meje: župani okoliških občin, predstavniki obmejnih organov, kulturnih institucij in politikov. Napovedani predsednik deželne vlade Furlanije-Julijske krajine Riccardo Illy je zadnji hip opravičil svojo odsotnost.

Gostitelj, župan Valenčič, je v nagovoru prisotnim še posebej izpostavil zahvalo obmejnim organom in vsem, ki so pripomogli k temu, da je bila meja na Goriškem med najbolj odprtimi mejami. »Za naše kraje je danes pomemben dan,« je dejal župan Gorice Ettore Romoli in nadaljeval: »Z dvigom zapornic se bo začela spreminjati tudi miselnost ljudi. Ob polnoči pa bomo okronali vsa naša dosedanja prizadevanja, s katerimi smo prišli do tega

cilja.« Časa prepustnic, pregledov na meji in nakupovanja čez mejo se še dobro spominja slovenski generalni konzul v Trstu, sicer domačin Jože Šušmelj: »Tudi tisti časi so bili lepi, a še lepše bo v prihodnje, ko meje ne bo več in bodo ljudje z obeh strani meje zaživeli v skupnem prijateljstvu in spoštovanju.«

»Prijateljice in prijatelji, dober dan,« je v slovenščini pozdravil predsednik goriške pokrajine Enrico Gherghetta. »Tokrat se bo ta meja prvič spreminjala brez vojne in okrutnosti. Hvala vsem, ki so k temu pripomogli in verjeli v to. Danes končno zaključujemo zadnje poglavje povojnega obdobja,« je poudaril. Zbrane je pozdravil tudi goriški prefekt Roberto De Lorenzo, ki se je ozrl predvsem na mlade in jim zaželel skupno prihodnost. Slovesnost se je zaključila s tradicionalno izmenjavo voščil predstavnikov mejnih organov. Tokrat zadnjič. (km)

GORICA-NOVA GORICA - Po zaslugi EU-forie je meja sinoči najprej padla na Erjavčevi-Škabrijelovi

Naval pritiskal na spovednico

Ljudje, stari in mladi, so prihajali in odhajali, vzdušje je bilo neverjetno pozitivno - Švercarskim grehom prisluhnila bambola, ujela pa jih je Kinoateljjeva kamera

GORICA-NOVA GORICA - Še preden je Slovenija uradno vstopila v schengensko območje, je meja padla na mejnem prehodu Erjavčeva-Škabrijelova, kjer je v organizaciji Kinoateljjeva, študentskega društva Makin'GO in prijateljev Transa sinoči potekal projekt EU-foria. Dogodka se je udeležilo lepo število ljudi s slovenske in italijanske strani, ki so skupaj še zadnjič prečkali mejo s prepustnicami. Prava gneča pa je nastala tudi za fotografiranje ob odstranjevanju zapornice, ki so si jo ljudje podajali med seboj in je, kljub vpadljivosti in velikosti, za nekaj časa celo izginila s prizorišča. V zdaj že nekdanji carinarnici je režiserka Anja Medved pripravila video spovednico švercarskih grehov in drugih spominov na mejo. Organizatorji so ljudi pozvali, naj v video spovednici povedo vse, kar si dolga leta niso upali povedati carinikom in si tako dokončno ope-rejo mejno krivdo. Dobrodošla pa so bila tudi vsa druga osebna pričevanja, povezana z mejo. V video spovednici je »grešnike« pričakala bambola, za njo pa je bila vključena kamera.

Anja Medved je bila nad odzivom pri-

Uspeh video spovednice presenetil tudi organizatorje

FOTO N.N.

jetno presenečena. »Bala sem se, da ne bo nikogar, predvsem pa tega, da ne bo nikogar z italijanske strani meje, zdaj so pa v večini,« je povedala in dodala, da še ne ve natančno, kaj bo iz posnetega materiala nastalo. V vsakem primeru bodo posnetki shranjeni v arhivu obmejnega spomina Kinoateljjeva, morda pa bo tudi nastal nov video dokumentarec.

Vsi, ki so se spovedali, so prejeli kozareček »kaffekoretta«, ki je simbolično spominjal na čas, ko smo iz Italije v Jugoslavijo tihotapili kavo, v obratni smeri pa žganje. Kamera je zabeležila najrazličnejše pripovedi, med katerimi je bila tudi zanimiva zgodba ruske državljanke, ki se je že pred leti preselila v Gorico, kjer živi le nekaj metrov stran od meje. Z ruskim potnim listom meje ni mogla prečkati, zato je padec meje komaj čakala, da bo lahko šla peš na bližnjo Kostanjevico, ki jo je do zdaj opazovala le od daleč. Zgodbe o švercanju so zakrožile tudi pred video spovednico. Najboljša se mi je zdela tista, o dveh Novogoričanih, ki sta pred leti preko meje švercala dve profesionalni dirkalni kolesi za takrat enega boljših slovenskih ko-

lesarjev. Eden od protagonistov je povedal, da sta iz garderobe pobrala pisana oblačila, ki so še najbolj spominjala na kolesarske drese, potem pa proti meji. Malo pred solkanjskim blokom sta se ustavila v bifeju in se na stranišču zmočila po laseh in obrazu, da sta izgledala prepotena. Kljub nenavadnemu, prav nič kolesarskemu izgledu, sta prišla v Slovenijo. Vsak na biciklu za pet tisoč evrov.

Ljudje, stari in mladi, so prihajali in odhajali in vzdušje je bilo neverjetno pozitivno. Dogajanje na meji je spremljala tudi ekipa popularne radijske oddaje Catterpillar italijanske mreže RAI. Nekaj besed o zgodovinskem dogodku je za radijske poslušalce povedal tudi goriški župan Ettore Romoli, ki se je, tako kot mnogi drugi fotografiral, z nekdanjo zapornico v rokah. Okrog osmih zvečer so se zbrani skupaj še zadnjič podali s prepustnicami preko meje, potem pa je slovenski policist snel zastavo z droga in večer se je nadaljeval v sproščenem druženju. Po zaprtju video spovednice se je dogajanje preselilo na trg ob meji, kjer se je EU-forija nadaljevala.

Nace Novak

ŠIRITEV SCHENGenskega OBMOČJA - Danes in jutri pet uradnih »evropskih« slovesnosti

Med Slovenijo in Italijo uradno slavnostno jutri na Škofijah

Na vseh petih slovesnostih od Baltika do Slovenije prisotni najvišji evropski predstavniki

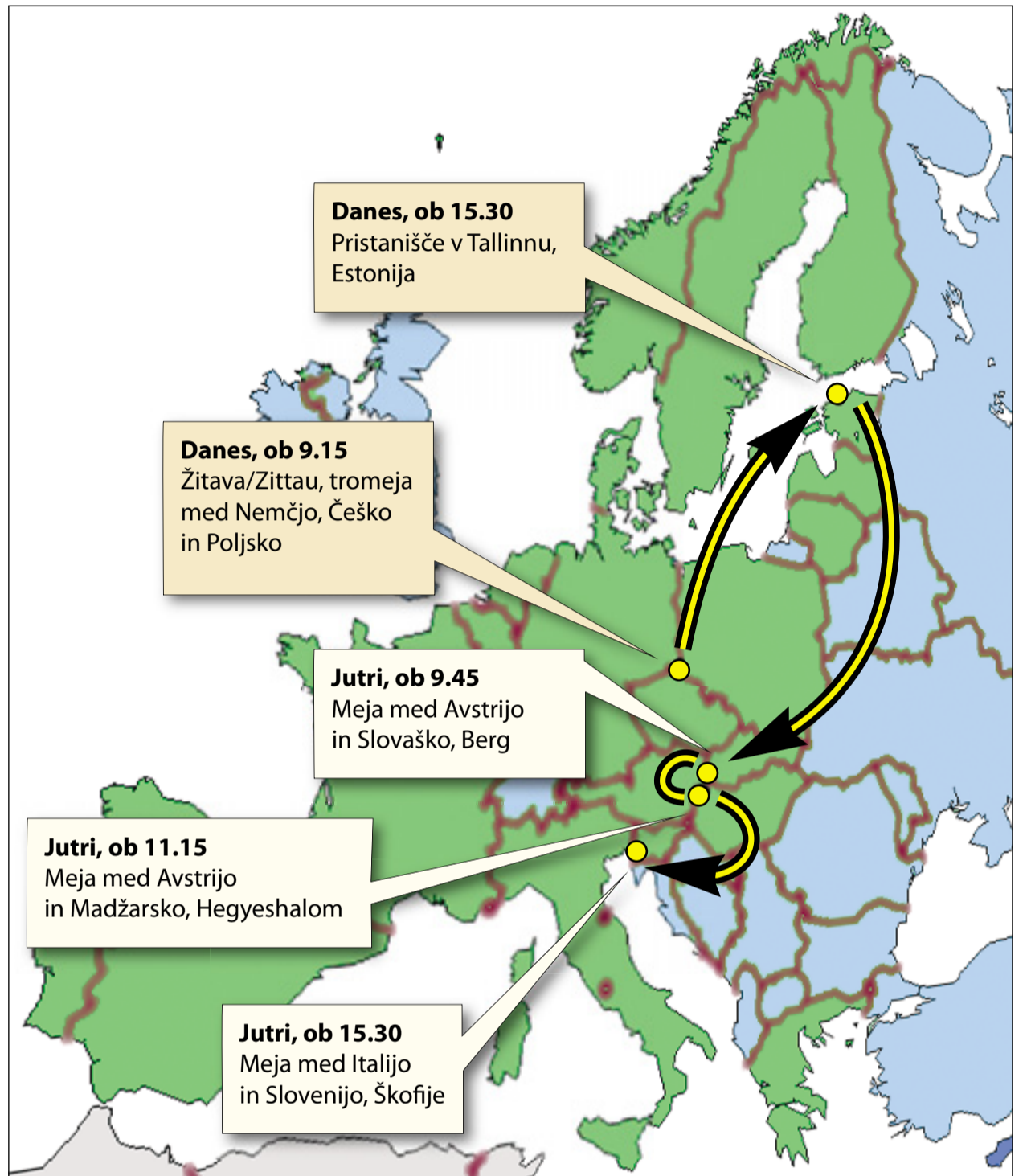
LJUBLJANA - Ob širitvi schengenskega območja na devet novih članic, do katere je prišlo danes ponoči minuto čez polnoč, so bile v Sloveniji in drugod po Evropi številne slovesnosti. Uradnih evropskih schengenskih praznovanj ob ukinitvi nadzora na notranjih mejah pa bo pet; prvo bo danes zjutraj na tromeji med Nemčijo, Poljsko in Češko, zadnje pa v soboto popoldne na mejnem prehodu Rabujez-Škofije na slovensko-italijanski meji.

"Evropsko" praznovanje širitve schengna se bo začelo v danes ob 9.30 na mejnem prehodu Žitava/Zittau med Nemčijo, Poljsko in Češko, nadaljevalo pa se bo popoldne ob 15.30 v pristanišču v estonski prestolnici Tallinn. Jutri dopoldne bo slovesno na mejnem prehodu Berg med Slovaško in Avstrijo (9.45) in na mejnem prehodu Hegyeshalom med Avstrijo in Madžarsko (11.15). Zadnja slovesnost bo popoldne na mejnem prehodu Škofije na meji med Slovenijo in Italijo, kjer se bo slovesnost predvidoma začela ob 15.30 (celotna pot evropskih predstavnikov s pos-

tajami na desnem grafu).

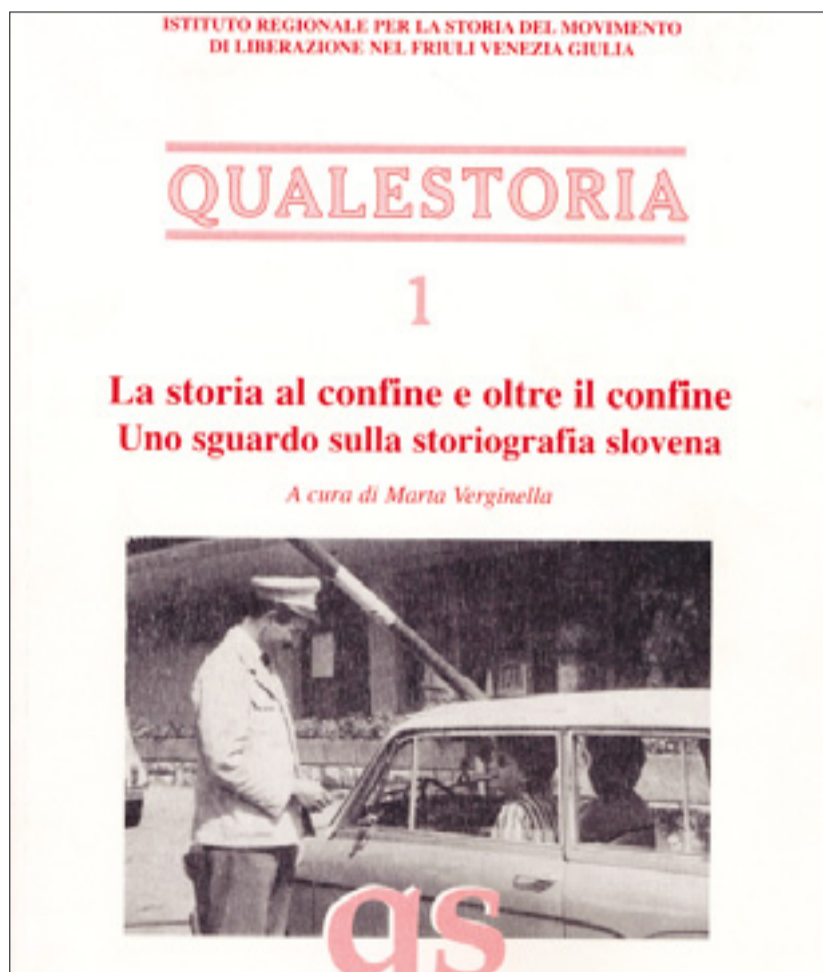
Ker bodo slovesnosti potekale dva dni, se jih bodo lahko udeležili najvišji predstavniki Evropske unije. Tako bo na vseh predsednik Evropske komisije Jose Manuel Barroso, predsedujoči EU, portugalski premier Jose Socrates ter komisar za pravosodje, svobodo in varnost Franco Frattini. Poleg njih bodo na teh praznovanjih predvidoma tudi notranji ministri novih držav članic schengna, med njimi tudi slovenski notranji minister Dragutin Mate. Slovesnosti na Škofijah se bo udeležil tudi predsednik slovenske vlade Janez Janša, medtem ko bo Italijo zastopal notranji minister Giuliano Amato.

Ob osrednji jutrišnji slovesnosti bodo na dosedanjih mejnih prehodih med Slovenijo ter Italijo, Avstrijo oziroma Madžarsko potekale še številne druge prireditve. Večina jih je bila že v noči s četrtega na petek, ko so minuto čez polnoč odpravili mejni nadzor. Danes bo slovesnost še na mejnem prehodu Dolga vas na meji z Madžarsko, kjer bo slavnostni govornik minister za promet Radovan Žerjav.

ZGODOVINOPISJE - Revija Qualestoria

Zgodovina meje in pogled čez mejo

TRST - »Zgodovina meje in čez mejo: pogled na slovensko zgodovino-pisje.« To je naslov revije Qualestoria, ki je v celoti posvečena zgodovini in slovenskemu zgodovinsko-pisju o mejah. Publikacijo je uredila zgodovinarica Marta Verginella, izdal pa jo je Deželni inštitut FJK za odprniško gibanje.

Urednica revije piše o mejni zgodovini med prečnimi pogledi in nesporazumi, avtorji ostalih prispevkov so Aleksej Kalc (Primer tržaške družine, ki se je izselila v Avstralijo), Vida Rožac Darovec (Prehod meje v spominu istrskih žensk), Nevenka Troha (Ženske in politika: italijansko-slovensko združenje antifasiističnih žena), Metka Gombač (Pokrajinski narodnoosvobodilni odbor za Trst in Primorske), Marta Verginella (Slovenska narodna skupnost in mit slovenskega Trsta), Bojan Godeša (Slovenski komunisti in tržaški primer), Bojan Baskar (Sredozemske in istrske pejsaže v etničnem ključu) in Tone Ferenc (Don Brignole in njegovi obsojenci na smrt).

www.sonnenwerk.it
Ul. Marin, 23 - 34070 Koprivno (GO)
Tel. +39 0481 881045

AVSTRIJA - Avstrijski kancler prepričan, da bo varnost še večja

Gusenbauer pozdravil širitev schengna in zavrnil pomisleke o varnosti

DUNAJ - Avstrijski kancler Alfred Gusenbauer je v sredo pozdravil širitev schengenskega območja in zavrnil pomisleke, da bi to lahko poslabšalo notranjo varnost v Avstriji. Kot je dejal za avstrijsko tiskovno agencijo APA, se bo schengenska zunanja meja premaknila za več sto kilometrov

proti vzhodu, kar bo za Avstrijo pomenilo "varnostno tamponsko območje", s tem pa bo Avstrija bolj varna in še bolj v "osrčju Evrope". "Gre za širitev območja varnosti in stabilnosti v Evropi," je poudaril.

Na novinarsko vprašanje, zakaj Avstrijci niso tako navdušeni nad

ukinitvijo nadzora na avstrijskih mejah z vzhodnimi sosedami, je Gusenbauer ocenil, da so Avstrijci pač nagnjeni k skepticizmu. Tudi ob širitvi EU leta 2004 so bili aktualni "politično motivirani scenariji katastrofe (...) danes pa je jasno, da je Avstrija od širitve EU odnesla največ med vsemi,"

ALFRED GUSENBauer

je dejal avstrijski kancler in izrazil prepričanje, da so v devetih državah, ki so danes minuto čez polnoč vstopile v schengenski prostor, dobro pripravljene.

Gusenbauer je opozoril tudi na "izjemno simboliko" odprave nadzora na mejah. "Odprte meje v svobodni Evropi, o čemer sanjamo že od leta 1985," ko je bil sprejet schengenski sporazum, je poudaril avstrijski kancler. Avstrijo obkrožajo samo še države, ki so del schengenskega območja, je še dejal. (STA)

HRVAŠKO-SLOVENSKA MEJA V ISTRI - Prebivalci v notranjosti se bojijo nevšečnosti

»Schengenski režim bo pretrgal številne stike in tesno sodelovanje«

V Hrvojih v slovenski Istri skupno pokopališče tudi za prebivalce hrvaškega Kučibrega

KOPER - V teh dneh na mejnih prehodih med Slovenijo in Italijo rušijo zapornice, ki so bile več desetletij prepreka pri prehajanju meje. Policijskega nadzora, kot smo ga bili vajeni, ne bo več. Tako na zahodni meji. Povsem drugače bo na južni meji med Slovenijo in Hrvaško. Ker bo to po 20. decembru postala zunanja meja Evropske unije, bo nadzor na njej še bolj temeljit. Pravzaprav bodo policisti na mejnih prehodih izvajali dve vrsti kontrole, pojasnjuje Danimir Rebec s Policijske uprave Koper.

MIRO KOČJANČIČ

»Temeljna mejna kontrola pomeni samo ugotavljanje identitete in pristnosti listine državljanov Evropske unije. Temeljita kontrola pa bo za državljane tretjih držav poleg kontrole dokumentov pomenila tudi preverjanje, ali je ta oseba v schengenskem informacijskem sistemu, preverjanje namena po-

li le na mejnih prehodih, ampak na vsej mejni črti. Že do sedaj so spoznali veliko domačinov, zato z njimi dobro sodelujejo. Vzdolž slovenske hrvaške meje v Istri so morali prekiniti vse komunikacijske poti, po katerih je bil možen prehod z vozili mimo uradnih mejnih prehodov. Ponekod so ceste fizično zaprli, na sedmih mestih so postavili zapornice. Odprl jo bo poseben ključ, do katerega imajo pravico le redki Slovenci. »To so lastniki maloobmejnih prepuštnic, ki imajo tudi kmetijski vložek oz. izkažejo, da hodijo po tej poti v službo, na šolanje«, pojasnjuje Lilijana Kozlovič Korenika načelnica Upravne enote Koper, kjer so prav v minulih dneh začeli deliti ključe upravičencem. Mi te zapornice nismo želeli, želeli smo pravi mejni prehod za vse ljudi, ki hodijo iz Slovenije na Hrvaško in obratno večkrat dnevno zaradi številnih drugih razlogov. To so obiski sorodnikov, prijateljev, obiski skupnega pokopališča v Hrvojih, kjer so pokopani tudi pokojni iz Kučibrega. Ta cesta je pomembna prometna žila, ki je od nekdaj povezovala kraje med Umagom in Trstom, opisuje povezanost krajev v Istri predsednik Krajevne skupnosti Gradin Miro Kocjančič.

Ivana Bembič iz Hrvojev, kraja, ki je od Hrvaške oddaljen nekaj korakov nad zapornico ni navdušena »Jaz sem tukaj cele dneve sama, sin in snaha sta v službi, zato bi rada imela kaj družbe.

V Istri so mnoge poti zaprli, na sedmih mestih pa so postavili zapornice, ki jih odpira poseben ključ, do katerega pa imajo pravico le redki

AVSTRIJA - SLOVENIJA - Uradna slovesnost danes pri predoru Karavanke Za koroške Slovence padec meje posebnega pomena

CELOVEC - Z dviganjem zapornic na mejnih prehodih navzdolž avstrijsko-slovenske meje na Koroškem je ob polnoči dokončno padla meja med sosednjima državama. Zgodovinski dogodek so tik pred polnočjo in oziroma minuto čez polnoč simbolično obeležili s slovesnostmi ob koroško-slovenski meji na mejnih prehodih Karavanke (Hrušica), na Ljubelju, na mejnem prehodu Grablje in na Holmcu, osrednja uradna prireditelja ob padcu meje med Avstrijo in Slovenijo pa je na sporedu danes dopoldne na slovenski strani cestnega predora Karavanke, katere se bosta udeležila zunanja ministrica Ursula Plassnik in njen slovenski kolega Dimitrij Rupel.

Odstranitev fizičnih meja in vstop Slovenije v brezmejni schengenski prostor pa odločno pozdravljajo tudi koroški Slovenci. Tako je Narodni svet v izjavi za javnost napisal, da pomeni padec schengenske meje to, da bo - prvič po letu 1918 - ves slovenski naselitveni prostor združen v skupnem brezmejnem območju. Odstranitev schengenske meje med Avstrijo in Slovenijo je zato za koroške Slovence »prav posebnega pomena«.

»Pričakujemo, da bojo znali ljudje in predvsem politiki tu in onstran v bodoče nevidne meje pošteno in v smislu dobrega sosedstva koristiti vse nove možnosti. K temu spada tudi odpravljanje še vedno obstoječih meja v glavah marsikaterega koroškega politika, saj te meje bremenijo plodno čezmejno sodelovanje in Koroški povzročajo škodo,« še poudarja NSKS. Obenem poleg ZSO-ja druga krovna politična organizacija koroških Slovencev zahteva tudi, da se takoj uresniči razsodbe Ustavnega sodišča v zvezi z dvojezično topografijo, »ne samo po črki, temveč tudi po duhu.« »Zahtevamo, naj se takoj konča preziranje slovenščine kot uradnega jezika, ki je še vedno prisotno v marsikaterih koroških uradih. Ravno ob priliki odprtja brezmejnega prostora med Avstrijo in Slovenijo ter ob bližnjem predsedovanju Slovenije Evropski uniji pričakujemo konec večletne blokade manjšinske politike v Avstriji ter da bo k temu svoje prispevala tudi Slovenija.«

V tem smislu - tako NSKS v izjavi - »prisrčno čestitamo Republikli

Sloveniji ob vstopu v brezmejni evropski prostor, prav tako Republikli Avstriji, ki je končno spet res v osrčju Evrope in končno čestitamo tudi vsem koroškim Slovencem, da smo pričakali poenotenje vseh Slovencev v evropskem duhu.«

Na mejnem prehodu Holmec pri Pliberku so vstop Slovenije v schengenski prostor praznovali že kratko pred polnočjo s skupnim praznovanjem. Pozdravili so odprto mejo s kulturnim sporedom, ob polnoči pa so župani in predstavniki policije svečano podpisali listino. »Čeprav je bilo sodelovanje že doslej zelo dobro, bosta stopili s padcem še zadnje meje slovenska in avstrijska Koroška v še intenzivnejše sodelovanje,« je bila prepričana Greta Jukič, ki je bila odgovorna za svečanost na Holmcu. Na mejnem prehodu Grablje je bil opolnoči med slavnostnimi govori evropski poslanec iz Slovenije Mihael Brejc, kjer sta se srečala tudi župana Prevalj Matic Tasič in Pliberka Stefan Visotschnig. Na Karavankah so se opolnoči udeležili slovesnosti župani občin Jesenice in Šentjakoba v Rožu, navzoča pa sta bila tudi poslanca Evropskega parlamenta Wolfgang Bulfon (socialdemokratska stranka) in Hubert Pirker (ljudska stranka).

Novo dinamiko za staro sosedstvo je napovedal tudi nekdanji koroški deželni glavar Christof Zernatto

(ljudska stranka). Izrazil je pričakovanje, da naj bi se jasno izboljšali odnosi med Koroško in Slovenijo. Kot predsednik Avstrijsko-slovenske družbe pa je Zernatto še posebej izpostavil povezovalno vlogo omenjenega društva.

Vesetje, prepojeno z upi za prihodnost, pa se je spajalo že v začetku tedna v Domu prosvete v Tinjah, ko so pozdravili Slovenijo v skupnem schengenskem prostoru koroški gospodarstveniki. Predsednik Slovenske gospodarske zveze na Koroškem Benjamin Wakounig je na prireditvi poudaril, da je njegova zveza s čezmejnimi projektom »Schengen chance«, ki ga je prijavila leta 2005, edina v Evropi, ki se je pravočasno spomnila tovrstnega projekta. »Na dolgi rok bodo uspeli samo gospodarske ustanove, ki ne bodo razmišljale o mejah, temveč o skupnem gospodarskem ter življenjskem prostoru,« je dejal Wakounig. Predsednik Gospodarske zbornice Koroške Franz Pacher pa je v svojem govoru začrtal smernice svoje »drugačne poti« za Koroško in pri tem izpostavil prednost dvojezičnosti in vizijo skupne Evrope. Oporozil je tudi na nove perspektive, ki se odpirajo Koroščanom in Koroščem po padcu schengenske meje in še posebno poudaril gospodarski vidik sodelovanja.

Ivan Lukan

tovanja, ali ima ta oseba pri sebi dovolj finančnih sredstev in še druge preverbe tudi glede vozila. Seveda pa je mogoče takšno temeljito kontrolo izvesti tudi pri državljanih Evropske unije, če obstaja sum, da se nekdo ukvarja z nezakonito dejavnostjo. T.i. schengenski informacijski sistem so na mejnih prehodih s Hrvaško že uvedli. Na dveh večjih v slovenski Istri - to je na Dragonji in Sečovljah - pa zaradi vseh teh postopkov policisti ne pričakujejo večjih gneč, saj statistika pravi, da mejo tam prehajajo večinoma turisti iz Evropske unije. Poletni zastoji vseeno bodo in krajani Dragonje, Sečovlje ter bližnjih krajev so si zato zelo želeli poseben pas, ki bi jim omogočil hitrejši prehod meje.

Simona Ternovšek Jugovac je pred kratkim na eni od okroglih miz o tem, kako »živeti s schengnom« opozorila, da odhaja vsak dan na delo na Hrvaško. Boji se, da bo poleti namesto ene ure in pol na meji zdaj čakala tudi do tri ure. »Želeli smo poseben pas za nas,« pravi. Policisti takšnim željam ne morejo ustreči, saj, kot pravi Roman Čoh, komandir postaje mejne policije Sečovlje, »schengenski pravni red in zakonik tega ne omogočata«. Bodo pa za večjo in boljše pretočnost ter hitrejši nadzor skrbele policijske okrepitve. Policisti, ki na meji med Italijo in Slovenijo ne bodo več potrebni, bodo prišli na južno mejo. A svojega dela ne bodo opravljali

Želim si, da bi poseben ključ za odpiranje zapornice v Hrvojih dobili tudi drugi, ne le redki posamezniki, ki so dvojaltniki zemlje. Tu ni nobenega šverca, tu prehajamo mejo zaradi potreb,« se sprašuje in dodaja, da je policisti, ki jih sreča velikokrat, ne motijo, saj se tako počuti bolj varna. Njihova naloga je predvsem preprečevanje ilegalnih prehodov meje in ugotavljanje kriminalnih dejanj. Zato je povsem mogoče, da jih boste v zaledju Istre srečali kar pogosto, tudi s posebnimi vozili s kamerami, ki omogočajo preglede terena tudi ponoči. Miro Kocjančič si je zelo prizadeval, da »schengen« ljudi ne bi še bolj ločil, saj so od nekdaj zelo povezani. Zato je do zadnjega upal, da ta režim ne bi bil tako strog za ljudi. A zapornico so jim v Hrvojih vseeno postavili. Zato morajo tisti, ki do ključa niso upravičeni, narediti daljšo pot - do mejnega prehoda Brezovica pri Gradinu. Silvano Radin živi v Žrnjovcu in se meja iz preteklosti dobro spominja ter pesimistično doda, da se zdaj gradi novi »berlinski zid« med ljudmi, ki smo zelo povezani. Včasih imam občutek, da nam je bližja Ljubljana kot Koper. Rešitev bo vstop Hrvaške v Evropsko unijo oz. uvedba schengenskega pravnega reda pri naših sosedih. To pa se, kot kaže, ne bo zgodilo tako kmalu, dodajajo prebivalci na južni meji.

Tjaša Škamperle, Radio Koper

Ursula Plassnik in Dimitrij Rupel bosta danes na slovesnosti na prehodu Karavanke

OBČINSKI SVET - Na torkovi izredni seji

Končno odobren načrt za antene za mobilno telefonijo

V prihodnosti predvidena vrsta zaščitnih območij - V Trstu je že 196 anten

Antene za mobilno telefonijo bodo lahko upravljali v prihodnosti postavljali izključno na javnih območjih. Izjema bo le v primeru, da ustreznega javnega terena ni na razpolago. Obenem se bodo morali držati nekaterih pravil in še zlasti tistega, da morajo biti antene oddaljene vsaj 50 metrov od zaščitnih območij. Slednja so navedena na posebnem seznamu, ki štiti v tem smislu šole, domove za ostarele, bolnišnice in tako naprej. Škoda le, da bo to veljalo le za bodoče antene in ne za pretvornike, ki že obstajajo ali za gradnjo katerih je že stekel postopek. Veljalo pa bo v prihodnosti za vse antene (in torej tudi za že obstoječe), ki jih bo treba posodabljanje ali nadomestiti s tehnološko bolj razvitimi: za nove oz. posodoboljene pretvornike bo treba namreč dobiti drugo mesto, seveda na v načrtu predvidenih območjih.

To so glavne točke občinskega načrta za antene za mobilno telefonijo, ki ga je občinski svet odobril v sredo zvečer. Načrt je bil sprejet z glasovi desnosredinske večine in Demokratske stranke. Občinski svetnik Zelenih Alfredo Racovelli je glasoval proti, medtem ko so se svetniki SKP Iztok Furlanič, Občanov za Trst Roberto Decarli in Liste Rovis Emiliano Edera vzdražali. Si-

cer je bil Furlanič napovedal nasproten glas. Toda skupščina je sprejela popravek svetnika DS Alessandra Minisiniija, ki je bil v bistvu enak njegovemu in ki je v občinski načrt vnesel pomembno spremembo, in sicer da bodo za postavitev anten »preferenčna območja izključno javna območja«. To pomeni, da ne bo več »tekmovanj« med zasebniki, ki za anteno na lastem terenu vnovčijo čedno najemnino. Denar (20 do 30 tisoč evrov letno) bo po novem prejemala občinska uprava, ki ga bo nato vlagala v analize elektromagnetskega sevanja.

Razloge za pozitiven glas DS je predstavil včeraj popoldne svetnik stranke Fabio Omero. Leva sredina dela namreč na tem načrtu že od leta 2003. Zdaj je končno načrt na dlani, pa čeprav je do tega prišlo v veliki zamudi, saj je na Tržaškem že 196 anten. Toda storjen je bil pomemben korak, ki bo postopoma izrinil antene z nedovoljenih območij (na osnovi njihovega posodabljanja). Obenem je občinski svet sprejel popravek DS, je dodal, ki predvideva takojšnjo premešitev 5 anten, ki ne spoštujejo zakonodaje. To so tiste v Ul. Lazzaretto vecchio, v Ul. Sara Davis, v Ul. Masaccio (Podlonjer), na Trgu Belvedere in v Narodni ulici na Opčinah. A.G.

V Trstu je postavljen že veliko anten

KROMA

ŠKEDENJ - Predstavila sta ga odbornika Bandelli in Tononi

Načrt za obnovo bivše kinodvorane

Dela naj bi se začela aprila - Naložba 300 tisoč evrov

Občinska uprava bo obnovila nekdanjo kinodvorano-gledališče v Škedenju, ki je bilo več let prepuščeno samo sebi. Projekt naj bi dali v zakup v roku 3 mesecev in naj bi se torej aprila začela dela, ki bodo dala nov videz strukturi v Ul. Soncini. Načrt, ki predvideva skupno naložbo 300.000 evrov, sta predstavila včeraj pristojna občinska odbornika Franco Bandelli in Piero Tononi. Na površini okrog 2 tisoč kvadratnih metrov bodo 4 nova območja, in sicer zelena površina, majhen trg s pokritim odrom, namenjenim predstavam, tlakovano območje, na katerem bo prostor za velik šotor, in dodatna zelena površina z možnostjo odprtja balinarskih stez. Občinska uprava je vsekakor pripravljena prisluhniti morebitnim predlogom, sta zagotovila Bandelli in Tononi.

KARABINJERJI - Obračun tržaškega pokrajinskega poveljstva za leto 2007

V Trstu razmeroma malo kriminala

V primerjavi z italijanskim povprečjem za tri odstotke manj tatvin in dve tretjini manj ropov, množijo pa se goljufije - V enem letu zaplenili 10 kilogramov težkih mamil

Karabinjerji so včeraj podali obračun enoletnega dela

KROMA

Na področju kriminala je Trst v primerjavi z italijanskim povprečjem srečna izjema, v zadnjem letu pa se je situacija še izboljšala. Nadvse pozitivna ocena o naši pokrajini, ki jo je potrdil poveljnik Carlo Tartaglione, izhaja iz letnega obračuna delovanja tržaških karabinjerjev. Podatke za leto 2007 so predstavili včeraj na pokrajinskem poveljstvu v Istrski ulici.

Letos so karabinjerji našli 778 prijav (lani 962) ter 230 aretacij (leta 2006 jih je bilo 278). Kriminalnih dejanj je bilo letos manj kot lani, uspešno zaključenih primerov pa nekoliko več. Največ napredka je bilo v boju proti krajam avtomobilov oz. v avtomobilih. Z uporabo tehnoloških pripomočkov in z uveljavljanjem avtomobilskih alarmov je ta pojav v Trstu skoraj izginil. Zaskrbljujoč pa je 26-odstotni porast goljufij na račun priletnih oseb. V zvezi z bojem proti trgovanju z drogami gre omeniti dve večji preiskavi, ki sta zadevali mednarodni organizirani kriminal. Vsega skupaj so zasegli 10 kilogramov težkih mamil, ki so bila namenjena krajevni trgu.

Nezakonito priseljevanje je občutljiva

Devin-Nabrežina: delovanje uradov

Občina Devin-Nabrežina sporoča občanom, da bodo anagrafski in matični urad, tajništvo ter protokol v ponedeljek, 24. in ponedeljek, 31. decembra, v popoldanskih urah zaprti. V istih dneh bodo omenjeni uradi odprti od 9. do 12. ure.

Obvestilo o urnikih v zgoniški občini

Občina Zgonik obvešča, da bodo 24. in 31. decembra anagrafski urad, protokol in občinska knjižnica zaprti v popoldanskih urah.

Spremembe urnikov na tržaški pokrajini

Tržaška pokrajina sporoča, da bo v ponedeljek, 24. in ponedeljek, 31. decembra, v popoldanskih urah okence za delo zaprto publici. Odprto bo le dopoldne od 9.30 do 12.30.

Nedovoljen ribolov

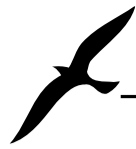
Tržaška obalna straža je včeraj ob 15.30 zasačila dve osebi, medtem ko sta na krovu malega plovila (registrirano je v kraju Marano Lagunare) lovili ribe pred naftnim terminalom. Ribolov je na tem območju strogo prepovedan, predvsem iz varnostnih razlogov. Obalni stražarji so ulov vrnili morju in zasegli ribiške mreže.

Vozil 62 km/h prehitro

Pred dnevi je občinska policija pobrala vozniško dovoljenje (za obdobje od 6 do 12 mesecev), izbrisala 10 vozniških točk in naložila 500 evrov kazni moškemu, ki je z motorjem znamke Honda drvel po Miramarskem drevoredu. V bližini križišča z Ul. Boveto so z laserjem izmerili hitrost 112 kilometrov na uro na odseku, kjer je najvišja dovoljena hitrost 50.

Ul. Rossetti zaprta

Začetek Ul. Rossetti med Ul. Giulia in Drevoredom XX. septembra bo zaprt za promet najmanj do danes popoldne. V sredo je na tem območju popustila vodna cev, kar je povzročilo pravo poplavo.

PRISTANIŠKA OBLAST - Včeraj novinarska konferenca

Staro pristanišče: kako bo potekala načrtovana obnova

Claudio Boniciolli izpostavil strateški pomen razširitve tržaškega pristanišča

Vprašanje o ureditvi tržaškega Staroga pristanišča je že dobro desetletje v ospredju medijskega poročanja in zanimanja tako lokalne kot tudi državne in evropske javnosti. Varianta regulacijskega načrta, ki predvideva prenovo Staroga pristanišča, je bila sprejeta 10. septembra 2007. Tržaška Pristaniška oblast je včeraj dopoldne sklicala tiskovno konferenco z namenom, da bi razrešila dvome javnosti v zvezi s sprejeto varianto in pojasnila, kako bo potekala prenova nekdanjih skladišč in na kateri osnovi bodo izdane koncesije. O potrebi, da je Staro pristanišče nujno obnoviti, priča že podatek, da je zadnji regulacijski načrt v veljavi že petdeset let. Od takrat Staro pristanišče, ki zaseda 650 tisoč kvadratnih metrov površine, ni bilo deležno nobenih urbanističnih posegov.

Predsednik tržaške Pristaniške oblasti Claudio Boniciolli je v svojem posegu izpostavil strateško pomembnost razširitve tržaškega pristanišča, ki skupaj s koprsko luko in pristaniščem na Reki predstavlja za Evropo ključne morske dostope in prodajne poti v Jadranskem morju. Sprejeta varianta predstavlja edini veljavni zakonski instrument, ki uokvirja vse dejavnosti v zvezi z obnovo Staroga pristanišča (od uravnave splošnih pravil, do dodelitve koncesij, namembnosti in uporabe) ter vključuje tako področni kot izvedbeni načrt o Starem pristanišču. V izvedbenem načrtu, kot je nadaljeval Boniciolli, ki vsebinsko sovпада s podrobnostnim načrtom, so definirani vsi predvideni urbanistični posegi in dejavnosti. Fundacija CrTrieste je v dogovoru s Pristaniško oblastjo zadolžila družbo Works spa za svetovanje pri optimizaciji mnogoterih aspektov, ki zadevajo regulacijski načrt, vključno glede investiranja javnih in zasebnih subjektov. Obstaja torej le ena sprejeta varianta regulacijskega načrta, ki je stopila v veljavo šele po odobritvi Občine Trst in Dežele FJK. Septembrska varianta temelji na konceptu »razširjanja pristaniških dejavnosti«, ki poleg običajnih pristaniških dejavnosti zaobjema tudi komplementarne komercialne dejavnosti, ki so v neposredni ali posredni povezavi z delovanjem pristanišča in morjem. Član uprave Pristaniške oblasti Claudio Rovelli je navzočim poročal o postopku dodeljevanja nastanitvenih koncesij v Starem pristanišču. Do sedaj je Pristaniška uprava pregledala 25 prošelj, od katerih jih osem zadeva pomorsko delovanje, sedem produkcijske dejavnosti v okviru ladjedelništva, šest izobraževanje in znanstveno raziskovanje tako javnih kot

Claudio Boniciolli (levo) med včerajšnjo konferenco

KROMA

zasebnih inštitucij v povezavi s pristaniško dejavnostjo in morjem ter šest prošelj, ki so namenjene drugim komercialnim razstavljalnim dejavnostim (npr. sejmi). Podatek, da je razpoložljivi denarni fond za prenovo Staroga pristanišča s 120 tisočih evrov zrasel na en milijon in pol evrov, je izredno spodbuden. Kar se tiče časovnih terminov, pa - kot sta poudarila Rovelli in inženirka Ondina Barduzzi -, je treba upoštevati masivnost delovnih intervencij, kot preureditev bivših skladišč (npr. električna naprava, ogrevanje, namestitve sanitarij, menz) in ostalih prostorov (npr. potrebna bodo nova parkirna mesta), ki bodo sicer potekala vzporedno z dodeljevanjem koncesij, a bodo trajala kar nekaj časa.

Do konca januarja 2008 pa bo Pristaniška oblast prejela odgovor s strani centralnih oblasti o preselitvi 200 tisočih kvadratnih metrov proste carinske cone iz Trsta na Fernetiče. Tudi pomol številka sedem bo deležen velikih sprememb, saj bo podaljšan za dobrih 450 metrov in bo tako povečal svojo kapaciteto na 700 oziroma 800 tisoč kontejnerjev letno, kot je izjavil predsednik Boniciolli.

Jasmina Strekelj

PROSEK - Soščeva hiša

Gojenci godbene šole bodo danes uvedli praznične prireditve

V prostorih Soščeve hiše na Proseku je te dni precej živahno, saj člani Godbenega društva Prosek intenzivno vadijo in se pripravljajo na tradicionalni, letos že 29., celovečerni božični koncert, in sicer v sredo, 26. t.m. ob 17.00 uri v Športnem centru Ervatti pri Briščkih. Tudi letos bo koncert potekal pod pokroviteljstvom rajonskega sveta za Zahodni Kras, kar že vrsto let daje koncertu praznični pečat, saj je postal tudi običajno letno srečanje domačinov, vaških društev ter organizacij, na katerem skupno nazdravijo novemu letu.

Godbeniki se bodo predstavili z na novo našudiranim programom, ki so ga pripravili, po poletnem premoru, pod večšo taktirko dirigentke Eve Jelenc. Letošnji program bodo sestavlja-

le originalne skladbe za pihalne orkestre, med katerimi bo gotovo izstopala Prva suita za pihalni orkester, ki jo je pred skoro 100 leti napisal angleški skladatelj Gustav Holst in je smatrana kot prva originalna skladba napisana izrecno za pihalni orkester. Zahteven a zato toliko bolj prikupen program predstavlja za člane orkestra pravi izziv ter jim je dal novega elana in zagona za tradicionalni koncert na Štefanovo, katerega godbeniki prirejajo nepretrgoma že od leta 1979.

Praznični dogodek pa bo tudi letos imel mladostno uverturo, saj bo na sporedu danes s pričetkom ob 18.30 v društvenih prostorih v Soščevi hiši na Proseku nastop mladih gojencev godbene šole. (m.r.)

NOVINARSKI KROŽEK - Tradicionalna predpraznična družabnost

Izmenjava voščil med novinarji in mestom Škofov poziv: Poročajte tudi o dobrih novicah

Predsednik Novinarskega krožka Fabio Amodeo med včerajšnjim nagovorom

KROMA

Člani in prijatelji Novinarskega krožka so se včeraj zbrali na svojem sedežu na Korzu, da bi si izmenjali voščila in skupaj nazdravili bližajočim se praznikom. Tradicionalne predbožične družabnosti so se med drugimi udeležili tržaški škof Evgen Ravignani, župan Roberto Dipiazza in rektor tržaške univerze Francesco Peroni. Prisotnim je dobrodošlo izrekel predsednik krožka Fabio Amodeo: opozoril je, da tudi leto 2007 ni prineslo nove novinarske pogodbe (ki je zapadla pred 1027 dnevi!), a tudi na srečno naključje, da poteka družabnost ravno v urah, ko se Trst pripravlja na epohalne spremembe. Prva sprememba je bila vidna že na včerajšnjem srečanju: slovenski pozdrav je prisotnim prinesel Miro Oppelli, predstavnik deželnih novinarjev v vsedravnini novinarski zbornici. Padec meje vidi vsekakor Amodeo predvsem kot prilžnost za nove generacije, katerim se ne bo treba več ubadati s prostorskimi omejitvami. S kančkom sarkazma je tudi pristavil, da ga nekoliko moti, da mu modreci z vsega sveta razlagajo, kaj pomeni živeti z mejo: »Vsak Tržčan, ki je držal kdaj v roki prepustnico, to predobro ve...«

Škof Ravignani je Tržčanom zaželel, da bi znali ceniti pozitivne novice, ki jih prinaša bodočnost: ne pustimo, da bi žalost zaradi tistega, kar ne gre, zasenčila vse, kar se v teh dneh lepega rojeva. Novinarji bi morali bolj pogosto poročati o dobrih novicah in manj poudarjeno o slabih, je še dejal škof in zaželel vesel božič ljubljenemu Trstu in bratom in sestram vseh veroizpovedi. Svoja voščila sta izrekla tudi župan Dipiazza in rektor Peroni, ki je ob vsesplošnem zadovoljstvu zagotovil, da bo univerza opravljala svoje vzgojno poslanstvo tudi tako, da bo mladim posredovala zgodovinsko vedenje o tragedijah, ki so zaznamovale te kraje. (pd)

Pravljica delavnica za osnovnošolske otroke

Otroci, ki bodo božične počitnice preživeli na Tržaškem, se bodo naslednji teden lahko kratkočasili in zabavali z ustvarjanjem: Krožek za promocijo mladinske književnosti in ustvarjalnosti Galeb vabi v petek, 28. decembra, popoldne na prednovoletni otroški popoldan.

Po uspeli celodnevni pobudi Na pravljico v Benečijo, ki je bila na vrsti oktobra in se je udeležilo trideset otrok, bo tokrat na vrsti "zasnežena pravljica delavnica". Namenjena je otrokom iz osnovnih sol, vodili pa jo bosta Jana Pečar in Alenka Hrovatin.

Ustvarjalna delavnica, ki jo Krožek Galeb prireja v sodelovanju z ZSKD-jem, bo v Gregorčičevi dvorani od 15. do 17. ure. Kdor bi se rad udeležil ustvarjalnega popoldneva (udeležba je brezplačna) naj zaradi omejenega števila mest čim prej pokliče na tel.št. 333 6291907.

Maša za pokojne delavce škedenjske železarne

Na pokojne delavce železarne se bodo spomnili v nedeljo, 23. decembra, v ob 10.30 v škedenjski cerkvi sv. Lovrenca. Na pobudo enega izmed delavcev škedenjskega obrata bo namreč kaplan Dušan Jakomin daroval mašo, pred katero bo spregovoril upokojeni vodja tehničnega oddelka železarne Aldo Sturari. Med mašo bodo brali Jakominov opis hudega in nevarnega dela, ki so ga opravljali delavci prejšnje generacije v železarni. Jakominove besede bodo opozorile na nezno delo v žveplu, dimu, prahu in ognju.

Zaključna seja ANPPA-VZIAPP

V ponedeljek, 17. decembra, je potekala zaključna seja Komiteta ANPPA-VZIAPP leta 2007. Od sedmih članov odbora sta bila dva opravičeno odsotna, svoj glas pa sta oddala glasu večine. Diskusija je med drugim zaobjemala predloge za dejavnost v prihodnjem letu 2008.

Prva seja v novem letu bo potekala v četrtek, 10. januarja; takrat bodo določili delovni letni program.

Poklon Umbertu Sabi

V Palači Galatti so včeraj predstavili niz glasbenih, umetniških in pesniških srečanj »Letture e dintorni - Settimane sabiane« v poklon tržaškemu poetu Umbertu Sabi. Pobudo prireja društvo Altamarea v sodelovanju s tržaško pokrajino in finančnim prispevkom avtonomne Dežele FJK. Vsak dan (razen za božič in novo leto) bo v zgodovinski kavarni San Marco na sporedu koncert judovske, ciganske, balkanske, klasične, swing ali jazz glasbe ter srečanja o Sabovem liku.

Ob koncertih pa so si organizatorji zamislili tudi mestne ogleda. Ob 10. uri bodo izpred spomenika Domenika Rossettija v Ljudskem vrtu na Ulici Giulia štartali dvourni vodeni sprehodi po mestu (23., 26., 28., 29. in 30. decembra ter od 4. do 6. januarja), ki bodo udeležencem predstavili tržaško večkulturno pisotnost. Prireditve se bodo začele v nedeljo, 23. decembra, ko bo ob 18. uri v omenjeni kavarni San Marco nastopil Weber String Quartet.

Več informacij lahko najdete na spletni strani www.altamareatrieste.eu.

PEN klub ima novega predsednika

Tržaški PEN klub, ki je od leta 2003 včlanjen v istoimensko svetovno pisateljsko organizacijo, ima novega predsednika. Po treh letih, ko je predsedniško funkcijo opravljal pisatelj Juan Octavio Prenz, je bil na to mesto izvoljen pesnik in umetnostni kritik Claudio H. Martelli.

ŠOLSTVO - Na pobudo pedagoške svetovalke Andreje Duhovnik Antoni

Posebno božično darilo: knjige za vrtce od Milj do Špetra

Dogodek spada v okvir predšolske bralne vzgoje in želi spodbuditi družinsko branje

Božični in novoletni čas je tudi obdobje obdarovanja, daril pa je lahko več vrst, še posebej cenjen dar je knjiga. To si je verjetno mislila pedagoška svetovalka za slovenske šole v Italiji Andreja Duhovnik Antoni, ki je poskrbela za lepo predbožično pobudo, ki bo nedvomno razveselila otroke več desetih slovenskih vrtcev od Milj do Špetra. V dar je namreč prinesla nič manj kot knjige in to kar zajetno število, ki bodo služile predšolski bralni vzgoji, predstavljale pa bodo tudi spodbudo za branje v družinskem krogu. Knjige je pedagoška svetovalka izročila včeraj dopoldne v vrtcu Pika Nogavička v Dolini v okviru krajše slovesnosti v sodelovanju s tamkajšnjim dolinskim didaktičnim ravnateljstvom, nekateri slovenski vrtci v Italiji so jih že prejeli, drugi pa jih bodo dobili po praznikih.

Pobuda se navezuje na projekt predbralne vzgoje v sodelovanju z društvom Bralna značka Slovenije, s katerim je Zavod Republike Slovenije za šolstvo, kategera predstavnik je svetovalka Duhovnikova, priredil seminar za vzgojiteljice. Na Zavodu so bila še nekatera neizkoriščena

sredstva, zato se je Duhovnikova odločila, da t.i. Bralne nahrbtnike, ki so jih šole oz. vrtci že dobili, a prazne, napolni s knjigami. Seznam je sestavila v sodelovanju s sekretarko društva Bralna značka Manco Perko in predstavnico Knjižnice Otona Župančiča v Ljubljani Tilko Jamnik. Tako knjižni dar sestavljajo antologije slovenskih ugank, ljudskih pesmi in pripovedk, dalje klasična Muca copatarica, priljubljeni Vandotov Kecek v priredbi Andreja Rozmana Roze in nekatera dela mlajših avtoric (kot npr. ilustratorke Lile Prap), ki so bila v zadnjih letih nagrajena kot najboljše slikanice. To zato, ker se želi spodbuditi pozornost do knjige bodisi preko pripovedovanja odraslih (v tem primeru družine) bodisi preko publikacij, kjer predšolski otrok vzljubi pisano besedo s pomočjo slikovnega gradiva.

Dolinski otroci so včeraj dopoldne radovedno listali po knjigah, prisluhnili pa so tudi njihovi vsebini, ki jim jo je podala nič manj kot prav pedagoška svetovalka Andreja Duhovnik Antoni, ki se je v tem »poslu« kot vse kaže zelo dobro odrezala.

Otroci so radovedno prisluhnili predstavitvi in branju knjig

KROMA

OPERNA HIŠA VERDI - Včeraj predstavili novosti in dejavnost nasploh

Nova koncertna sezona

Novi niz bo obsegal šest koncertov, začel se bo 20. januarja - Aprila bodo ponovno na sporedu skladbe Pavleta Merkuja

Operno gledališče Verdi v Trstu postopoma pridobiva zanimivo, po kвалiteti in ponudbi konkurenčno podobo, ustvarja z večjo pozornostjo do želja svoje publike ter načrtuje veliko vnaprej svoje operne in koncertne sezone, da bi si zagotovilo čim kakovostnejše zasedbe. Tak je trenutni položaj mestne operne hiše, ki ga je z zadovoljstvom orisal predsednik Giorgio Zanfagnin na tiskovni konferenci ob predstavitvi nove koncertne sezone. Pomembne zasluge za optimistično sliko in perspektive bodočega razvoja ima deželna uprava, ki je ustanovi blizu z gmotno podporo in razumevanjem do potreb tovrstne dejavnosti, kot je poudaril deželni odbornik za kulturo Roberto Antonaz, ki je čestital predsedniku za splošno izboljšanje na vseh področjih.

Dejanski dokaz tega razvoja je povečana dejavnost, ki jo bo od prihodnjega leta obogatila nova koncertna sezona, katere vsebine je predstavil umetniški vodja gledališča Umberto Fanni. Niz bo obsegal šest koncertov, ki se bodo odvijali od januarja do maja meseca v gledališču Verdi in v dvorani Tripcovich in bodo razdeljeni v tri vsebinske sklope: priznani solisti, glasba 20. stoletja in počastitev obletnic znanih umetnikov.

Prvi koncert bo na sporedu 20. januarja s klavirskim recitalom pianista Grigorija Sokolova, slavnega ruskega glasbenika, ki bo izvedel skladbe Mozarta in Cho-

pina. Drugi priznani interpret in večkratni gost tržaške gledališke ustanove, violinist Uto Ughi, pa bo sklenil sezono maja meseca s koncertom v sodelovanju z orkestrom gledališča Verdi. Skladbe Tartinija, Mozarta, Beethovna in Viottija bodo ob tej priložnosti zazvenele s posebnim zvočnim leskom, saj bo podjetje Suono vivo postavilo na oder akustično školjko za ojačevanje in vrednotenje zvočnega učinka.

27. januarja bo tudi tržaško operno gledališče prispevalo k počastitvi Dneva spomina s tematskim večerom skladb, ki so nastale po vtisu tragičnih vojnih dogodkov, med katerimi bo tudi »Rapsodija in memoriam« Tržačana Vita Levija. Vodstvo orkestra bo zaupano tržaškemu skladatelju in dirigentu Paolu Longu, ki bo stopil za dirigentski pult tudi 20. aprila s koncertom »Pogled na Devetsto«, s katerim se bo ime Pavleta Merkuja ponovno pojavilo na koncertnih programih mestnega gledališča po daljši odsotnosti. Minilo je preko trideset let od izvedbe njegove opere Kačji pastir, zato je član upravnega sveta gledališča Verdi Bogdan Kralj dal pobudo, da bi se ob letošnji osemdesetletnici enega od najbolj reprezentančnih tržaških skladateljev uresničil načrt ponovnega vrednotenja njegovega dela v okviru osrednje mestne glasbene ustanove, tokrat s skladbami iz njegovega simfoničnega opusa. Prvič bo zazvenel v

Trstu Merkujev koncert za violino in orkester (solo bo nastopil član hišnega orkestra Stefano Pagliani), absolutno prvo izvedbo pa bo doživela skladba An Wien.

Vrsto koncertov bosta dopolnila dva spominska večera, najprej s poklonom preminulemu tenoristu Luciano Pavarottiju v izvedbi sopranistke Raine Kabaivan-ske in njenih učencev Inštituta Orazio Vecchi iz Modene, nato z velikonočnim koncertom ob 150-letnici rojstva skladatelja Giacoma Puccinija, ko bo vodja opernega zbora Lorenzo Fratini vodil orkester, zbor in soliste pri izvedbi programa simfoničnih in sakralnih del priljubljenega opernega ustvarjalca. Tiskovna konferenca je bila tudi priložnost za predstavitev drugih pobud, kot je božični koncert na sporedu v soboto, 22. decembra v cerkvi sv. Marije Velike v Trstu. Solisti Monica Cesar, Tamara Strelov, Pak Seon Young, Gianluca Bocchino in Slavko Sekulič z orkestrom in zborom gledališča Verdi pod vodstvom Fratinija bodo izvedli skladbe Scarlattija, Charpentiera, Buxtehudeja in Bacha. Vstop je prost.

Poleg mnogih koncertov in oper na sporedu v prihodnjih mesecih, bo tudi delo v zakulisju posebno intenzivno, saj so že znani prvi naslovi programa operetnega festivala, ki ga bodo na svoj način obarvale pekinške olimpijske igre 2008, saj bo Kitajska vezna nit z operetama Čin-či-la in Dežela smehljaja. (ROP)

Božičnica tržaške Glasbene matice

Po osrednji božičnici goriške Glasbene matice, ki je združila učence vseh starosti pri izvedbi instrumentalnih, pevskih in koreografskih točk prireditve »V magični noči«, bo tudi šola M.Kogoj v Trstu priredila svojo osrednjo božičnico. Tokrat bodo prisrčne božične melodije zazvenele v cerkvi v Križu, v sodelovanju s krajevnim Slomškovi društvom. Program božičnice »V pričakovanju Božiča« bodo nocoj ob 20. uri oblikovali mali šolski orkester Do-Re-Mi in razne komorne skupine, ki jih sestavljajo pianisti, flavtisti, kitaristi, violončelisti, harfistka in violinisti.

Kras brez meja

Združenje Cello&Music v sodelovanju z Občino Devin-Nabrežina prireja jutri ob 20. uri v kulturnem hramu Iga Grudna v Nabrežini koncert z naslovom Kras brez meja. Nastopila bosta Vasja Legiša na violončelu in Giacomo Fuga pri klavirju. Na sporedu bodo Beethovnova, Schumannova, Fugova, Škerjančeva in Cassadove skladbe. Vstop je prost.

Strehlerjeve ženske

Razstavo »Zasebni Strehler«, ki so jo odprli pred tednom dni v pritličju tržaškega gledališkega muzeja Schmidl v Palači Gopčević, bo v prihodnjih tednih obogatilo več vzporednih pobud. Danes bo ob 18. uri na primer nastopila tržaška igralka Sara Alzetta z recitalom Strehlerjeve ženske, ki bo publiko predstavila serijo ženskih protagonistk romanov Čehova, Becketta, Brechta in Goldonija.

Koncert mladinskih in otroških zborov

Otroški pevski zbor Slomšek iz Bazovice in župnija Sv. Marije Magdalene iz Bazovice prirejata v nedeljo, 23. decembra, ob 17. uri v domači cerkvi dobredelni koncert otroških in mladinskih zborov »Prižgi lučko upanja«. Sodelovali bodo otroški pevski zbor Slomšek iz Bazovice pod vodstvom Zdenke Kavčič Križmančič, otroški pevski zbor OŠ Toneta Tomšič iz Knežaka pod vodstvom Morene Haftinger, mladinska skupina Kraški slavček iz Nabrežine, ki jo vodi Mirko Ferlan in mešani mladinski zbor Glasbene matice iz Trsta pod vodstvom Aleksandre Pertot. Celoten izkupiček bo namenjen otroški sirotišnici v Bieli (Črna gora). Toplo vabljeni vsi, ki bi radi prižgali lučko upanja v boljše bodočnosti. (B.G.)

PROSEK - SKD Krasno polje v sodelovanju z Občino Dolina

Lep koncert črnske duhovne pesmi

V goste je prišel Stil Quartet, nastopil pa je tudi otroški pevski zbor A. M. Slomšek, ki tako nabira prispevke za sirotišnico v Bjeli v Črni gori

Kvartet Stil je privabil številno občinstvo

KROMA

Nabito polna cerkev na Pesku je v nedeljo, 16. decembra, prisluhnila koncertu vokalne skupine Stil Quartet in otroškemu pevskemu zboru A. M. Slomšek, ki so jih v svojo sredo povabili pri SKD Krasno polje Gročana, Pesek, Draga v sodelovanju z Občino Dolina.

Koncert je uvedel prisrčno petje malih pevcev zbora Slomšek. To je že njihov 3. dobredelni nastop za zbiranje prispevkov za sirotišnico v Bjeli v Črni gori, s katero so v neposrednem stiku, saj so jo lani tudi sami obiskali. Njihov naslednji dobredelni koncert bo na sporedu v nedeljo, 23. decembra, v Bazovici.

Stil Kvartet se je po uspešnem koncertiranju po Sloveniji, Nemčiji, Avstriji in Tajvanu tokrat prvič predstavil na italijanski strani meje. Sestavljajo ga pevci Gorazd Laznik, Jože Uhan, Andrej Mežan in Klemen Smole ob klavirski spremljavi Deana Meseca. Od leta 2002, ko je zasedba nastala, so prejeli več glasbenih nagrad na krajevni in mednarodni ravni. Delujejo v Trebnjah pri Novem mestu, pred kratkim so se tudi udeležili koncertne turnee in

mednarodnega vokalnega festivala na Tajvanu, kjer so v mednarodni konkurenci osvojili 2. mesto.

Predstavili so se z izborom glasbenih odlomkov črnske duhovne zakladnice. Tako so lahko prisotni prisluhnili pesmim z versko in svetopisemsko vsebino »I'm gonna walk«, »Go tell it on the mountain«, »Didn't it rain«, »My lord, what a morning«, »Michael rows«, »Roll, Jordan, roll«, »Old time religion«, »Deep river«, »Operator« in »Joshua«. Klasične odlomke so dopolnile priredbe slovenskih ljudskih pesmi v gospel preobleki, kot so npr. »Sijaj mi sončece« in »Tiroška«.

Njihov nastop je v nedeljo ustvaril posebno prijetno glasbeno vzdušje, ki je zadovoljilo tako poslušalce kot izvajalce.

K uresničitve pobude so prispevali Društveni bar Gročana, Picerija in pivnica Kariš, Restavracija / hotel Pesek, Hotel / restavracija Touring, Gostilna Bak in Loncanda Mario, katerim gre prav iskrena zahvala. Zahvalo naj prejme tudi gospod Žarko Škerlj, ki je dal na razpolago cerkvico na Pesku za ta enkratni koncert. (Kr.p)

21.12.2007

Petek, 21. decembra 2007

15

Primorski
dnevnik

NEKOČ JE BILA MEJA

SDGZ
URES

Slovensko deželno
gospodarsko združenje
www.sdgz.it

*Od leta 1946 spremljamo
podjetja v Italiji in Sloveniji*

**Specializirane storitve in svetovanje za podjetja,
internacionalizacija in projekti čezmejnega sodelovanja**

SERVIS
www.servis.it

EUROSERVIS
www.euroservis.eu

**OBRTNO PODJETNIŠKI
SERVIS KOPER**
servis.koper@email.si

**EVROPSKI
CENTER**
www.euroservis.eu

Že več kot
100 let...

...s posebno
občutljivostjo do
teritorija sledimo
tudi našemu
čezmejnemu
navdihu.

ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA

www.zkb.it

100

1908 2008

NEKDANJI DOLINSKI ŽUPAN EDVIN ŠVAB JE BIL

Verjeli so,

Kdo ve, če so pri Unescu, Organizaciji Združenih Narodov za izobraževanje, znanost in kulturo, razumeli, da je Odprta meja pobuda, ki krepko prehitava tok zgodovine. Kdo ve, če je treba njihovo odločitev - dati pokroviteljstvo mednarodnemu seminarju o dolini Glinščice - pripisati daljnovidnosti Unescovih funkcionarjev, ali samo srečnemu naključju. Kdo ve, dejstva pa govorijo sama: 21. in 22. marca 1981 je v Boljuncu pod pokroviteljstvom Unesca in Dežele Furlanije-Juljske krajine potekal mednarodni seminar o dolini Glinščice. De facto pa tudi prva izvedba Odprte meje, pobude, za katero lahko danes trdimo, da je predstavljala prvi korak na poti h končnemu padcu italijansko-slovenske meje. Med njenimi pobudniki je bil najbolj dejaven takratni dolinski župan Edvin Švab, o čemer priča nezadnje tudi dejstvo, da so prav njemu poverili vlogo slavnostnega govornika na sinočnjem praznovanju na Ferretičih.

Kako pa se je porodila za tiste čase revolucionarna zamisel o meji, ki bi vsaj nekaj ur letno ne delila, ampak združevala ljudi?

»V tistih letih so ljudje čutili veliko potrebo po večjem združevanju. Ta potreba je bila prisotna tako med prebivalci Doline, ki so bili po večini slovenske narodnosti, a tudi med italijanskimi prijatelji, s katerimi smo sodelovali, in med sonarodnjaki v takratni Jugoslaviji. Zato smo se odločili, da mednarodnemu seminarju o dolini Glinščici ne damo samo naravoslovnega pečata, ampak ga posvetimo tudi skrbi za ljudi, ki živijo v bližini te naravne lepote. Pokroviteljstvo nad dvodnevним seminarjem sta prevzela Dežela Furlanija-Juljska krajina in Unesco. Prvi dan je bil posvečen dialogu med različnimi strokovnjaki in upravitelji, drugi pa odprti meji med občinama Dolina in Sežano: zanj je vladala velika radovednost, saj je predstavljala pravo novost.«

Najbrž so bile tudi priprave zahtevne.

»Priprave so potekale več mesecev. Potrebovali smo soglasje obeh zunanjih ministrstev, Jugoslavija je morala umakniti vojsko z meje, z jugoslovanskim in italijanski policijskim poveljnikom za obmejna območja smo usklajevali podrobnosti. Urediti je bilo treba steze, določiti, katere zastave bomo razobesili. Na mostu v Botaču, po katerem teče meja, so na posled 22. marca 1981 visele štiri zastave: državni zastavi Italije in Jugoslavije, med njima pa zastava Dežele FJK in slovenska. Nosilna vrv je simbolično povezovala italijanski in jugoslovanski breg. Zahtevali smo, da pridejo policaji v uniformi, a brez orožja. Da ljudi ne bi bilo strah, da bi bilo vsem jasno, da prihajamo prijateljsko.

Naša občina je relativno majhna, to pa nam ni nikoli vzbujalo občutkov manjvrednosti, tudi ko je šlo za probleme, ki so bili večji od nas. Nihče nam ni na primer naročil, da moramo odpirati mejo, a smo se trudili ter sebe in druge prepričali, kako pomembno je biti načelni in vztrajni v odnosu do človeka in narave: tako pri nas doma kot kjerkoli v svetu. Danes bi rekli, da je šlo za globalizacijo vrednot.«

Tistega prvega pohoda proti Botaču se je udeležilo res veliko ljudi, med katerimi so bili številni politični predstavniki in upravitelji.

»Udeležba in navdušenje sta preseгла vsa pričakovanja. Mislili smo, da bo nekaj sto ljudi, pa jih je bilo pet tisoč. Ljudje so bili pravi protagonisti dogodka. In to niso bili samo Slovenci, celo tržaški župan Cecovini je prišel. Prisotni so bili umetniki Mascherini, Palčić, Spacal, ugledni predstavniki z italijanske in jugoslovanske strani, na primer predsednik deželnega

sveta Colli, generalni konzul Socialistične federativne republike Jugoslavije Mirošič. Tudi vladni komisar in tržaški prefekt Mario Marrosu je bil nad pobudo navdušen: primerjal jo je planjavni raznobarnih vrtnic, ki so najlepše rože, a imajo tudi ostre bodice. Opozoril nas je: pri njihovem gojenju bodite previdni, a tudi vztrajni.«

Najbrž vas je prav navdušenje ljudi prepričalo, da mora postati Odprta meja tradicionalna.

»Absolutno! Ta meja je bila umetno postavljena med ljudi in je nekaj let presekala skoraj vsak stik. Res je, da so jo takratni modri vladarji Italije in Jugoslavije skušali rahljati, je pa bila še vedno meja, ki so jo stražili graničarji s psi in kalašnikovkami. Z Odprto mejo pa se je vrnila dolgo pričakovana in prikrajšana pravica, da bi spet živeli bolj normalno. Zato je bil to velik praznik, ki ga ni bilo težko ponavljati ...«

So bili tudi vaši institucionalni sogovorniki vedno pripravljeni sodelovati in sprejemati vaše predloge?

»So, ker so tako bili v obeh ljudi bolj interesantni. Povedal bom anekdoto: na Odprtih mejah sem vsakemu, ne glede na to, če sem ga poznal ali ne, ponudil požirek žganja iz svoje rdeče čutarice; v nekaterih

grmih sem imel skrite steklenice, tako da ga ni v čutarici nikoli zmanjkalo. Takrat smo se pili direktno iz čutarice, nihče se ni bal aidsa ...

Ko so v Sesljanu odpirali Rilkejevo pot, sem žganje ponudil tudi tržaškemu županu Staffieriju, ki pa je odklonil. Nekaj minut kasneje pride mimo škof Bello-mi in spije dva požirka, nato se nama pridruži devinski princ in prav tako sprejme mojo ponudbo. Takoj je bila pri nas kamera televizije Rai in snemala prizor; Staffieri pa me je dregnil in prišepnil: daj še meni malo...«

In vendar se vaši načrti, ki ste jih predstavili na seminarju o dolini Glinščice, niso povsem uresničili.

»Na povabilo Unesca smo se nekaj mesecev kasneje udeležili zasedanja v Parizu, na katerem je tekla beseda o tej meji in parku, ki bi zajemal obmejne kraje v Italiji in Jugoslaviji in bi ga zato upravljali skupaj. Mimogrede: predstavnik Sovjetske zveze me je ob koncu zasedanja okaral, češ, parka ne morete upravljati skupaj, saj teče vendar meja vmes! Našega namena žal ni onemogočila meja, ampak pomanjkanje finančnih sredstev za pravo strokovno dokumentacijo, na osnovi katere bi pridobili status svetovne naravne dediščine. Potrebovali smo 150-200

PRED ČETRT STOLETJA POBUDNIK PRVE »ODPRTE MEJE«

da se bo zgodilo

Na fotografiji levo Edvin Švab danes pred tablo Poti Prijateljstva, na ostalih posnetkih utrinki s prvih let Odrpte meje

KROMA/MAGAJNA

milijonov lir, deželna uprava pa ni bila nenaekrat več pripravljena kriti tega stroška: osebno mislim, da zato, ker smo s tem konceptom zblizevanja šli predaleč in postali zelo popularni. Ne pozabimo, da je takrat še stal berlinski zid ...

No, svoje načrte smo posredovali prijateljem-upraviteljem Škocjanskih jam, ki so z lastno pridnostjo in dobro promocijo Slovenije kmalu dosegli priznanje Unesca...«

Najbrž vas na vsakoletno Odrpto mejo kljub temu veže marsikateri prijeten spomin.

»Spominov in anekdot je ogromno, zgodila se nam je cela vrsta prijetnih dogodivščin, vedno smo tudi lahko računali na sodelovanje šol, tako slovenskih kot italijanskih. Spominjam se na primer zabavne anekdote, ko je marešala naših karabinerjev padel in si strgal jopič svoje praznične uniforme. Zdravnik, ki je dežural na Odrpti meji, ga je pospremil do vasi Beka: seveda sta morala mimo karavle z graničarji, karabinerja pa je bilo strah, saj ni bil še nikoli v tujini. No, domačinki sta mu nato očistili in zašivaili jopič, medtem pa mu ponudili tudi nekaj silc žganja: marešala ni bilo nič več strah, ob povratku na mejo pa je salutiral ob vsakem koraku...«

Tudi nekaj šverca je bilo: Odrpta meja je bila za Slovenijo pač velika prilžnost. Iz pobratenega Kočevja so na primer udeleženci vsakič prišli z nahrbtniki, saj je bila Odrpta meja zanje tudi prilžnost, da so si nakupili kavo, viski, kako posebno uvoženo pivo ... Vsem smo priporočali osebno izkaznico, čeprav je ni bilo treba kazati, in čim manj prtljage: v nahrbtniku pa se je poleg rezervnih čevljev večkrat znašlo tudi kaj drugega. Bilo je nedolžno, nobene droge ali orožja, nad vsem pa so burno bedeli policisti v civilu«

Je med graničarji in Dolinčani prišlo do kakega incidenta?

»Med Odrpto mejo sicer ne, zgodila pa se je marsikatera neprijetna situacija. V Križpotu so na primer občinski delavci popravljali ograjo, eden med njimi pa je šel za bližnji grm na malo potrebo. Ob koncu dneva ga še vedno ni bilo nazaj: bil je v Koprnu, na policijski postaji, ker je tisti grm bil očitno že v Jugoslaviji. Saj ni bilo nobenega problema, izpustili so ga, dogovarjati in pogajati pa smo se morali. Drug primer je bil fant, ki je med Prebenegom in Križpotom naletel na graničarja: bila sta vsak na svoji strani, med njima pa le kolovoz. Tako dolgo je graničar vabil fanta, dokler ni stopil na jugoslovanska tla, takrat pa mu je ukazal: roke

kvišku! In sta začela marširati proti kasarni. To pa je bilo ravno na dan, ko je umrl maršal Tito: ob treh so po vsej Jugoslaviji zatulile sirene in slišati jih je bilo tudi pri nas. Ta naš Marjan se je ustavil in dejal, da ne more naprej, ker mora počastiti našega komandanta. Baje sta se naposled oba razjokala in se pobotala ... graničar pa ga je vseeno moral odpeljati do kasarne.«

Kakorkoli že: z Odrpto mejo ste bili nekakšni predhodniki združene Evrope in Schengenske »proste cone«.

»Mislim, da smo v bistvu naredili le svojo dolžnost. Je pa res, da hodi sedaj po poti odrpte meje na milijone ljudi, kar nam je v veliko zadoščenje. Je pa že tako, da ne more biti danes nobena država, nobena skupnost, samozadostna; samozadostnost je večkrat lastnost redkih samohodcev, katerih glavna skrb je skrb zase. Danes moramo živeti v omikanem sožitju, prijateljsko in strpno, kar ne pomeni zanemariti nekaterih bistvenih lastnosti lastne identitete, jezika, kulture, izvornih korenin in podobnega. Narodi in države, ki bi se radi zaprli v apartheid ali obzidan vrtiček, živijo danes samo še v pravlji. Kdor izbere pot zapiranja, bo sebi in drugim delal slabo uslugo.«

Poljanka Dolhar

OBČINA KOMEN

Comune di Duino Aurisina
Občina Devin Nabrežina

Veselite se z nami,
ob vstopu
Slovenije v schengensko
območje na prireditvi

»ODPRTI V EVROPI, ZAZRTI V RAZVOJ«

v PETEK, 21.12.2007, ob 20.30

pod ogrevanim šotorom na italijanski strani mejnega
prehoda Gorjansko – Šempolaj.

S pesmijo, plesom, glasbo in družabnim srečanjem
odpiramo nove poti sožitja med narodi.

V programu sodelujejo: GUD Pihalni orkester Komen,
GD Nabrežina, MePZ Cominum, MePZ Gorjansko,
MePZ R.M. Rilke, SKD Igo Gruden,
KD Karla Štreklja Komen,
Petje Anton in Bratuž Bogdana, Pepina in Rozina.

Zaplesali bomo z ansamblom Happy day in
Kraškimi muzikanti ter spoznali Plesno skupino Nasmeh
ob sladkih dobrotah članic
Združenja slovenskih kmečkih in podeželskih žena in
Društva kmetič sežanske regije.

Ob priliki vstopa Slovenije v schengensko območje
vas vljudno vabimo v petek, 21.12. ob 19. uri na odprtje

kolektivne razstave slikarjev

»Tostran in onstran meje«

v Umetnostni in kulturni center »Škerk« v Trnovci

ter v soboto, 22.12. ob 20. uri na

KONCERT ZDRUŽENJA CELLO & MUSIC

v dvorani društva Igo Gruden v Nabrežini

Občina Komen
Uroš Slamič, župan

Občina Devin Nabrežina
Giorgio Ret, župan

Prireditev so podprli

CREDITO COOPERATIVO DEL CARSO
ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA

PETELIN MARTIN CATERING

SLOVIK
SLOVENSKI IZOBRAŽEVALNI KONZORCIJ

*izobraževanje je naložba,
je jasnejši pogled,
je kapital za prihodnost*

KBcenter
Gorica, Korzo Verdi 51

WWW.SLOVIK.ORG

GORIŠKO TOVORNO POSTAJALIŠČE - AUTOPORTO DI GORIZIA
hitra in varna pot iz in v vzhodno Evropo

- Železniški terminal in intermodalne storitve
- Skladiščenje in druge storitve
- Specializirani center za počitek in tranzit živih živali
- Parkirišča in storitve za avtoprevoznike

SDAG
SDAG GORIZIA
Global Logistic System S.p.A.
Tel. +39 (0)481 57 04 11
Fax +39 (0)481 57 04 80
info@sdag.it
www.sdag.it

Čevljarstvo, opekarništvo in kamnoseštvo

Občina
Miren-Kostanjevica

Površina: 64 kvadratnih kilometrov
Število prebivalcev: 4790
Občinsko središče: Miren

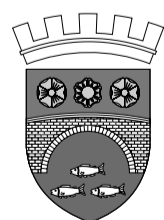
www.miren-kostanjevica.si

Kjer se srečajo sredozemski in alpski vplivi

Površina: 146,5 kvadratnih kilometrov
Število prebivalcev: 5986
Občinsko središče: Kanal ob Soči

www.obcina-kanal.si

OBČINA
KANAL OB SOČI

PO VASEH GORIŠKEGA KRASA IN V LAŠKEM Š

Razmejitveno z zastavami, s

Slovenskimi in jugoslovanskimi zastavami, slavoloki in napisi na stenah hiš, skednjev in hlevov. Tako so po vaseh goriškega Krasa pričakali razmejitveno komisijo, ki je leta 1946 določala mejo, od katere se v teh dneh poslavljamo. Komisija, ki so jo sestavljali predstavniki Velike Britanije, Združenih držav Amerike, Francije in Sovjetske zveze, je svojo pot začela na Tržaškem, nadaljevala jo je skozi Gorico, nato pa je po Soški dolini prišla do Trbiža. Na osnovi svojih ugotovitev je komisija pripravila poročilo in razmejitvene predloge, ki jih je nato predala svetu zunanjih ministrov. Mirovna konferenca v Parizu je na zasedanjih med 29. julijem in 15. oktobrom 1946 sprejela francoski kompromisni razmejitveni predlog, po katerem so pod Italijo prišle Benečija, Rezija, Gorica in Kanalska dolina, pod Jugoslavijo pa preostali del Primorske, Istra z Reko, vsi otoki in Zadar z okolico. Širša okolica Trsta je postala Svobodno tržaško ozemlje. Ta razmejitev je bila določena v Parizu 10. februarja 1947, s podpisom pariške mirovne pogodbe pa je začela veljati 15. septembra istega leta. Poldrugo uro po polnoči 16. septembra leta 1947 je v kraje bivše cone A vkorakala Jugoslovanska armada, v drugi del cone A pa italijanske čete.

Slavolok z granatama

»Pred bivšo osnovno šolo v Jamljah smo postavili čez glavno cesto velik slavolok iz brinja, ki je bil okrašen s slovenskimi in jugoslovanskimi zastavami ter s Titovo sliko,« se spominja domačin Jožef Radetič, Mario Pahor pa dodaja, da so se pred prihodom komisije Jameljci odločili za vidne slovenske napise po vseh hišah v vasi. »Na Cesarjevo hišo, ki stoji ob cesti proti pokopališču, je Bruno Pahor - Matičetov napisal "Hočemo Jugoslavijo", na našo hišo pa "Tukaj smo Slovenci"; barvo je iz ladjedelnice prinesel Bernard Bagon - Berto Nevevkin,« se spominja Mario Pahor. Z barvo, ki so jo Jameljci uporabili za svoje napise, so v ladjedelnici barvali trupe ladij, saj je bila odporna rjavenju. Na nekaterih jameljskih domačijah so napisi še danes vidni, na drugih so zbledeli, z obnovitveni deli v povojnem obdobju pa je seveda marsikatera hiša izgubila svojo parolo. Lucio Kobal in Jordan Semolič se spominjata, da je na nekaterih jameljskih hišah stal tudi napis »Naš Tito«, najbolj pogosta pa sta bila »Hočemo Jugoslavijo« in »Tukaj smo Slovenci«. Pred prihodom komisije so bile vse jameljske hiše okrašene z napisi, skupina mladih domačinov in domačink pa je ob slavoloku pričakala zavezniško misijo, ki se je vozila proti Gorici. »Kolono mednarodne komisije, ki je leta 1946 obiskala Jamlje, smo pričakale mlade Jameljke, ki smo bile članice krajevnega Narodnoosvobodilnega odbora in zveze slovenske mladine. Komisija se ni ustavila in je vozila

naprej mimo nas, zato pa smo stekle za avtomobili in na ves glas kričale Hočemo Jugoslavijo,« se spominja Erna Stanič. Po besedah nekaterih domačinov naj bi bili na slavolok poleg Titove slike obešeni dve granati, vendar je spomin nanje precej meglen. Ba je so z njima Jameljci hoteli še odločneje prepričati komisijo, kateri državi želijo pripadati.

Zastave in napisi

Potem ko je zapustila Jamlje, je razmejitvena komisija vozila po Dolu, kjer so jo prav tako pričakali s slavolokom in napisi. »Na naš skedenj pri Devetakih je veliko slovensko in jugoslovansko zastavo narisal moj oče Anton Peric,« razlaga Mirko Peric, ki se leta 1946 še ni vrnil domov, saj je bil iz jugoslovanske vojske demobiliziran leta 1948. Zaradi tega zna o pripravah na prihod razmejitvene komisije kaj več povedati Peričeva žena Bernarda Devetak. »Poleg zastav pri Devetakih je stal velik napis "Hočemo Jugoslavijo" na skednju na Palkišču, ki so ga pred leti porušili in na mestu katerega je danes cerkev,« pojasnjuje Devetakova, ki je po

rodu z Vrha. Leta 1942 se je vključila v vrhovski odbor NOB, zatem pa je bila od marca leta 1943 do konca vojne kurirka karavle P-15; pot jo je med vojno pogosto zanesla v Dol, leta 1946 pa je skupaj z Doljani sodelovala pri postavitvi slavoloka. Po njenih besedah so navodila za napise in slavoloke prejeli od odborov NOB, ki so nastali med vojno, SKOJA in zveze slovenske mladine. »Slavolok smo postavili mladi, med njimi sem bila tudi jaz,« se spominja Devetakova.

»Vogliamo la Jugoslavia«

Priključitev Jugoslaviji so zahtevali tudi po Trziškem, kjer so si predvsem delavci iz tovarn po več kot dvajsetletnem obdobju fašističnega režima in zatiranja delavskih pravic želeli socializma in boljšega življenja. »Non vogliamo far parte dell'Italia portatrice di miseria e fame« (Nočemo spadati pod Italijo, ki prinaša revščino in lakoto) je pisalo na tovarni v Ronkah, ki jo je pred nekaj leti zajel požar. V Selcah je ob pokrajinski cesti, ki pelje v Doberdob, še danes lepo viden napis »Vogliamo la Jugoslavia« (Hočemo Ju-

ŠE VEDNO VIDNA GESLA, NAPISANA Z LADJEDELNIŠKO BARVO

komisijo pričakali lavoloki in napisi

goslavijo), na nekdanjem sedežu tržiškega kulturnega konzorcija pri južni ronški železniški postaji pa je na zidovih med rdečimi zvezdami mogoče prebrati napise »W Tito« in »W Stalin«. Tudi po Trziškem so po besedah Karla Černica mlajšega za napise uporabili barvo iz ladjedelnice, ki »pride skozi omet in na zidovih ostane za večne čase«. Nekaj napisov je še danes vidnih tudi v Doberdobu. »Živel Tito«, »Doberdobčani zahtevajo priključitev Jugoslaviji«, »Tukaj je Jugoslavija« so tako le nekaterih izmed številnih gesel, ki so bili po zaključku druge svetovne vojne vidni na zidovih doberdobskih hiš. Poleg barve iz ladjedelnice so se po navdbah Alda Rupla za pisanje napisov marsikje posluževali tudi posebnega barvila iz Srbije. »V mnogih vaseh so uporabili barvo, ki so jo v ta namen izdelali v srbski tovarni, le-ta pa je delovala samo osem mesecev po letu 1945. Zaposleni so precej naključno spravili skupaj nekaj sestavin in ustvarili barvo, ki je bila v bistvu skoraj neuničljiva. V povojnem obdobju niso nikoli več uspeli pripravi tako dobre barve,« pojasnjuje Rupel.

Meja je zarezala v živo

Jameljci, Doljani in Doberdobci z napisi, slavloloki in zastavami niso dosegli pričakovanega uspeha. S 15. septembrom leta 1947 je meja zarezala v živo ter na goriškem Krasu ločila sorodnike in družine, pretrgala stoletne stike. Do razmejitve so Jameljci redno zahajali v Sela na Krasu in Brestovico. Starejši se dobro spominjajo, kako so se kot otroci med pašo krav po kraški gmajni vsak dan srečevali s prebivalci vasi, ki so bile po letu 1947 priključene Jugoslaviji. Pred razmejitvijo so Jameljci redno zahajali v Brestovico tudi na ples in zabave, marsikdo pa je tako v sosednji vasi našel življenjsko sopotnico. Meja je vse to prekinila; po »omehčanju« mejnega režima in po uvedbi prepustnic so le delno uspeli obuditi nekdanje vezi, saj so omejeni urnik maloobmejnih prehodov ovirali prosto gibanje in sploh življenje ob meji.

Silvestrovo 1957

Dol in Vrh sta do razmejitve spadala pod občino Opatje selo, zato pa je bila določitev mejne črte za Doljane in Vrhovce posebno travmatična. »V Opatjem selu so bili občinski uradi, zdravnik, šola, pošta, hotel, mesnica in trgovina, med vojno pa je v tej vasi nastal prvi zametek organiziranega upora, ki se je nato od tod razširil na Dol in Vrh,« pojasnjuje Bernarda Devetak, ki se skupaj z možem Mirkom Pericem spominja 31. decembra 1957. »Mladi pari smo se organizirali, tako da je na silvestrov večer leta 1957 ves Dol šel po Čukišču s prepustnicami čez mejo do Opatjega sela. V dvorani je bil zatem velik praznik; peli smo partizanske pesmi in se srečali z Opajci, ki jih nismo videli deset let. Naslednje jutro smo se s prepustnicami v rokah vrnili domov v Dol,« pojasnjuje Bernarda Devetak, Mirko Peric pa k temu dodaja, da so do razmejitve Doljani zelo pogosto hodili v Opatje selo, kjer je bilo med drugim tudi pokopališče. Od določitve meje leta 1947 do uvedbe prepustnic leta 1955 številni Doljani niso uspeli obiskati sorodnikov čez mejo, kot tudi grobov svojih najdražjih, ki so bili pokopani na Opatjem selu.

Ostali so brez cest in dela

Če je bila razmejitev za Jamelce, Doljane in Doberdobce huda iz narodnostnega vidika, je bila za prebivalce vasi goriškega Krasa, ki so bile priključene Jugoslaviji, težavna iz gospodarskega vidika. Številni prebivalci Opatjega sela, Korit, Lokvice, Sel na Krasu in Brestovice so bili zaposleni v kamnolomu pri Devetakih, ki je ostal v Italiji, še več pa jih je delalo v tržiški ladjedelnici. Po razmejitvi so čez noč ostali brez dela, ob zaslužek pa so bile tudi mlekarice, ki svojega mleka niso mogle več nositi v Tržič. Ob tem je Opatje selo po razmejitvi ostalo brez cestnih povezav; proti Dolu so bile namreč speljane tri poti, ki jih je meja prekinila, zato pa so morali Opajci več let čakati, da so zgradili novo cesto, ki je planoto povezala z Mirnom. Starejši Doljani se spominjajo, da je bilo Opatje selo pred vojno velika vas, polna življenja, po razmejitvi pa jo je moralo veliko prebivalcev zapustiti in oditi s trebuchom za kruhom.

Schengenska širitev

Državna meja je pred šestdesetimi leti ohromila stoletne stike, z vstopom Slovenije v območje schengenskega sporazuma pa bodo imeli Jameljci, Doljani, Doberdobci, Opajci, Seljani, Brestovci in prebivalci drugih vasi priložnost, da spet okrepijo nekdanje vezi. Seveda do sprememb ne bo prišlo čez noč in težko je pričakovati, da bo vse spet takšno, kot je nekoč bilo. Ne glede na to pa bo odprava mejnih kontrol nedvomno prispevala k ponovnemu približanju sosednjih vaških skupnosti, ki so pred šestdesetimi leti želele pripadati isti državi, zdaj pa so skupaj pod isto evropsko streho.

Danjel Radetič

DOBRODOŠLICA SLOVENIJI

pozdravlja vstop Slovenije v Schengenski prostor
in vabi na "fešto na plaču" s koncertom skupine

KOČANI ORKESTAR

Koncert romske glasbe (Makedonija)

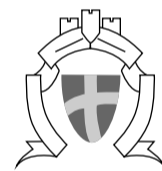
KRMIN TRG 24. MAJA

Sobota, 22. 12. 2007, ob 21.30

Vstop prost

Pokrajina Gorica Občina Krmin

OBČINA PIRAN

Slovenska turistična prestolnica

Občina Piran je turistično daleč najbolj razvita slovenska občina in eno izmed pomembnejših središč kongresnega, zdraviliškega, igralniškega in navičnega turizma v severnem Sredozemlju. Vir blaginje občine Piran pa niso zgolj izredne naravne znamenitosti, ki burijo domišljijo turistov po vsem svetu, temveč duh enakosti, strpnosti in medsebojnega spoštovanja, ki sta ga skozi zgodovino zgradila dva naroda na istem koščku zemlje.

V Piranu živijo ljudje, ki so se priselili iz različnih krajev Slovenije in tudi iz drugih držav. Med seboj so stkali vezi sožitja in kljub mnogim različnostim ohranili avtohtono kulturo in tiste vrednote, ki jih danes utrjuje združena Evropa.

Piran je tudi hram kulture in zakladnica umetnosti, mesto številnih prireditev, koncertov in razstav. Občina, ki jo poživlja mednarodno razvejana izobraževalna dejavnost in široka paleta poslovnih priložnosti. Mesto oddiha in izrednih izzivov.

www.piran.si

MESTNA OBČINA
NOVA GORICA

Za Novo Gorico bi lahko rekli, da je prestolnica zahodne Slovenije. Je eno najmlajših srednjeevropskih mest, ki je svoje temelje zasnovalo šele po 2. svetovni vojni. Pomembna arheološka najdišča sicer pričajo, da je poselitev njene širše okolice stara več tisočletij. Današnja Mestna občina Nova Gorica sestavlja devetnajst krajevnih skupnosti, od tega sta kakšni dve tretjini njenega ozemlja na podeželju. Največje severnopriforsko mesto je neformalno središče goriške statistične regije in šteje približno 31.000 prebivalcev. Z Univerzo v Novi Gorici se je lani pridružilo elitni skupini evropskih univerzitetnih mest. Gre za prvo nedržavno univerzo v Sloveniji. Njen cilj je oblikovanje raziskovalne in študentom prijazne visokošolske ustanove. Tamkajšnji učni programi so osnova za prenos znanja na mlajše generacije in v podjetniško okolje.

Prav omogočanje hitrega družbenega razvoja in gospodarske rasti je eno od vodil uprave mesta, ki ima sicer najnižjo stopnjo brezposelnosti v državi. Kljub temu, da je Nova Gorica zelo mlado urbano središče, je polna pomembnih ustanov. Gosti Slovensko narodno gledališče, osrednjo Goriško knjižnico Franceta Bevka, strokovno opremljen Goriški muzej, konkatedralo koprške škofije, novo moderno športno dvorano, športni park s stadionom in še bi lahko naštevali.

Z umikom fizične meje med Slovenijo in Italijo se Novi Gorici odpira nova dimenzija. Še bliže bo svoji sosedji, tisočletni Gorici, s hitrimi zagonom pa postaja moderno središče vseh Goriških Slovencev.

Osebna izkaznica:

Število prebivalcev: 31.308 (1. julija 2007)
Površina: 309 kvadratnih kilometrov
Število poslovnih subjektov: 3973

Koristne povezave:

Mestna občina Nova Gorica
<http://www.nova-gorica.si>

Goriška e-regija
<http://www.goriska.com>

Krajevna skupnost Solkan
<http://www.solkani.si>

Krajevna skupnost Rožna Dolina
<http://www.roznadolina-ng.si>

Društvo Planota
<http://www.planota.si>

Portal Ozeljana
<http://www.ozeljan.net>

Goriški muzej Nova Gorica
<http://www2.arnes.si/~dpoac1/muzej/>

Univerza v Novi Gorici
<http://www.p-ng.si>

Kulturni dom Nova Gorica
<http://www.kulturnidom-ng.si>

Slovensko narodno gledališče Nova Gorica
<http://www.sng-ng.si>

Goriška knjižnica Franceta Bevka
<http://sikng.ng.sik.si>

Samostan Kostanjevica
<http://www.samostan-kostanjevica.si>

V KANINSKEM POGORJU S PRIHODNJO SEZONO

Na Žlebeh in Kaninu čudovito čezmejno

Državna meja od danes ne loči več smučišč na slovenski in italijanski strani Kanina, pa vendar bodo morali ljubitelji bele opojnosti še nekoliko počakati, da se bodo lahko brez omejitev spuščali po belih strminah v obeh državah. Do uresničitve dolgoletnih sanj pa ni več daleč. Že prihodnjo smučarsko sezono bi morala biti namreč smučarska centra Na Žlebeh (Nevejsko sedlo) v Italiji in na Kaninu nad Bovcem v Sloveniji povezana s smučarskimi napravami.

Na slovenski strani do sedla Prevala, kjer poteka mejna črta med državama, že leto dni obratuje štirisedežnica, na italijanski strani pa obstajajo načrti za nihalko med kočo Gilberti in Prevalo. Kot nam je zagotovil odgovorni za smučarske centre družbe Promotur v Furlaniji-Juljski krajini Peter Gerdol, se bodo načrti spremenili v realnost že prihodnjo sezono. Na ta način bo na tem območju nastal čezmejni smučarski center, ki bo zagotavljal smuko od decembra pa vse do maja. Prebroditi bo sicer treba še nekatere manjše administrativne ovire, ker proga, ki bo povezovala oba centra, deloma poteka na območju občine Rezija, v glavnem - kot ostale proge - pa sodi v občino Kluže. Vendar po besedah Gerdola ne gre za take ovire, ki bi lahko ogrozile gradnjo nove žičnice.

O povezavi obeh smučišč se je začelo razpravljati že v začetku sedemdesetih let prejšnjega stoletja, do prvih stikov med odgovornimi na italijanski in slovenski strani pa je prišlo deset let kasneje. »Tokrat so pripravili že bolj premišljene in konkretne načrte, kako bi do povezave lahko prišlo in tudi, kako bi tak center upravljali,« je povedal Gerdol. Vendar pa so zaradi najrazličnejših ovir projekt za nekaj let potisnili v ozadje. Prihajalo je sicer do nekaterih zanimivih skupnih pobud, vendar konkretnega napredka pri uresničevanju tega načrta niso prinesle. Tu bi lahko omenili še projekt SLOVITA, ki je nastal na pobudo francoskega inženirja Cressela novembra 1991, dokler ni končno leta 1997 prišlo do konkretnih pogovorov med občinama Kluže in Bovec. Pri dogovarjanju sta aktivno sodelovali tudi družbi Promotur in ATC Kanin, ki sta zadolženi za upravljanje smučišč na obeh straneh. Družbi sta leta 2002 pripravili skupni evropski projekt Interreg, vendar tudi to ni dalo konkretnih rezultatov.

»Toda takrat smo se končno odločili, da vsaka stran poskrbi za povezavo na svoji strani in celotni načrt je dobil ustrezen pospešek. Slovenci so tako že lani zgradili štirisedežnico od zgornje postaje žičnice do sedla Prevala, pri nas pa je bil odločilen razvojni načrt Promotura za obdobje 2006 - 2010,« je poudaril Gerdol in dodal, da je pogodba za gradnjo že podpisana, gradnja nove žičnice pa bi se morala začeti zgodaj poleti 2008 oziroma takoj, ko se bo stopil sneg.

Spodnja postaja nove žičnice vrste fu-

Peter Gerdol, Promotur

nifor bo pri koči Gilberti, zgornja pa na sedlu Golovec nekaj nad sedlom Prevalo, do katerega bo vodila položna smučarska pot. Nihalka, ki ne bo imela vmesnih stebrov, bo imela dve kabini, v katerih bo prostora za 80 do 100 smučarjev. Novost žičnic funifor je v tem, da lahko vsaka kabina deluje avtonomno, za gradnjo brez vmesnih stebrov pa so se po besedah Gerdola odločili zato, ker ima na ta način žičnica manjši upor proti vetru, pa tudi teren je precej plazovit.

Sicer pa bo center Na Žlebeh že takoj na začetku leta 2008 bogatejši za novo dvožično kabinsko žičnico, ki bo zamenjala staro žičnico ob progi Kanin. Spodnja postaja bo pod parkiriščem, zgornja pa nad kočjo Gilberti. »Seveda vse to, skupaj z novimi napravami za umetno zasneževanje in ureditvijo novih prog, zahteva precejšnja finančna sredstva. V obdobju od 2006 do 2010 bo tako Promotur investiral skupno 33 milijonov evrov, denar pa bo zagotovljen iz proračuna dežele FJK,« je še dodal Peter Gerdol.

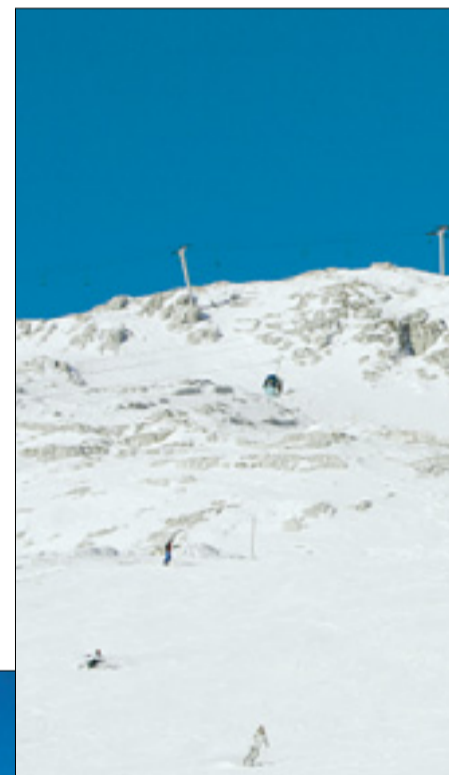
Kot rečeno, povezava s slovenske strani obstaja že dobro leto dni. Direktor ATC Kanin Aleš Uršič je prepričan, da predstavlja povezava obeh smučišč velikansko priložnost za obe strani. »S skupno ponudbo bomo lahko izredno konkurenčni ostalim večjim smučarskim centrom v bližini,« je dejal in kot adut navedel raznolike smučarske proge za vse okuse, izredno lego, ki v različnih obdobjih zagotavlja smučarjem uživanje na soncu v prekrasnem alpskem okolju, odkoder pogled v lepem vremenu seže vse do Tržaškega zaliva. Uršič še poudarja, da je prednost tega centra v tem, da je sneg zagotovljen od decembra do maja, saj so smučišča na nadmorski višini od 2300 m navzdol.

Na Kaninu za zdaj še nimajo naprav za umetno zasneževanje, vendar pa je bila narava doslej skoraj vedno radodarna s snegom. Vendar, kot pravi Uršič, se samo na to ni mogoče zanašati, zato imajo že načrte, da bi v 2

Smučišča na Na Žlebeh (na posnetku desno) in Kaninu (spodaj desno) so primerna za vse okuse, v sončnem vremenu pa obiskovalce razvajajo tudi z uživanjem v čudovitem alpskem okolju, o čemer pričata posnetka, ki ponujata pogled na zgornjo postajo kaninske žičnice (v sredini) in na območje Na Žlebeh proti sedlu Prevala, kamor bo vodila nova nihalka

do 3 letih poskrbeli tudi za umetno zasneževanje prog in se tako izognili morebitnim »zelenim« zimam. V načrtu imajo tudi nekatere nove smučarske naprave, s katerimi bi že tako pestro ponudbo še razširili. Po Uršičevih besedah naj bi kapaciteto naprav

POVEZANA SMUČIŠČA NA SLOVENSKI IN ITALIJANSKI STRANI

Kaninu kmalu nared večje smučarsko središče

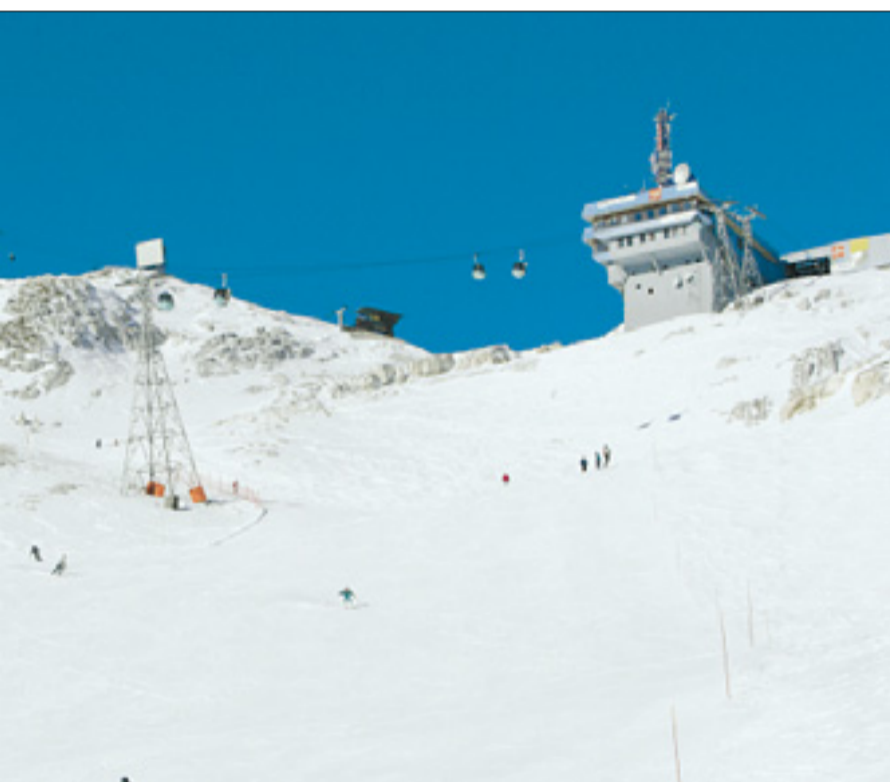

povečali z obnovo zadnjega odseka kabinske žičnice ali pa z gradnjo povsem nove naprave. »V poštev bi prišla tako imenovana telemix naprava, ki predstavlja kombinacijo na vrvi visečih kabin in sedežev, s čimer bi uporabo omogočili tako smučarjem kot tistim, ki

je za vse izrednega pomena, da se nadaljuje z že začetim projektom gradnje turističnega kompleksa Žaršče tudi po propadu francoske družbe Transmontagne, ki bi morala biti glavni investitor projekta,« je prepričan Uršič.

Načrti upravljavcev smučarskih naprav so torej dokaj ambiciozni. Meja, ki so jo na teh smučiščih že prej ob različnih priložnostih brez večjih formalnosti prehajali, sedesov ne loči več. Počakati je treba samo še na zadnji člen v povezavi, nihalko Na Žlebeh. Že danes sta obe smučišči vredni obiska, po povezavi pa se bo odprlo edino pravo visokogorsko čezmejno smučišče na tem območju, ki bo lahko s svojimi tridesetimi kilometri prog vseh težavnostnih stopenj zadovoljilo tudi najbolj razvajene smučarje.

Rado Gruden

Aleš Uršič, ATC Kanin

se na smučišče podajo brez smuč. Celotno prenovo, tudi z novo proggo od C postaje Škripi do B postaje Čela, naj bi končali najkasneje do leta 2011. Sredstva naj bi deloma dobili iz evropskih strukturnih skladov, v glavnem pa jih bomo morali zagotoviti sami. Po naših načrtih gre za približno 15 milijonov vredno investicijo,« je v zvezi z razvojnimi načrti povedal direktor ATC Kanin.

Kar zadeva turistične perspektive tako povezanega smučarskega centra, pa tako Gerdol kot Uršič opozarjata, da bo treba najti način, da bi se iz »enodnevnega« smučarskega centra spremenili v smučarsko destinacijo, kamor ljubitelji smučanja prihajajo na počitnice. Za zdaj so turistične kapacitete tako Na Žlebeh kot v Bovcu premajhne, da bi to omogočale. Toda stvari se začenejo premikati. Kot poudarja Gerdol, morajo hotelirji (Na Žlebeh so trije hoteli, od katerih pa je eden že nekaj let zaprt) poskrbeti za tovrstno ponudbo, pritrjuje pa mu tudi Uršič, ki poudarja, da je treba na Bovškem poskrbeti za razvoj turističnih kapacitet. »V zadnjih dveh letih so se zadeve, vsaj kar zadeva smučarjijo, obrnile na bolje, vendar pa Bovec ni samo smučanje. Zato

turistična zveza
turistični informacijski center
nova gorica

Vrtnica je simbol mestne občine

Kljub svoji kratki zgodovini Mestna občina Nova Gorica svoje goste očara, ima jim kaj pokazati. Znamenitosti in naravnih danosti okoli urbanega centra kar mrgoli. Tam kjer reka Soča zapusti alpski in predalpski svet ter se nato preko Soške ravni zliva proti Jadranskemu morju, leži zelo staro naselje, Solkan. V kraju se nad Sočo bohoto železniški most z največjim kamnitim lokom na svetu. V neposredni bližini mestnega središča, na griču Kostanjevica, se nahaja cerkev Gospodovega oznanjenja Mariji in k njej prizidan frančiškanski samostan. Kostanjevico označuje tudi grobnica, kjer so pokopani zadnji potomci francoske kraljeve rodbine Bourbonov. Ob julijski revoluciji leta 1830 so odstavili kralja Karla X. Bourbonskega in ga skupaj z družino pregnali iz Francije. V Gorici so našli zavetišče pri goriškem grofu Coroniniju. Maja leta 2004 je bila na nekdanjem samostanskem vrtu odprta zbirka vrtnic iz skupine burbonk. Zbirka je z 49 sortami ena najpopolnejših in največjih zbirk vrtnic burbonk na svetu. Vrtnica pa je tudi simbol mestne občine.

Novogoriško podeželje svoje obiskovalce vabi na Vinsko cesto spodnje Vipavske doline. Pohvale vredna je ljubezen pridelovalcev do avtohtonih in drugih starih sort, ki dajejo dolini posebno vrednost. Veličastni Trnovski gozd pa vabi v svoje zeleno prostranstvo naravne krajine. Turistična zveza organizira izlete tudi na Banjsko planoto, turisti se lahko s kolesi ali peš povzpnejo na Sveto Goro, Škabrijel ter na Sabotin - Park miru. Projekt Sabotin - Park miru je rezultat čezmejnega evropskega projekta, katerega namen je z idejo miru popestriti turistično ponudbo na območju Goriške. Vsebinsko izhodišče Parka miru je burno zgodovinsko dogajanje na območju Posočja, ki je zahtevalo veliko žrtev med vojaki in lokalnim prebivalstvom. Zato se podajte na Sabotin in raziščite njegovo burno zgodovino, mediteransko in alpsko rastlinstvo, plazeče se in leteče živalstvo.

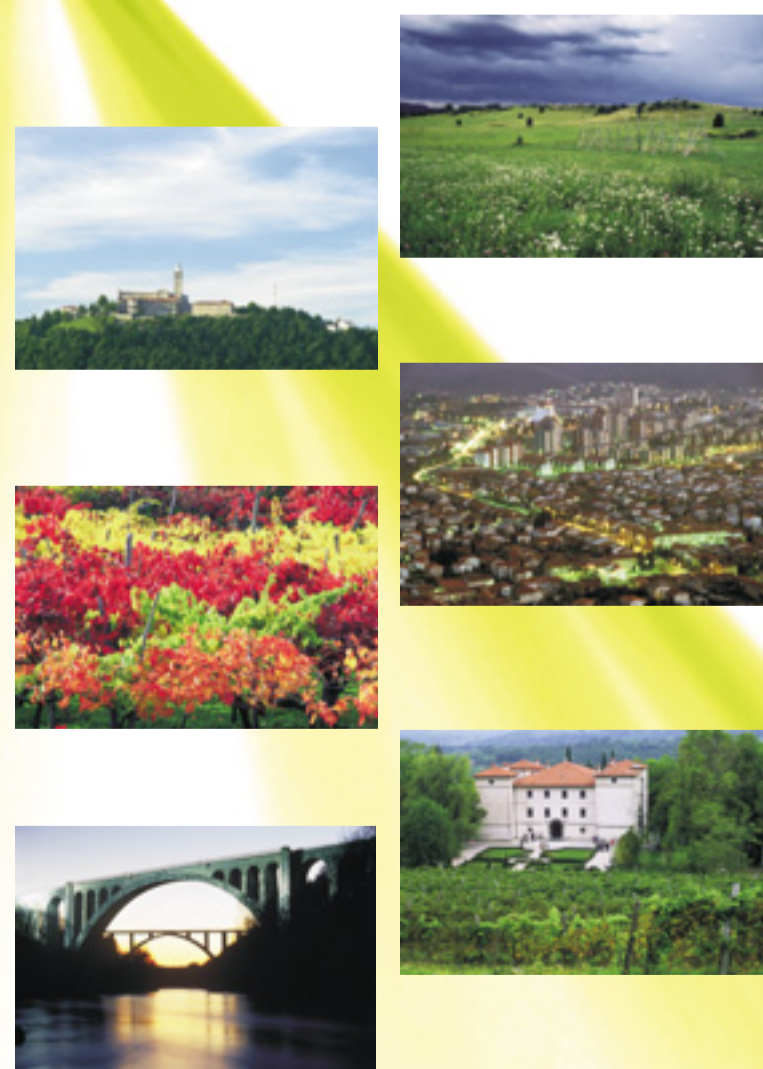
Bevkov trg 4
5000 Nova Gorica

tel: 00386 (0)5 33 04 600
fax: 00386 (0)5 33 04 606

e-mail: tzticng@siol.net

www: <http://www.novagorica-turizem.com>

www: <http://www.sabotin.net>

Majhna, a uspešna občina

Naselja: Šempeter pri Gorici in Vrtojba
 Površina: 15 kvadratnih kilometrov
 Število prebivalcev: 6452
 Prijateljska ali pobratena mesta in občine:
 Medea (Italija), Romans d'Isonzo (Italija)

www.sempeter-vrtojba.si

**DOBRODOŠLA
EVROPA**

21. 22.
 DECEMBER _DICEMBRE_ DICEMBAR 2007

21. 12. 07
 19.30
 s PEČI na MIRENSKI GRAD, da PEČI al CASTELLO DI MERNA, di PEC al CISTIEL DI MERIN
 EVROPSKA BAKLADA, FIACCOLATA EUROPEA, FOGOLADE EUROPEANE
 21.00
 MIRENSKI GRAD, CASTELLO DI MERNA, CISTIEL DI MERIN GRUPPO MUSICUM
 KONCERT SAKRALNE GLASBE, CONCERTO DI MUSICA SACRA
 CONCIERT DI MUSICHE SACRE

22. 12. 07 _ 21.00
 KRMIN, CORMONS, CORMONS / TRG 24, MAJA, PIAZZA XXIV MAGGIO, PLACE XXIV MAI
 KOČANI ORKESTAR (Makedonija)
 KONCERT ROMSKE GLASBE, CONCERTO DI MUSICA TZIGANA, CONCIERT DI MUSICHE ZIGAINARE

PROVINCIA DI GORIZIA, POKRAJINA GORICA, PROVINCE DI GURIZE
 www.provincia.gorizia.it

v sodelovanju z Občinami Miren-Kostanjevica, Sovodnje ob Soči, Doberdob, Krmin, Brda

TVOJA DOMAČA BANKA

www.bccdos.it

**100
LET
Z
VAMI**
 100
1908 2008

Sedež in Glavna Direkcija
 Doberdob
 Tel. 0481.794811

Podružnice

Sovodnje
 Tel. 0481.882155

Ronke
 Tel. 0481.474160

Štandrež
 Tel. 0481.520832

Gorica
 Tel. 0481.31043

Bankni avtomat
 Trzin

ZAPUŠČENE IN POZABLJENE POLJSKE POTI BODO**Moja pot v »če
ali vesele in ža**

Z bratom deliva košček gmajne, ki ji od nekdaj pravijo Perinovka. Gabrovje in jesenje je že tako prepletlo rušljive kamnite zidke in preplavilo tri dolinice, ki so bile včasih obdelane, da se vedno znova, tudi v zimskem času, ko je vejevje golo, pošteno trudim, da bi prepoznal svojo parcelo. Čas je tudi krepko zabrisal poljske poti in kolovoze, ki jih je le tu pa tam zaznati pod vsiljivimi šopi trave. Tja sva včasih hodila po drva za kurjavo. Vendar dokaj poredkoma, ker je državna meja po vojni odrezala Perinovko od ostalega grunta in je bila zato sečnja in prevoz drv iz druge države nekoliko bolj komplicirana zadeva, kot je bilo nabiranje lesa na padriški ali gropajski gmajni, ki je ostala pod Italijo.

Ko danes razmišljava, da bi si spet napravila žago in sekiro in jo mahnila v Perinovko, se s posebnimi občutki veselim zgodovinske prelomnice, ko bo od nekdanje meje, glasnice vsemogočih prepovedi in strahov, ostal le še spomin. Zapuščene in pozabljene poljske poti bodo spet zaživele in čez obširno gmajno, čez katero so se dolga leta podile mrke sence bojazni pred nedovoljenim, neznanim in skrivnostnim, bo zavel bolj radosten in sproščen veter vrnjene prostosti in svobode. Ta obmejni razdvojeni del kraške gmajne, ki je bila do nedavnega dostopna samo divjadi, se spet pretaplja v celoto, na razpolago vsem.

Perinovka je bila v moji otroški predstavi kot neopredeljiva deveta dežela iz pravljic, v katero ni lahko priti, ker ovirajo dohode vanjo hudobne sile, posebej v mejnih prehodih s tistimi turobnimi hišicami, v katerih te oboroženi stražarji izprašujejo in pregledujejo, da se skoraj čutiš krivega, čeprav ne veš zakaj. V zgodnjih petdesetih letih, ko sem začel zahajati v osnovno šolo, so gropajski sošolci, ki so živeli bliže meje, tu pa tam skoraj šepetaje, kot da gre za nevarno tajnost, pripovedovali o streljih, ki naj bi včasih premotili nočno tišino, in o okostnjakih, ki naj bi jih izkopalvale lisice. Pripovedi so bile najbrž hudo napihnjene, res pa je, da se je prva povojna leta, ko je bila meja še pošteno zaprta, večkrat oglasilo strelno orožje varuhov meje in je sko-pa kraška zemlja požrla marsikaterega prebežnika. Dejstvo je, da je naša fantazija kovala neverjetne scenarije in ustvarjala prikazni, ki niti s poznejšim vse hitrejšim odpiranjem niso povsem splahnele.

Spričo strogih določil ter napetih pričevanj in govoric je bilo le par kilometrov dolgo "potovanje" do Perinovke čez kmetijski mejni prehod pri Gropadi prava pustolovščina. Poleti smo se z vozom na volovsko vprego odpravili po seno, pozimi po listje ali drva in vsakokrat me je obšla tesnoba, ko so pogledi mejnih stražarjev iskali napako v dokumentih ter brskali po raznih delih voza, kot bi se v njem skrivale ne vem kako grde reči. Tesnoba je rasla, ko so nas ob prihodu v Perinovko, ki leži slab lučaj od mejne črte, obstopili graničarji z nepogrešljivim orožjem v rokah. Bili so sicer vajeni na prisotnost dvolastnikov v tem dokaj osamljenem predelu ob meji in njihov obisk je bil običajno vljudnostnega značaja, kljub temu pa je vival nelagodje.

V skrinji spominov na Perinovko, ko je bila meja še meja, imam posebej shranjeno podobo vola Sivca, ki je rad kakšno nakuhal. Nekega junijskega dne nas je odpeljal po seno. Pot je bila precej dolga. Meja je odrezala vse bližnjice in treba je bilo najprej precej proti Lipici, nakar se je odcepil kolovoz, ki je vodil proti Orleku. Dejansko je bilo treba obiti ves gropajski hrib. Voz smo naložili s senom, ko se je sonce že potuhnilo za greben. Treba je bilo le še vpreči Sivca. A tega ni bilo nikjer. Očitno se mu ni dalo sopihati vse naokrog z naloženim vozom in jo je raje mahnil kar počez, po bližnjici proti domu. Ne vem, če ga je graničarska izvidnica opazila, ko je lomastil čez mejo. In če ga je, se je verjetno samo posmejala. Za njim po bližnjici se seveda ni dalo. Treba je bilo pač naokrog do mejnega prehoda, tam obrazložiti,

kaj se dogaja, in nato naprej, skoraj uro hoda do doma. Ta naloga je pripadla mojemu nekaj let starejšemu bratu, ki je pobeglega Sivca ujel šele na pol poti med Gropado in Padričami in se z njim vrnil v Perinovko, ko je bila že trdna noč, domov pa je nesrečni voz sena priropotal, ko je odbila polnoč.

Mejni prehod za dvolastnike pri Gropadi pa me ni nehal nalagati s spomini tudi pozneje, ko Jugoslavije ni bilo več in je nad blokom zavihrala slovenska zastava s triglavim grbom. Lepega februar-skega jutra smo se odpravili po drva. Vola je že zdavnaj zamenjal traktor in na kmetijskem bloku že zdavnaj ni bilo več nikogar. Če si želel čez mejo, si se moral predhodno najaviti, tako pri italijanskih kot slovenskih policijskih oblasteh, da so prišle ob določeni uri dvignit zapornici na eni in drugi strani nikogaršnje zemlje. Vse je bilo torej lepo zmenjeno. Finančni stražnik je dvignil zeleno-belo-rdečo zapornico ter odšel in traktor z vozom se je približal belo-modro-rdeči, toda na slovenski strani ni bilo nikogar. Čakali smo in čakali. Mobilov še nismo imeli, nazaj se ni dalo, naprej si nismo upali. Ko je šla mimo morda že dobra ura, se je voznik traktorja domislil, da bi nemara kaj zaleglo, če bi skušali razmigati zapornico, ki je bila elektronsko povezana s sezansko policijsko postajo. Dejansko je zaleglo, kajti v desetih minutah, ali še prej, je iz lipiške strani pridrvelo policijsko vozilo. Policaji mrkih pogledov in v pravi bojni opravi so nas obkolili ter podrobno identificirali še preden nam je uspelo povedati, kaj se nam pravzaprav dogaja. Ko se je zadeva razjasnila, so sami telefonirali na postajo in odkrili, da je dežurni, ki bi bil moral priti na blok in odpreti zapornico, lepo zaspal.

S tem pa razburjivega mejnega dogajanja tistega dne še ni bilo konec. S polnim vozom drv je bilo treba tudi nazaj in tokrat na slovenski strani ni bilo problemov. Zato pa so se stvari zakomplicirale na italijanski, kjer nas ni pričakal nasmejan obraz policista, temveč grozeči pogledi krepko oboroženih finančnih stražnikov. Kaj se zdaj dogaja, smo se zaskrbljeno vprašali. Dogajalo pa se je to, da so finančarji posumili, da bi med hrastovimi in gabrovimi hodi lahko prevažali orožje, ali kaj podobnega, ker so v tistem času baje krožile vesti o takšnem ilegalnem trgovanju. Ukazali so zapeljati voz z drvini do najbližjega gropajskega dvorišča, kjer je bilo treba ves les, do zadnje veje, raztovoriti in ko so se prepričali, da ne trgujemo z orožjem, smo voz lahko spet natovorili in se vrnili domov.

Strah pred nevidno črto, ki si jo lahko prestopil samo na redkih določenih mestih, kjer je bilo treba vsekakor skozi dvoj-

Pred desetletji so se preko mejnih prehodov (na desnem posnetku iz zbirke Giannija Anzaloneja je prehod pri Škofijah) podajali z vozovi, ki so jih vlekli osli, ali pa s kolesom (spodnji posnetek je Mario Magajna verjetno posnel nekje na Goriškem), saj so bili avtomobili še prava redkost

ne stroge preglede (in ne samo dokumentov), so oplojevala tudi stalna pričevanja ljudi, ki so se nehote, med nedeljskim sprehodom, ali med nabiranjem gob znašli na čistini, ki se je v neskončnem nekaj metrov širokem pasu vila čez griče in doline. Danes je vegetacija skoraj povsem zabrisala pas. Le drobni barvni količki

O SPET ZAŽIVELE

«zmejno» Perinovko lostne zgodbice o meji

v enakomernem zaporedju označujejo nevidno mejno črto. Pred leti, ko so izurjene oči graničarjev še budno nadzorovale vsako ped poseke, je predstavljal vsak prestop meje posebno dogodivščino. Veliko je ljudi, ki so jih v hipu obkrožili oboroženi stražarji in jih z dvignjenimi rokami pod grožnjo avtomatskega orožja gnali kot kaz-

njenice v Sežano ali v Koper na komando, kjer jih je čakalo zasliševanje. Medtem je vestne graničarje čakal nekajdnevni dopust za vsakega zasačenega "prestopnika".

Spominov in anekdot o teh nezaželenih romanjih pod grožnjo pušk je na pretek. To se je dogajalo vzdolž vse meje. Tako so na primer zasačili in vklenili mladeniča, ki sta si nekje pri Sv. Lenartu s sekiro v roki drznila skoraj do mejne črte po smrekico za božično drevesce. Ali pa "ugrabitev" lepe mladenke, ki je šla pri Čamporah po bencin s svojim avtom. Toda prehod je bil že zaprt in ko je stopila iz avta, da bi to preverila, jo je obkrožila skupina graničarjev ter jo seveda odvedla v Koper na komando. Družina jo je zaman čakala za večerjo. Ko so nato našli njen zapuščen avtomobil, so seveda z grozo pomislili na najhujše. Naslednjega jutra pa so si pošteno oddahnili, ko se je mladenka vrnila, niti ne preveč vznemirjena, saj je s sabo prinesla naslove mladeničev, ki so jo odvedli v Koper in ji med potjo vsi po vrsti, očarani od njene lepote, dvorili.

Nekateri so bili prisiljeni romati v Koper kar v kopalkah. Nekaj takega se je namreč pripetilo skupini mladih, ki se je odpravila na kopanje k zadnjemu koritu Glinščice pri Botaču, ki je že na slovenski strani. Nič ni pomagal izgovor "Nismo vedeli, se nismo zavedali". Treba je bilo pustiti obleke na kupu in marš na dolgo pot do komande.

Včasih so graničarji sami zvalili koga, ki so ga nemara poznali, da se je približal meji in ga prosili, recimo, za cigareto, nato pa ga "aretirali" in odpeljali ter si s tem zagotovili vojaški dopust. Obramba meje je potekala na kopnem in na morju ter celo v podzemlju, kot vedo poveda-

ti nekateri jamarji, ki so jih zasačili, ko so lazili iz jam ob meji. Nekomu se je celo zgodilo, da so odvezali vrv, po kateri se je spustil v globino in jo vrgli za njim. Na srečo se je dobro končalo, ker so ga prišli prijatelji rešiti.

Na nekdanjo mejo se veže kar veliko zabavnih anekdot. Naj zabeležimo tisto, ki pripoveduje o strini Toni, ki je šla s pripasano vrečo nabirat sveže listje za živino, ali "šmrcač", kot se je reklo po domače. Pa se ji približa graničar in jo nagovori: "Ali gremo švercat, mamca?" "Ja, ja, je treba, je treba", je odvrnila Tona, ki je razumela eno besedo za drugo.

Ob nedolžnih je bilo kar precej tudi bolj resnih zgodbic. Zlasti takih, ki so dejansko zadevale "švercanje", ali pravo tihotapljenje, tako raznega blaga, kakor tudi ljudi. Legenda pravi, da so nekje na Krašu veseli fantje prešvercali v avtomobilu živega prašiča. Bilo je pozimi in bila je tema. Žival so zavili v plašč in mu nadeli na glavo klobuk, na meji pa pokazali poleg svojih še prepustnico nekega prijatelja. Cariniki in policisti očitno niso bili ob tisti uri dovolj pozorni in prašič je srečno prispel iz ene države v drugo, ne da bi mu bilo treba plačati carino. Tudi veliko pršutov je prišlo čez mejo. Na Repentabskem so jih skrbno zavite prevažali skrite kar v vozu gnoja. Kdo bi šel brskati po njem...

Huje je bilo s tihotapljenjem ljudi iz Tretjega sveta, ki se je na tej meji nadaljevalo prav do konca, do današnjih dni. Še pred kakšnim mesecem se je tržaška policija znašla v težavah, ker ni vedela, kje nastaniti večjo skupino mladoletnih pribežnikov iz Kosova, saj so bila vsa razpoložljiva mesta v naši deželi, tako med Ptički brez gnezda v Slovenskem dijaškem domu, kakor v drugih podobnih centrih, prenapolnjena.

Kar zadeva grozljivo kroniko trpljenja ilegalnih priseljencev, o kakršni zelo pogosto poročajo, danes zlasti z otoka Lampeduse, kamor priplujejo ali okrog kategega v razburkanih valovih potonejo ladje, natrpene s človeškimi bitji kot škatle konzerv s sardinami, smo enega prvih primerov zabeležili prav ob naši meji. Konec oktobra leta 1973 so nekega mrzlega jutra odkrili pri Borštu štiri trupla. Štirje Senegalci so tisto noč skrivoma prekoračili mejo v neustavljivi želji, da bi na Zahodu našli kanček človeka vrednega življenja, ki ga domovina ni zmogla. Toda mrz in izčrpanost so jim na obrobju prelepe doline Glinščice prekrižali pot. Njihova usoda je takrat ganila sleherno dušo. Zakopali so jih na borštanskem pokopališču in še danes, po 35 letih, je na njihovem grobu sveže cvetje.

Vse to se je dogajalo še pred nekaj leti in danes skoraj ni mogoče verjeti, da je vse to dokončno mimo, da se je meja, tista, ob kateri še kontrolirajo, pregledujejo, izprašujejo in zapisujejo, ob kateri se človek še počuti nelagodno, pomaknila daleč proti vzhodu.

Nič več ne bomo na Fernetičih čakali za kazen dobro uro v avtobusu, ki bi nas moral peljati na izlet v matično domovino, potem ko je policaj vprašal: "Qualcosa da dichiarare" in je nekdo iz množice izletnikov vzkliknil: "Sì, un per de kojoni!" Nič več se ne bo dogajalo, da bi se v julijski pripeki začel nekemu širiti po hlačah, tik nad stegni, velik mastni madež, potem ko je skrtil pod pas štručko masla, ki se ga ni smelo prenesti čez mejo.

Nič več ne bomo pričali tudi takšnim scenam, kakršno sta na primer uprizorili nadebudni Trebenki, ki sta, znani po svoji izjemno počasni vožnji, poskrili pred blokom nekaj mesa pod sedeže, lep zalogaj pa pozabili na strehi avtomobila in se nato kot po navadi počasi pripeljali do bloka in nedolžno izjavili, da nimata kaj prijaviti, pa je finančar, ki mu je šlo na smeh, vprašal: "Kaj pa je to na strehi?"

In ko bomo šli na izlet v kraško naravo, denimo proti Perinovki, nas ne bodo več v gozdu plašile tiste bele prikazni s črno označbo števila metrov, ki nas ločujejo od državne mejne črte, kjer je postopanje lahko smrtno nevarno.

Dušan Kalc

KBcenter

CENTER GLASBENIH SREČANJ
CENTRO INCONTRI MUSICALI "ALPE ADRIA"

GLASBENA MATICA

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO GORICA
SOCIETA' ALPINA SLOVENA GORIZIA

ZDRUŽENJE SLOVENSKIH ŠPORTNIH DRUŠTEV V ITALIJI
UNIONE DELLE ASSOCIAZIONI SPORTIVE SLOVENE IN ITALIA

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV ZA GORIŠKO
CIRCOLO PENSIONATI SLOVENI DEL GORIZIANO

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE
ISTITUTO REGIONALE SLOVENO PER L'ISTRUZIONE PROFESSIONALE

KROŽEK ZA KULTURNO, ŠPORTNO IN PODPORNNO UDEJSTVOVANJE
CIRCOLO ATTIVITA' CULTURALI SPORTIVE ED ASSISTENZIALI

SLOVENSKA KULTURNO - GOSPODARSKA ZVEZA
UNIONE CULTURALE ECONOMICA SLOVENA

SLOVENSKI IZOBRAŽEVALNI KONZORCIJ
CONSORZIO SLOVENO PER LA FORMAZIONE

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
TEATRO STABILE SLOVENO

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV
UNIONE DEI CIRCOLI CULTURALI SLOVENI

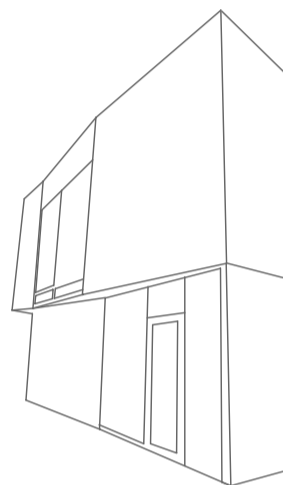
SINDIKAT SLOVENSKE ŠOLE
SINDACATO SCUOLE SLOVENE

SLOVENSKA KNJIŽNICA - DAMIR FEIGEL
BIBLIOTECA SLOVENA - DAMIR FEIGEL

KMEČKA ZVEZA
ASSOCIAZIONE AGRICOLTORI

Korzo Verdi 51 - Gorica - www.kbcenter.it

KB 1909

Preprosto. Posel.

www.kb1909.it

www.regione.fvg.it

nova spletna stran

Moni Ovadia, gledališki igralec

Realizzato da Direzione della Comunicazione/Regione Autonoma Friuli Venezia Giulia

ODPRTI *da* spoznavanja

Aktivno poslušanje

Nova spletna stran dežele Furlanije Julijske krajine nudi možnost državljanom, da posredujejo svoja stališča na različne načine, kot so na primer hitre raziskave javnega mnenja, web-konference (Predsednik odgovarja državljanom neposredno skozi ekran), mnenjski vprašalniki.

Nove storitve

Nuditi storitve državljanom pomeni tudi omejiti birokracijo in povečati možnosti medsebojnih stikov z javno upravo. Nova spletna stran nudi možnost opozarjanja, posredovanja predlogov in pritožb, kar vse lahko poteka preko računalniške tipkovnice. Obstajajo tudi Podcast, feedRSS in delovne skupnosti. Med novostmi je služba Avvisami, ki posreduje uporabniku podatke preko sms sistema in elektronske pošte.

Inteligentne poti

Vodene poti za naglo in olajšano vstopanje na različna tematska področja. Pozornost je usmerjena na naslednje vsebine: focus in banner naju po enostavnih poteh vodita do cilja našega iskanja.

Jasne informacije

Vsebine strateškega pomena se stalno dopolnjujejo tudi z novicami iz smeri v različnih jezikih.

REGIONE AUTONOMA
FRIULI VENEZIA GIULIAwww.regione.fvg.it
www.fvg.tv

Povod za razgovor z Donatello Rutar je bil zabojček, ki hrani CD in nekaj zvezkov fotografij, zapisov in zgodovinski dokument vasi Topolove. Zavojček nosi naslov »Potovanje iz Topolove v Abitante«. Gre za delo različnih avtorjev, ki je nastalo v okviru evropskega projekta InterregIII/Phare. Tema je meja, saj gradivo z nenavadno natančnostjo povzema kraje, dogodke in ljudi na mejni črti, ki gre iz Topolovega vse do vasi Abitante. V bistvu je to večji del meje od Benečije, mimo Gorice, po tržaškem Krasu do Istre. Celoten projekt je koordinirala Donatella Rutar. Njeni sodelavci so bili: Alba Zanini, Hanna Preuss, Roberto Aita, Piero Zanini, Renato Rinaldi in drugi.

Donatella Rutar je bila na dan najinega zmenka bolna in tako sem zavil do njene hiše na Liesah. Hiša stoji nad vasjo in Donatella mi je po telefonu rekla, da je ne bom zgrešil. Tako je bilo. Ena stena je živo slikana, ko sem vstopil, pa mi je bilo jasno, da je pri načrtovanju risala prostore roka razmišljujočega arhitekta.

Sedela sva ob mizi, kamor je sijalo za zimo nenavadno toplo sonce. Po običajnih in obveznih besedah sem malce potožil, da se mi ob vseh ognjemetih, ki bodo ob odpravi meje, vendarle zdi, da se Italijanska politika, pa ne samo ta, boji že samih besed, kot so federalizem, avtonomija, drugi, skupina itd. Država, ki doživlja bitno krizo, se boji fizičnega razkroja.

Donatella mi je pritrčila, želela pa je vedeti za moje mnenje, če je Slovenija pripravljena, skupaj s slovensko manjšino, ponovno graditi življenje na meji. Vprašanje sva razvila pozneje, moj prvi odgovor pa je bil, da je za Slovenijo včasih manjšina tudi breme. Naša, manjšinska vprašanja niso še vsa rešena. Državi, ki se mora s svojo maloštevilčnostjo v Evropi uveljaviti, pa ni vedno prijetno kopičenje problemov, ki mečejo sence na dogovore s sosedi. Pa tudi sama Slovenija se je konstituirala kot nacionalna država, a jo po nekaj letih že nova odprtost sili v različne položaje od nacionalne grede. Vprašala me je, koliko je Slovencev v Italiji, vsaj približno...

Donatelli sem pokazal dolgo mejno črto, ki je narisana na zavojčku in na platnici knjige. Kazal sem številčna imena krajev in dejal: »Slovencev nas je malo in razpotegnjeni smo po vsem pasu, ki gre od Milj do Trbiža. Ko bi bili strnjeni v enem samem kraju ali mestu, bi imeli večjo politično in drugačno moč. Konec koncev ima mesto Gorica kakih 33 tisoč prebivalcev, če se ne motim... Tako nekaj šteje.«

Donatella me je opozorila: »Govoriš v starih logikah moči, razvrščaš vojske«. Odgovoril sem ji, da še niso in nismo povsem odložili orožja. Donatella me je od tod peljala v manj praktično razmišljanje ob meji: »Če se pogledam nekoliko »od zunaj« je pred pripadnostjo neko čustvo. Ne morem biti kot tisti, ki govori o pripadnosti, o identiteti in meji samo z mislijo na preteklost in ne vidi bodočnosti. Padec meje ne pomeni le misli na neko preteklost. Sama ideja o koreninah je vendarle kulturni pojem, je mišljenje, ki zaobjema veliko več prostora od spominov«. Vprašal sem, če meni, da je ta navezanost na preteklost oziroma, če je breme preteklosti ideološko. »Mislim, da je kulturno«, je odgovorila Donatella, »konec koncev je prišlo do priznanja, da (Slovinci) nismo manjvredni in da nam je treba dati pravice. Naša zgodovina je bila težka, vendar so nam zakoni marsikaj vrnil. Seveda, nismo še povsem presegli stanja boja. Mislim na primer na bitko, ki jo še vodimo za dvojezično srednjo šolo v špetru. Pa vendar, nekaj smo dosegli. Zanima me drugo vprašanje: vezi naj bodo v globokem čustvu. žal se meja odpravlja brez prave in globinske radosti.«

Vprašanje sreče se je v razgovoru z Donatello večkrat ponovilo. Opozorila me je, da z izgubo obmejne identitete, ostanje kraji v Benečiji vseeno zapostavljeni. Morda se celo izgubi element upora, ki je dajal moč, in po meji zazija praznina. Tu

Z DONATELLO RUTTAR O POTOVANJU IZ TOP

Sreča v

je Donatella izpovedala svojo ključno trditev: »Mejo je potrebno ohraniti«. Kaj to pomeni? »Ko padejo meje, moramo biti sposobni izdelati nov projekt bivanja na meji. Tu gre za novo obmejno identiteto, ki ni tista, ki sem jo omenila prej. Novo bivanje na meji pomeni deliti prostor z drugimi. Imeti je treba moč, da je naša identiteta sestavljena iz biti »tu in tam« na srečen način. Pomeni gledati na svet v obroču 360 stopinj. Prej smo gledali nanj v polkrogu 180 stopinj. Meja me prisili, da gledam na svet in nase tudi »od zunaj«. Tu sta torej dva aspekta: meja kot srečanje z drugimi, torej meja kot relacija. Nato je še sposobnost da gledam nase, tudi na lastno slovensko bit, od zunaj: iz sebe nase.«

Gledano z identitetnega vidika, meja mora biti. To, kar je brezmejno ni prepoznavno, je neskončna planjava, je morje, veselje, vendar ni nek jaz. »Zato morajo meje ostati. Ti moraš imeti neko jasno identiteto, da lahko pride do srečanja z drugim. Osvobajanje ne pomeni razpuščanja. Ponavljam, bistvo nove kulture in sreče je v odnosu do drugega, v sposobnosti, da imamo relacije z drugimi in različnimi. Tu ne mislim na neka specializirana srečanja, kot so diplomatska, gospodarska in podobna. Mislim na medosebna in medčloveška srečanja. Poglej, v Nemčiji ni prišlo do prave združitve, ni prišlo do nove obmejne kulture, ki bi ljudi združila.«

OLOVEGA V ABITANTE, OB DOGODKIH IN LJUDEH NA MEJNI ČRTI

očeh drugega

Na posnetkih levo Donatella Ruttar, pogled na Matajur in cerkev v Topolovem. Desno detajl iz Topolovega, spodaj posnetek z istrske vasice Abitanti

Omenil sem staro Habermasovo zahtevo, naj bi prišlo najprej do vsenemškega parlamenta in šele po tem medsubjektivnem srečanju do drugih združevalnih procesov. Zmagala je marka. Donatella je pristavila: «Drama Evrope je, da smo najprej ekonomski subjekti in šele nato ljudje, osebe».

Vrnil sem se k pretvezi za srečanje: k zavojčku z naslovom »Potovanje s Topolove v Abitante« in dejal: »Beležili ste mejo s skoraj maniakalno natančnostjo«. Donatella: »V knjigi smo želeli biti natančni opazovalci obmejne pokrajine in ljudi. Odstranitev meje še ne pomeni sreče. »Donatella mi je omenila pogovor s preprostim možakarjem. Glede padca mej ni imel posebnih občutkov. Vrnila sva se k Benečiji. Tu je bila meja dvojna Geografsko je področje trdo in nevhvaležno, čeprav gre za griče, so pogoji takšni, kot da bi bili v visokih hribih. Po vrhovih je tekla meja z vsemi posledicami: gospodarskimi, političnimi, z emigracijo in z drugim zlom. Vseh ran ne bo možno zlahka celiti.

Vrnila sva se k slovenski in manjšinski identiteti. Zaslutil sem, da se v tem skriva Donatellina želja, da si lahko srečen tu in tam: »Ko mi je bilo 16 let, sem izbrala, kje biti. Bila je to zame zrela izbira, kateri so nasprotovali domači in še drugi. Odločila sem, da sem »tam«. To mojo iz-

biro je podkrepil komentar dveh profesorjev: »Iz kako čudovitega kraja prihajaš!« Bila je to lepa in pozitivna opazka. Spoznala pa sem odmik. Ta je v želji, da sem z mnogimi, želim živeti tu in z drugimi. Seveda imam tudi svojo velemestno identiteto. Ostajam pa tu, s svojo identiteto in pripravljenostjo, da sem z drugimi in drugačnimi, da me ni strah drugega. V sebi sem imela moč biti tam in sedaj želim imeti moč, da sem tu in tam.«

Opozoril sem sogovornico, da nimajo vsi te odprtosti, da ni povsod te pripravljenosti. Donatella mi je omenila Švico, kjer nihče ne izgubi svoje identitete, pa niti država je ne, če eden živi v enem predelu in ne v drugem in če so razlike del skupnega prostora. Vrnila se je k dvojezični šoli v Špetru, kjer se srečujeta dva osnovna jezika, ne da bi kdo komu kaj vzel. Vsekakor: »Ti si ti v popolnem ršpektu do drugega, v odprtosti do nje-ga«. Omenila je srečo, ki »ne obstaja«. Opozoril sem jo, da ko govorimo o drugi in novi mejni identiteti, se vendarle ne smemo odpovedati sreči. Odgovorila je: »Morda gre za utopijo živeti srečno. Nesečjo lahko dobro definiramo, sreča je bolj megljena...« Donatella je v kontekstu omenila Dalajlamo: »Dalajlama prihaja v malo obmejno vasico Polavo. Je morda to znamenje? Ne vem če so, ven-

dar bi bilo lepo, ko bi bil na srečanju z njim kak slovenski budist. Dalajlama je občutil vso težo izgnanstva in meje. Pregelni so ga iz Tibeta, potem ko so Tibet zamejili. Njegov prihod ravno v tem času, je lepo znamenje».

Vrnila sva se k Benečiji. Razgled iz sobe je res lep. Donatella je pripomnila: »V vsem tem je tudi nekaj estetskega. Verjamem v lepoto. Lepota odrašuje svet in naši kraji so zelo lepi. Zagovarjam etiko domovanja«. S police je vzela knjigo Gillesa Clémenta Manifest tretjega okolja (paesaggio). Za Clémenta je lahko ta tretji prostor bivanja »preostanek ali rezerva« Preostanek v smislu odvržene smeti, rezerva pa v smislu nove možnosti. Biti na novi meji, biti tu in tam, imeti možnost za srečanje pomeni rezervo ali dodatno možnost. To velja za kraje kot za ljudi.

V razgovoru mi je Donatella prebrala še dva stavka, ki spremljata slike meje. Zapisal bom enega: »Ker imajo stvari neko svojo stran, kot je rekla prijateljjeva babica, potem določa že način, kako jih hočemo gledati to, kar bomo vsaj delno videli«. To, kar bomo videli po padcu meje, je torej odvisno od tega, kako gledamo na ta padec. En pogled je upravno-političen, drugi je toplo človeški in išče srečo v očeh drugega.

Ace Mermolja

Oglaševanje ni nikoli poznalo meja

www.tmedia.it

Brez meja.

December 2007, meje padajo.
Primorski dnevnik že 60 let podira mejo,
povezuje ljudi, ki ob njej živijo, plete stike,
preko nje nosi besedo in slike.
Primorski dnevnik je za informacijo,
za kulturo, za sožitje brez meja.

NAROČNINE
2008

Trst: 040 7786300
Gorica: 0481 533382
www.primorski.it

SCHENGENSKA ŠIRITEV - »Varuhi« meje do zadnjega na položajih

Vprašal je, če lahko odnese domov zapornico

Včeraj so na italijanskih prehodih odstranjevali mejne rampe - Ljudje so se prihajali poslavljati

Vprašal je, če lahko odnese domov zapornico. Tudi to se je dogajalo v zadnjih dneh meje na Goriškem. Včeraj je bilo število tistih, ki so jih na mejo prignali spomini, morda celo neka oblika »navезanosti« nanjo, še večje. Prihajali so predvsem starejši ljudje, so povedali policisti, več Slovencev kot Italijanov, predvsem tisti, ki so z mejo sobivali ves povojni čas. Marsikdo je privozil mimo tudi samo zato, da je še enkrat, zadnjič, prekoračil mejo s prepustnico ali izkaznico v roki in z njo pomahal policistom. Prihajali pa so tudi starši z malimi otroki; pred zapornice ali policijske kabine so posadili otroke in jih s fotografskim aparatom ovekovečili. Fotografirali so hkrati prihodnost in preteklost, po kateri se večini ljudi na Goriškem ne bo tožilo.

»Prav gotovo gre za epohalni dogodek, ki ga vsak doživlja po svoje. Mnogi so se v teh dneh približali mejnim prehodom z otroki, s fotografskim aparatom ali kamerami, drugi so pripeljali otroke, najbolj pa me je presenetil možki, ki se je pozanimal, ali lahko po vstopu Slovenije v schengensko območje sname zapornico in jo odpelje domov, kot da bi šlo za košček berlinskega zidu.« je včeraj povedal italijanski policist na solkanskem mejnem prehodu, kjer je podjetje včeraj navezgodaj snelo zapornice. Dodal je: »Na mejo in mejni prehod me vežejo lepi in grdi spomini. Zgodb je toliko, da bi lahko napisal knjigo. Danes pa se predvsem sprašujem, kako se bo spremenilo naše delo brez mejnih kontrol.« Do zadnjega so italijanski policisti ostali na položajih in varovali mejo; še pred par dnevi so nepopustljivo odklanjali fotografa, ki je hotel poslikati mejni prehod.

Na slovenskih mejnih prehodih so zapornice, sicer kjer še stojijo, dvignjene, v Italiji pa so jih včeraj na domala vseh prehodih odstranili. Odstranili so jih v Brdih, po Krasu in tudi v Gorici; povsod so policisti tudi nazdravili s poverjenimi delavci. »Ob 19. uri bom končal svojo izmeno, mejni prehod pa bo odprt še do 20. ure. Kdor bo prišel za mano, bo dobil pismo z navodili, kaj naj stori ob izteku izmene. Enostavno bo ugasnil luč in zaklenil vrata,« je sinoči povedal policist, ki je varoval mejo na Škabrijelovi-Erjavčevi. Zadnji policist bo ugasnil luč, zaklenil bo vrata in se ne bo nikdar več vrnil.

Še zadnjič pred zastraženim mejnim prehodom v Solkanu, z otrokoma in fotografskim aparatom; včerajšnja odstranitev mejne zapornice pri Plešivem

IDE, BUMBACA

Na mejnem prehodu Rožna Dolina so včeraj, nekaj ur pred dokončnim dvigom zapornic, urejali še zadnje podrobnosti okrog cestne signalizacije. Delavci novogoriškega cestnega podjetja so pritrjevali aluminijaste bankine, s katerimi bodo promet speljali po dveh voznih pasih. Na tleh pa so se bele svetile sveže talne oznake. Poklepotali smo tudi s slovenskimi obmejnimi policisti, ki so še zadnje ure preživljali v službi na meji v Rožni Dolini. Danes jih tam ne bo več. »To mejo zapuščam z mešanimi občutki. Navsezadnje smo bili o vsem že pred dvema letoma obveščeni, tako da smo se na vse to, kar se sedaj dogaja, že pripravili. Meja bo padla, mi bomo odšli, tu pa nič več ne bo tako, kot je bilo,« je povedal policist Adornij Černigoj, ki na meji dela trinajst let. »Odslej se ne bo več vedelo, kdo to mejo prestopa in kdo ne. Nimam dobrega občutka glede tega. Če ni prave kontrole, ne veš, kdo prihaja k tebi v hišo. Vsak dober gospodar pa mora vedeti, skozi katera vrata ljudje vstopajo v njegovo hišo,« je povedal Drago Miljavec, ki na meji dela 27 let. Po njunih besedah imajo tudi ljudje, ki so prehajali mejo v teh zadnjih dneh, mešane občutke. Nekateri na to komaj čakajo, drugi pa izražajo strah pred povečanim kriminalom. (ide, ale, km)

Na odru izbrani pianisti

Danes ob 19.30 bodo na odru Kulturnega centra Lojze Bratuž nastopali izbrani pianisti centra za glasbeno vzgojo Komel, ki jih vodi profesor Sijavuš Gadžijev. Učenci rednega pouka in podiplomskega študija ter gosta Srednje glasbene šole iz Ljubljane bodo izvajali Beethovno Sonato op. 109, Lisztovo skladbo Jeux d'aux a Villa d'Este in Madžarsko rapsodijo št. 12, Schumannove Phantasiesstücke, Chopinove etude, nočne in balade ter Mendelssohnove Variations sérieuses op. 54. Vzoredno bodo učenci centra Komel igrali tudi na božičnicah v Doberdolu (ob 17.30) in na Plešivem (ob 16.30). Božično praznovanje se bo zaključilo jutri ob 17.30 v centru Bratuž, ko bodo učenci nazdravili Goriški brez meja. Uvodoma se bo krstno predstavil ansambel na oddelku jazz glasbe, zadonela bo evropska himna za otroški zbor in orkester, zaigrali bodo otroci ob jaslicah, zaplesale bodo učenke baletnega oddelka. Program bodo zaključili izbrani solisti.

Poklon Robertu Nanutu

V galeriji Prologo v ulici Ascoli v Gorici se bodo nocoj ob 20.30 z večerom z naslovom »Testimonianze« poklonili spominu preminulega kiparja Roberta Nanuta. Spregovorili bodo urednik Novega Glasa Jurij Paljk, umetnik Franco Dugo in direktor goriške državne knjižnice Marco Menato.

Božič brez meja v Podgori

V Podgori bodo jutri ob 18.30 prižgali zvezdo repatico na zvoniku župnijske cerkve sv. Justa. Na praznovanju na trgu pred domačo cerkvijo bodo dobrodošli vsi otroci med 3. in 10. letom starosti, ki jih pod božičnim drevescem čaka presenečenje. Kulturni program bodo oblikovali otroški zbor iz Podgore in instrumentalna skupina glasbene šole Emil Komel.

Razstava v Podturnu

V večnamenskem središču v Podturnu bodo danes ob 10.30 odprli razstavo, na kateri bodo na ogled izdelki in okraski, ki so jih izdelali upokojeanci in občani. Razstava bo odprta do nedelje, 23. decembra, med 9.30 in 12.30 in med 14.30 in 18.30.

Krvodajalski božiček

Božiček bo danes med 17. in 19. uro v spominskem parku v Gorici zbiral pisma otrok. Pobudo prireja združenje prostovoljnih krvodajalcev iz Gorice.

ZSKD - Aldo Rupel zbral in objavil knjižico z mejnimi utrinki

Kdaj, če ne zdaj?

Osemindvajset abstraktno domišljjskih, sarkastično in anekdotično popopranih gledanj na mejo

Rupel s sooblikovalci knjižice z mejnimi utrinki

BUMBACA

»Kdaj, če ne zdaj?« je naslov knjižice na 62 straneh, ki je bila včeraj pod večer izročena vsem, ki so vanjo prispevali svoj »mejni utrinek«. Zbrali so se v prostorih Zveze slovenskih kulturnih društev, v KB centru na goriškem korzu, da bi pravzaprav prvič spoznali, kdo je vse sodeloval pri pobudi, ki sodi v sklop dejavnosti Ustvarjalnost 2007. Pod istim naslovom bo nekaj dejavnosti potekalo še v prvih mesecih naslednjega leta.

V predgovoru, ki ga je napisal zbiralec prispevkov in urednik Aldo Rupel, je zapisano, da je vzpostavil stik z okrog štiridesetimi mladimi - nekaj izmed njih je tudi z novogoriškega območja. Osemindvajset se je odzvalo na spodbudo in zapisalo svoja obmejna klasična, abstraktno domišljjska, sarkastična in anekdotično popoprana gledanja in doživljanja meje. Morda gre celo za kvalitativno anketo o gledanju mladih Slovencev z Goriškega (celovitega) na mejne stvarnosti.

Potezo gre brati tudi v ključu stvarnega in ne le deklarativnega spodbujanja h gojenju, javni uporabi in dojetanju slovenskega jezika kot kakovostne in enakovredne oblike sporočanja in sporazumevanja. Poleg tega gre za zapise - ob vsem tistem, kar se zapisuje v časopisih -, ki naj služijo čez kakšno desetletje tistim, ki bodo želeli razumeti, kako smo doživljali obdobje zadnjih desetletij meje med Italijo in Jugoslavijo oziroma Slovenijo. Število sodelujočih kar nekako zagotavlja celovito pahljačo stanja in mejnih dinamik.

Knjižica je izšla v pičlih sto izvodih v samostojni obdelavi uradov ZSKD v Gorici; stavek publikacije, ki je opremljena s številnimi in tudi manj običajnimi posnetki, je opravila Metka Štrosar, vezava pa je profesionalna. Na zvezi pravijo, naj trg pove, ali je umesten ponatis v večjem številu izvodov. (ar)

TRŽIČ - Del Bello

Predlagal obnovo ceste proti Komnu

Odpravo schengenske meje bo drevi pokrajinski in tržiški občinski svetnik Fabio Del Bello skupaj s predstavniki slovenskih društev iz Laškega praznoval pri mejnem prehodu med Šempolajem in Gorjanskim, kjer se bo srečal z županoma iz Devina-Nabrežine Giorgiom Retom in Komna Urošem Slamičem, nato pa še pri mejnem prehodu med Miljami in Lazretom, kjer bo v družbi članov krožka Istria iz Trziča srečal podpredsednika Unije Italijanov Graziana Musizzo. Del Bello si ob tem ob odpravi mejnih pregrad prizadeva za okrepitev cestne povezave med Trzičem in Komnom, to se pravi ceste, ki pelje mimo Jamelj, Komarjev in Brestovice. Po besedah pokrajinskega in občinskega svetnika se občina Komen ponaša z arhitekturnim biserom Štanjelom, kjer je med drugim sedež galerije Lojzeta Spacala, sploh pa je bil komenski Kras pred razmejitvijo izredno vezan na Trzič. »V tem trenutku je treba pritisniti na plin; v svoji vlogi državnega delegata zveze občin ANCI za vprašanja zdaj že bivše vzhodne meje bom pripravil predlog o obnovitvi in razširitvi ceste, ki povezuje Trzič s Komnom in je speljana mimo Moščenic, Jamelj, Komarjev in Brestovice,« poudarja Del Bello in pojasnjuje, da bo svoj predlog posredoval pristojnim uradom goriške pokrajine in dežele Furlanije-Juljske krajine, ki so pred kratkim podpisale protokol o obnovi cestnega omrežja goriške pokrajine. Po Del Bellovih besedah predstavlja Štanjel vrh čezmejnega trikotnika, ki povezuje občino Komen, Devin-Nabrežino in Trzič.

Ob tem Del Bello poudarja, da so letos čezmejni načrti tržiške občine dali izredno pozitivne rezultate. Po njegovih navedbah je Svet Evrope podprl projekt Od Cresa do Krasa, poleg tega pa je blejsko navtično podjetje Seaway odločilo, da bo v tržiški industrijski coni zgradilo novo ladjedelnico. V njej bodo izdelovali jadrnice in motorne jahte, zaposlovala pa bo več sto delavcev.

KOBILARNA LIPICA - Zadovoljstvo z dosežki v iztekajočem se letu

Širitve igrišča za golf v prostorskem načrtu ne bo

Boljši poslovni rezultati - Povečana plodnost kobil - Želja po elitnem turizmu

LIPICA - V Kobilarni Lipica so z iztekajočim se letom zadovoljni. Vlada jim je z dodatnim denarjem pomagala, da so poravnali vse pretekle dolgove (1,9 milijona evrov), gostinsko turistični del, ki so ga na tržnih osnovah organizirali s 1. julijem letos, pa je že pričel prinašati boljše poslovne izide.

"Do konca oktobra smo povečali promet za 12 odstotkov, na golfu za 20 odstotkov. Zaslužili smo 400 tisoč evrov več kot lani," je povedal direktor Kobilarne Lipica Matjaž Pust. "To smo dosegli z višjo kakovostjo gostinske ponudbe, večjim številom poslovnih srečanj in višjim povprečnim bivanjem gostov v hotelu Maestoso." Slednji je namreč odprt celo leto, hotel Klub pa posluje samo od aprila do oktobra, saj bi bili stroški v zimski sezoni previsoki.

V Klub sprejemajo samo organizirane skupine. Sicer pa večino obiskovalcev v Lipici še vedno predstavljajo dnevni gostje, pravi vodja hotelov Mitja Klančičar. "Želimo si več konjeniških gostov. Z marketinškimi aktivnostmi na evropskih trgih smo uspeli zadržati Nemce in Francoze, skladno z razvojno vizijo Lipice pa želimo postati elitna turistična destinacija."

V okviru javne službe so v Kobilarni zaposlili veterinarico in tako pričeli z rednimi preventivnimi ukrepi in cepljenji konj. Zaradi boljše zdravstvene oskrbe se je izboljšala plodnost kobil, in v prihodnjem letu pričakujejo 40 novih žrebet. Za kobile so kupili ultrazvočni aparat. "V sodelovanju z Veterinarsko fakulteto ustanavljamo tudi osemenjevalno središče in veterinarsko kliniko," je po-

V prihodnjem letu pričakujejo 40 novih žrebet

Po njem naj bi gostje, ki pridejo z avtobusi, v Lipico vstopali skozi nekdanji vhod z mejnega prehoda Lipica, cesta iz sežanske smeri naj bi postala enosmerna, lokavska cesta pa naj bi postala glavna vstopna cesta. Naj k temu dodamo še to, da so na Ministrstvu za gospodarstvo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj za obdobje prihodnjih petih let za obnovo kulturne dediščine in turistične infrastrukture v Lipici že rezervirali devet milijonov evrov. Prenovo slednje bodo vodili v družbi Lipica Turizem, ki ji vlada namerava podeliti stavbno pravico.

Irena Cunja

Za muzej lipicanca težave za pridobitev sredstev iz Norveškega finančnega mehanizma

LIPIVA - V Kobilarni Lipica so že lani kandidirali za sredstva iz Norveškega finančnega mehanizma, s katerimi bi v najstarejšem delu Kobilarne uredili muzej lipicanca, pa jim denarja še vedno niso odobrili. Zaposlili so za 1,5 milijona evrov. Kot je pojasnil Matjaž Pust, je vzrok v evropski zakonodaji, ki ne dovoljuje financiranja dejavnosti v državnih kobilarnah, ki so tržno naravnane, iz javnih sredstev. Zato morajo pristojni v Ljubljani prepričati Bruselj, da gre pri vzpostavitvi muzeja lipicanca za ohranjanje kulturne dediščine, kar sodi v okvir javnega zavoda Kobilarna Lipica. (I. C.)

vedal Pust. "Ta bo služila našim potrebam, namenjena pa bo tudi izobraževanju študentov." Ker so letos pridobili gradbeno dovoljenje, bodo drugo leto postavili novo čistilno napravo in kotlovnico v hotelu Maestoso ter dogradili konjeniški center. "To pomeni, da bomo povečali hipodrom za tekmovanja v preskakovanju ovir, izgradili ogrevalno manežo in polepšali pokrito jahalnico. Manežo moramo prilagoditi novim pravilom Mednarodne konjeniške zveze FEI." V to naj bi vložili 300 tisoč evrov. Prenavljali bodo še bokse v najstarejšem lipiškem hlevu Velbanca in vrtove ob hotelu Klub.

Prihodnje leto pa bo tudi leto sprejemanja načrta prostorskih ureditev (NPU). "Ta načrt je za nas pomemben, ker bodo določene možnosti za novogradnje in rekonstrukcije obstoječih objektov in pa zaščita pašnih površin, ki jih je 250 hektarov," je pojasnil Pust. "Načrt naj bi v januarju šel v javno obravnavo, v njem pa ne bo širitve golf igrišča. Ta mora najprej skozi presojo vplivov na okolje. Pozitivno ali negativno mnenje bomo izvedeli pred koncem leta 2008." NPU pripravljajo v družbi Urbania, ki jo vodi Peter Lovšin, vsebinsko pa temelji na osnutku Državnega lokacijskega načrta, ki so ga leta 2004 izdelali v Ljubljanskem urbanističnem zavodu.

SEŽANA - Obračun številnih pobud

Uspešno delo borčevske organizacije

SEŽANA - Kot je že nekaj let v navadi, so se tik pred novim letom zbrali člani predsedstva sežanskega območnega združenja za vrednote NOB s predsedniki vseh štirih občinskih borčevskih organizacij (Komen, Sežana, Divača in Hrnelje Kozina) ter predsedniki krajevnih organizacij. Predsednik območnega borčevskega združenja Emil Škrk je v gostilni Skok v Štorjah v kratkem podal pregled uspešno opravljenega dela v preteklem letu, orisal program za letošnje leto in segel v roke jubilatam.

»V letošnjem letu smo uspešno izpeljali številne tradicionalne proslave, ki so se pričele januarja s komemoracijo v Štorjah v spomin na mladega partizana Marjana Štoko s Proseka, ki so ga nacisti zverinsko mučili in ga obesili v Štorjah 9. januarja 1944. leta. Pri organizaciji spominske svečanosti je tudi tokrat sodelovala proseško-kontovelska sekcija Vsedravnega združenja partizanov VZPI-ANPI. Tekom leta smo uspešno izpeljali številne proslave na Krasu in Brkinih, kjer smo dali poudarek 60-letnici priključitve Primorske k matič-

ni domovini. Tako smo obeležili bitko v Dolcah pri Komnu, požig in poboj krajanov v Dolenji vasi in poboj mladincev v Rodiku in na Artvižah in s tem obeležili tudi spominski dan občine Hrnelje Kozina. Uspešno smo izpeljali tudi proslave na Kozjanah, Velikem Polju, ob sežanskem občinskem prazniku 28. avgust na Ocinci in akademijo ob Dnevu upora proti okupatorju. Naši člani so se udeležili proslav v drugih krajih Slovenije in v zamejstvu,« je poudaril predsednik sežanskega območnega borčevskega združenja Emil Škrk, ki je med drugim poudaril tudi delo mlajših članov, saj starostna struktura organizacije izkazuje dokaj visoko starostno stopnjo.

Prednovoletno srečanje pa so borci zaključili z že tradicionalnim stiskom rok jubilatam, ki v borčevskih vrstah slavijo okrogli življenjski jubilej. Tudi letos so se jih spomnili s skromnim darilom. Med jubilitanti so tokrat bili: 80-letniki Anton Dekleva (Misliče), Franc Kovarčič (Barka), Albert Čok (Lokev) in Ludvik Plut (Povir) ter 70-letnik Ivan Rojc (Divača).

Olga Knez

V Piranu jutri božični sejem starin in domače obrti

PIRAN - Društvo Anbot Piran vabi jutri od 8.00 do 18.00 ure na božični sejem starin in domače obrti na Župančičevi ulici v Piranu. Morda boste med ponudbo lahko našli zanimivo darilce ali predmete za dopolnitev vaših zbirk in domače dobrote. Od 11. ure dalje bodo lahko obiskovalci skupaj z otroki izdelali lutko iz cunj ali pa se podali s turističnim vodnikom "Barčica" po sledeh piranske dediščine (obiskovalce čakajo v društvu Anbot ali v Turistični informativnem centru Piran).

Tokrat se bodo predstavile tudi dobre žene iz Brkinov, ki so od septembra pletle šale, kape, nogavice in druge pletenine in bodo ves izkupiček od prodaje namenile za obiske klovnov Rdeči noski za lajšanje tegob otrok v izolski bolnišnici.

Jutri novoletni koncert pihalnega orkestra Komen

KOBJEGLAVA, KOMEN - Pihalni orkester Komen, ki ga vodi dirigent Simon Perčič, prireja v prednovoletnem času kar dva novoletna koncerta. Jutri bo koncert v vaškem domu v Kobjeglavu, v sredo, 26. decembra, pa v kulturnem domu v Komnu. Obe prireditvi se bosta pričeli ob 19. uri. Kot gostje bodo sodelovali člani otroškega in mladinskega pevskega zbora Osnovne šole Komen pod vodstvom zborovodkinje Andreje Rustja. (O.K.)

Tragična delovna nesreča na Tolminskem

TOLMIN - V Stopniku na Tolminskem je v sredo v delovni nesreči umrl 38-letni domačin. Z rovokopačem je kopal kanal čez cesto, ko je z gosencami delovnega stroja zdrsil preko roba na strmo pobočje pod cesto. Stroju, ki se je po pobočju večkrat prevrnil, je odtrgalo kabino, strojnika pa je vrglo s sedeža, tako da je obležal 15 metrov pod cesto, meter nižje pa je obstal še stroj. Poškodbe so bile tako hude, da je domačin na kraju nesreče umrl.

Božična oddaja Pomagajmo si po TV Koper

KOPER - V božični oddaji Pomagajmo si bodo predstavili družino z več otroki, ki bo praznike letos zelo skromno praznovala. Predstavili bodo dobrotnico leta, ki so jo izbrali v okviru akcije Ljudje odprtih rok. V reportaži iz Podbrda pa pokazali, da je med ljudmi še vedno prisotna solidarnost. Priказali bodo tudi, kako blagodejno in terapevtsko tudi na otroke s posebnimi potrebami vplivajo domače živali. Oddaja bo na sporedu 25. decembra ob 18.00 na TV Koper.

KOPER - Publikacije Znanstveno-raziskovalnega središča Koper Univerze na Primorskem

Acta Histriae o retoriki deviantnosti

Med 17 izvirnimi znanstvenimi članki sta tudi prispevka Boruta Klabjana in Gorazda Bajca

KOPER - Znanstveno-raziskovalno središče Koper Univerze na Primorskem že vrsto let izdaja skupaj z Zgodovinskimi društvom za južno Primorsko kvalitetno publikacijo Acta Histriae, ki objavlja znanstvena dela s humanistično vsebino, zlasti s področja zgodovinskega. Temeljno geografsko območje, ki ga publikacija pokriva, je Istra in mediteranska Slovenija ter vsebine, ki se na podlagi interdisciplinarnih in primerjalnih preučevanj povezujejo s sredozemskimi deželami.

Nedavno dotiskana številka 15. letnika je posvečena retoriki deviantnosti. Uvodni pregledni znanstveni članek je prispeval Claudio Povolto z Univerze Ca' Foscari iz Benetk. V njem piše, kako so se pojmi deviantnosti in kriminalnosti definirali skozi stoletja. Pri tem ugotavlja, da je zgodovina kriminala in kazenskega prava zgodov-

GORAZD BAJC

vina dolge vrste spremenljivih in pogosto nasprotujočih si družbenih, simboličnih, leposlovnih in drugih predstav, ki razkrivajo zapleten in protisloven odnos vsake družbe do vprašanja kriminalnih stereotipov.

Med 17 izvirnimi znanstvenimi članki o tej po svoje zelo zanimivi tematiki, ki so jih prispevali slovenski, italijanski in hrvaški pisarji, sta tudi dva prispevka, povezana z našo stvarnostjo. Borut Klab-

BORUT KLABJAN

jan se v svojem članku ukvarja s propagandistično retoriko fašističnih oblasti in režimskega tiska ob procesu proti slovenskim antifašistom leta 1930 v Trstu. S svojim raziskovalnim izrazoslovjem so mediji hoteli prikazati obtožence kot osamljene skrajneže, ki niso imeli ne povezav ne podpore slovenskega in hrvaškega prebivalstva v Julijski krajini. Gorazd Bajc pa piše, kako so povojne jugoslovanske oblasti večino vodilnih pripadnikov

slovenske protifašistične ilegale na Primorskem (TIGR, na Tržaškem in v Istri Borba) obtoževale, da so »plačanci« Zahoda oziroma njegovi »agenti« ali »špijoni«. Piše tudi, kakšne so bile ocene britanske obveščevalne službe Special Operations Executive. Opisana sta primeroma dveh vodilnih, Ivana Rudolfa in Ivana Marije Čoka, ter njuni povezavi z ilegalnim delovanjem. Za oba članka so navedeni tudi arhivski in drugi viri ter bogata literatura.

Kot običajno, tudi ta številka revije prinaša več ocen knjig in publikacij, med katerimi velja omeniti poročilo Marine Rossi o študiji z naslovom La dissoluzione del potere (Razkroj oblasti) Stefana Luse, pripadnika italijanske narodne skupnosti v Sloveniji. Avtor v svoji lepo berljivi študiji obravnava razne vidike postopne demokratizacije v Sloveniji v času vladavine slovenske komunistične partije. (mab)

STALNO GLEDALIŠČE FJK - Niz alternativne scene

Neri Marcorè s šansoni in monologi Giorgia Gaberja

Veliko več kot le poklon nepozabnemu kantavtorju

V veliki Rossettijevi dvorani v Trstu je bila trikrat na sporedu predstava *Un certo signor G.*, ki jo je eklektični igralec, komik, imitator in voditelj televizijskih oddaj Neri Marcorè posvetil priljubljenemu italijanskemu kantavtorju Giorgiu Gaberju in gledališki zvrsti teatra-šansona, ki jo je priljubljeni kantavtor ustvaril skupaj s Sandrom Luporinijem in je v sedemdesetih letih predstavljal novost za takratno italijansko sceno. V svojih predstavah sta Gaber in Luporini harmonično združila glasbeno in vsebinsko solidne šansone z ironičnimi in duhovitimi monologi o družbi in o človeškem značaju sploh, tako da se je v njih z lahkoto prepoznaval velik del italijanske družbe.

S prvim spletom "monologov in melologov" je Giorgio Gaber nastopil leta 1970; z naslovom *Il signor G.* je Giorgio Gaber jasno namigoval, da se tudi sam istoveti s protagonistom, majhnim človekom brez posebnih kreposti, a tudi brez pretiranih slabosti, ki se sprašuje o smislu svojega življenja in se pri tem vedno zaveda, da je v marsičem brez moči in tudi stalno na robu brezna neumnosti. Kakorkoli že, tudi Gaberjevo občinstvo se je nemudoma poistovetilo z gospodom G.-jem in z njegovim samoizpraševanjem o protislovnih stališčih vsakega posameznika do ljubezni, družbe, svobode, politike. Tako je sledila cela vrsta uspešnih predstav, denimo *Dialogo tra un impegnato e un non so*, *Far finta di essere sani*, *Anche per oggi non si vola*, iz katerih so vzete pesmi in samogovori Marcorèjeve predstave.

Neri Marcorè sam priznava, da je od vedno Gaberjev privrženec, in ko ga je pred dvema letoma Gaberjeva hči Dalila povabila, naj se udeleži festivala v Viareggiu, ki ga vsako prirajajo v očetov spomin, se je porodila tudi zamisel za gledališki projekt. Tako je nastala predstava, ki ni samo poklon nepozabnemu Giorgiu Gaberju, temveč zelo dobra samostojna predstava, ki se Gaberjevih in Luporinijevih šansonov in monologov loteva brez vsakršnih vnaprej postavljenih pričanj, temveč z distanco, s katerimi se gledališki ustvarjalci lotevajo klasikov. Tako je Neri Marcorè zatrdil v marsikaterem intervjuju in tako tudi drži, čeprav je v marsikateri pesmi jasno zaznaven odjek Gaberjevega značilnega obračanja glasu.

Predstavo z Nerijem Marcorèjem je z gledališke plati zelo razgibana, tako scensko kot igralsko, saj je Marcorè zelo dober in zelo raznolik igralec in tudi režiser Giorgio Gallione je na italijanski sceni pravi specialist za tovrstne predstave z enim samim nastopajočim - naj omenimo le Claudia Bisia in Lello Costa - kar se pozna tudi v tem primeru. Scena Guida Fiorata, ki je na oder postavil sobo z v črno pobarvanimi stenami, v katerih zeva polno vrat in oken, ki jih zapira le tanka krhka opna zlepljenih časopisnih listov, po svoje ponazarja uklenjenost človeka v družbi in v lastnih pričanjih.

Nastop Nerija Marcorèja je na tržaški premieri v torek zvečer navdušil tako starejše gledalce, ki so se spominjali predstav z Giorgiom Gaberjem, kot mlajše, ki kantavtorja poznajo le s posnetkov. (bov)

Odlični Neri Marcorè je prepričal tudi tržaško občinstvo

Slovo od režiserja Matjaža Klopčiča

V Slovenski kinoteki v Ljubljani so se včeraj filmski kolegi in mnogi drugi na žalni slovesnosti poslovili od režiserja Matjaža Klopčiča. Da bi obudili režiserjevo misel, so uvodoma zavrteli njegov kratki filmski portret. V njem je Klopčič vzporejal občutke, ki jih ima ob filmu, s čisto ljubeznijo, na katero so v kinoteki opozorili tudi nekateri filmski ustvarjalci. Kot je dejal predsednik Društva slovenskih filmskih ustvarjalcev Igor Koršič, Klopčič je bil »filmski pesnik ljubezni«. V filmskem portretu, ki ga je leta 1993 posnel Zoran Živulović, je Klopčič povedal, da njegova ljubezen do filma sega v vojna leta, ko je kot deček živel zelo nezanimivo življenje. Pravljčni trenutki so nastopili, ko je ob sobotah obiskal kakšno kino predstavo. Ljubezen do filmske umetnosti ga ni nikoli minila, kot profesor na AGREFT jo je zavzelo 30 let posredoval tudi svojim študentom. Režiser Martin Srebotnjak je dejal, da se je od profesorja Klopčiča med drugim naučil, da je pomembno slediti svojim vizijam, »posnemite svoj film«, je večkrat dejal študentom. In še en citat, ki ga je rad navajal Klopčič, in sicer od pesnika Paula Valeryja: »Sem grobnica ali zakladnica - odvisno od tistega, ki vstopa.« Napis, ki stoji nad vhodom Pariške kinoteke, je navdihal tako Klopčiča kot njegove učence. Klopčiča se je spomnila tudi »njegov« igralka Milena Zupančič, ki je dejala, da so bili časi njunega sodelovanja najlepše obdobje v njenem življenju. Čeprav sva se znala skregati, sva bila velika prijateljca, med nama je obstajalo globoko zaupanje, je povedala Zupančičeva. »Gorenjka«, kot jo je imenoval Klopčič, je še dodala, da sta bila z režiserjem drug na drugega pogosto ljubosumna: on nanjo, če je sodelovala z drugimi režiserji, ona nanj, če je ni angažiral pri svojem novem filmu.

Kot je bilo še slišati na žalni slovesnosti, je bil Klopčič velik estet, svetovljan, strasten obiskovalec Slovenske kinoteke, predvsem pa večni zaljubljenec v film. Pokojnega velikana slovenskega filma bodo k večnemu počitku položili danes opoldne na ljubljanskih Žalah. (STA)

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE - V soboto v Novi Gorici predstava za goriške abonente

Prihajajo Gorkijevi Letoviščarji

Gledalci imajo na voljo brezplačen avtobusni prevoz iz Gorice v Novo Gorico - Pogovor med režiserjem Magellijem in dramaturginjo Željko Udovič

Goriški abonenti Slovenskega stalnega gledališča si bodo v soboto ogledali najnovejšo produkcijo Slovenskega narodnega gledališča iz Nove Gorice. Na odru novogoriškega teatra bodo zaživi Letoviščarji, odrsko besedilo enega velikanov ruske književnosti Maksima Gorkija. Predstava bi se bila morala odvijati v goriškem gledališču Verdi, zaradi tehničnih težav pa jo bodo izvedli v Novi Gorici. Abonenti in gledalci bodo vsekakor imeli na voljo brezplačni avtobusni prevoz: avtobus bo ob 20. uri krenil izpred gledališča Verdi, povratek pa je predviden ob 23. uri.

Letoviščarji so bili krstno uprizorjeni leta 1904 v Petrogradu. Gorki je dogajanje umestil v tipično rusko podeželje - pred gledalci je dača, »obkrožena z gostim obročem smrek, jelk in brez«, okoli nje in v njej pa se srečujejo, izmenjujejo, si laskajo, se žalijo, klepetajo, jadikujejo, pesnijo, se šalijo, dolgočasijo, filozofirajo, hrepenijo, ljubijo, se sovražijo ter prezirajo »dačniki«.

Tokratno postavitev Letoviščarjev je režiral Paolo Magelli. Iz gledališkega lista, ki je izšel ob sobotni premieri Letoviščarjev, povzemamo nekaj fragmentov pogovora med režiserjem in dramaturginjo Željko Udovič, s katero sta že večkrat sodelovala.

Željka: »Če se ne motim, si poleg iger, ki sva jih delala skupaj, nekoč davno nekje v Belgiji režiral tudi *Otroke sonca*, *Letoviščarje pa v Nemčiji*. Lahko bi se reklo, da

ti je bil Gorki za petami v različnih fazah tvojega umetniškega življenja. Kako in zakaj?»

Paolo: »Pri Gorkem mi je dalo misliti, da so ga v nekdanjih socialističnih deželah vrgli iz vseh beril: ne berejo ga več na Madžarskem, v Srbiji, Hrvaški, Sloveniji, Češki (v Rusiji ga verjetno še vedno, a bolj kot nacionalni pojem) ...

Gorki je v svojem času zastavljal vprašanja, povezana z nemiri, revolucijo itn. (mislim, da mi ni treba ponavljati zgodbe o Gorkem, saj jo vsi poznamo), danes pa je pomemben v drugačnem kontekstu. Živimo v nekakšni politični močvari - politika spominja na reality show *L'isola dei famosi* - vse je nezno apolitično.

V tej družbi manjka sila, ki bi ponudila drugačen razmislek, ki bi ustvarila »inteligentno sobo«, prostor za vprašanja o svobodi, svobodi drugih, drugačnih, tudi za neprijetna vprašanja o našem obstoju, na primer vprašanje o velikem nesporazumu - globalizaciji, ki je vzpostavila novo diktaturo, diktaturo bančnega sistema. Le-ta briše narodne identitete, različnosti ... Manjka »inteligentna soba«, ki bi zmogla pogum, da razišče postano, umazano, kalno, gnjičo zeleno vodo, na dno katere se je polegla politika. Gorkega lahko v tem kontekstu razumemo kot borca za male narode, za njihovo identiteto.

Živimo torej v trenutku, v kateremu si moramo znova zastavljati vprašanja o

smislu življenja - zakaj živimo in ali ima to, kar počnemo, kakšno vrednost glede na čas, ki nam je dan. Mislim, da dramatika Gorkega omogoča ta niz vprašanj, zato me tudi vedno znova preganja, zato se vračam k njemu.«

Željka: »Zanimivo je, da naš pisatelj piše *Letoviščarje* ravno 1904. leta, torej leta, ko je umrl njegov vzornik Čehov, ki ga je spodbujal, naj se loti pisanja: v nekem pismu tudi pravi, da Gorkega s stališča razvoja dramaturgije gotovo ne bodo mogli šteti za optimista, temveč nasprotno za pesimista.

Kako ti bereš ta odnos optimizem - pesimizem? Kajti to je pomembno tudi zaradi tistega, kar želimo povedati, vprašati s to predstavo. Se bo takoiimenovana inteligentna naših geopolitičnih širinah in dolžinah ta čas, na začetku enaindvajsetega stoletja, hotela vmešati in prevzeti odgovornost?»

Paolo: »Mislim, da se srž problema skriva v vprašanju, zakaj umetnost ne more spremeniti sveta, čeprav ga znanost, ki prihaja za umetniško intuicijo, lahko. Zastavlja se tudi vprašanje, v kolikšni meri lahko umetnost vpliva na znanost in nekaj sproži, premakne. Menim, da umetnost sama po sebi ne more spremeniti sveta, lahko pa spremeni nas same, še najbolj tiste, ki jo ustvarjamo. Če govorimo o gledališču, lahko do spremembe pride, če le-to vzpostavi močan dialog z inteligentno mesta, za

TOSKANSKI REŽISER PAOLO MAGELLI

kar pa ne zadostujejo le predstave, treba je narediti več, uporabiti nove metode. Gledališča bi morali transformirati v hiše kulture, maisons de la culture v Malrauxovem smislu, v svetilnike; razigrali bi jih z aktivnostmi, ki bi sicer rezultirale v predstavah, a to ne bi bil njihov edini cilj. S temi in drugimi metodami bi dosegli senzibilizacijo, inteligentna bi se zganila, prevzela odgovornost ... Gledališče ne bi smelo biti kot cerkev, v katero ljudje pridejo poslušati mašo, temveč prostor diskusije, srečevanj, izmenjav mnenj.

Pasolini je nekoč rekel: »Jok je tisto, kar nas spreminja, tudi da bi nas poboljšalo.« Nismo še dosegli, da bi intelektualci pričeli jokati, jokati notranje, v svoji biti, v želji, da bi se poboljšali.

Ko sem govoril o »inteligentni sobi«, sem govoril pravzaprav o novi levici, v katero bi se vključili vsi nezadovoljni in v njej reševali probleme. Pri tem ne mislim na

ideologijo v klasičnem smislu, ampak na spremembe v mišljenju. Tako je, na primer, novi papež, človek, o katerem ne morem ničesar povedati ... ker mislim, da bo cerkev in njena vertikalna, toga, diktatorska struktura, ko se bo odrekla nepojmljivim dogmam, lahko spodbudila nekaj pozitivnega, a do takrat, nikomur nič ... pred približno desetimi dnevi je napisal, da je delo Karla Marxa relevantno delo, ki je bilo napačno interpretirano. Torej, o Ratzingerju lahko debatiramo levo in desno, ne moremo pa trditi, da je nekulturen človek. Papež je torej končno zaključil diskusijo, ali sta bila fašizem in komunizem ista stvar - zaradi Stalina sta na žalost imela podobne rezultate, a izhodiščna ideja je bila povsem drugačna in te razlike ni mogoče kar tako zanikati.

Torej, če se vrnemo k odgovornosti inteligence - mislim, da objektivno obstajajo sile, ki bi lahko spremenile smer. Številni indikatorji kažejo, da je kapitalistični sistem v krizi in da bomo živeli vse težje in težje, zato moramo poiskati nekaj novega, alternativo. Stolp se ruši, potrebujemo intelektualno renesanso. Po mojem je vse to povezano tudi s pisatelji, kot je Gorki; Gorki reflektira to vznemirjenje, potrebo po spremembi - naši letoviščarji ničesar ne počnejo, nič ne naredijo, samo govorijo ... to se mi zdi relevantno, zanimivo. Ukvarjajo se sami s seboj in ne opazijo, da gre svet k vragu.«

ZDA - Ameriški predsednik priredil tiskovno konferenco ob iztekanju leta

Bush kritičen do politike kongresa z demokrasko večino

S položajem v Iraku ni zadovoljen, čeprav se izboljšuje - Previdno o Putinu

WASHINGTON - Ameriški predsednik George Bush je včerajšnji prvi dan kongresnih prazničnih počitnic izkoristil za novinarsko konferenco, na kateri je zakonodajno telo z demokrasko večino kritiziral zaradi povečane porabe denarja. Kot vedno je sicer zagovarjal modrost politike nizkih davkov ter med drugim napovedal zmago republikanov na predsedniških volitvah leta 2008. Spregovoril je še o drugih aktualnih temah.

Večine občutljivih vprašanj Bush ni hotel komentirati, tako med drugim ne trenutno vročega vprašanja uničenja video-posnetkov zaslišanj dveh terorističnih osumljencev leta 2002. Ameriška obveščevalna agencija CIA je posnetke uničila leta 2005, trenutno pa poteka več preiskav. Kot je zatrdil Bush, je o tem prvič slišal šele pred dnevi, ko ga je z zadevo seznanil direktor CIA Michael Hayden. "Dokler se preiskave ne končajo, o tem ne bom govoril," je dejal Bush.

Ameriški predsednik je izrazil prepričanje, da bo republikanski stranki prihodnje leto uspelo obdržati Belo hišo, in sicer iz enostavnega razloga, ker gre za stranko, ki se zaveda, da je najpomembnejša naloga vlade braniti državljan pred nevarnostmi in ohranjati nizke davke. Ni pa hotel komentirati prepričanja, da bi morali vsi, ki jih to skrbi, zagovarjati večjo uporabo jedrske energije, ki ne prispeva k segrevanju ozračja.

Bush je spregovoril tudi o Iraku. Kot je dejal, s položajem v Bagdadu še ni povsem zadovoljen, vendar je zatrdil, da to ne pomeni, da se stvari ne premikajo na bolje. Kljub vsem težavam meni, da se ljudje v Afganistanu in Iraku danes počutijo bolje in bolj varno kot prej. Glede Sirije je menil, da je že zdavnaj izgubil potrpljenje s predsednikom Bašarjem al Asadom in ponovil, da se Sirija ne sme vmešavati v notranje zadeve Libana.

Kar zadeva razmere v Rusiji in odločitve predsednika Vladimirja Putina, ki namerava po izteku predsedniškega mandata po zmagi Enotne Rusije na parlamentarnih volitvah prevzeti položaj premiera, pa je Bush ostal previden. Putina je revija Time sicer razglasila za osebnost leta 2007, ker je Rusijo povrnil med svetovne velike, Bush pa je dejal, da so ga verjetno imenovali, ker je pomemben voditelj. "Vprašanje pa je, zakaj je pomemben," je dejal Bush in izrazil upanje, da bodo Rusi razumeli potrebo po uravnoteženosti in medsebojnem nadzoru vej oblasti. "Počakajmo in bomo videli," je dejal Bush. (STA)

Ne glede na kritike je Bush namenil nekaj pozitivnih besed kongresu, ki je namenil denar brez zvišanja davkov. Predsednik se je strinjal z zaskrbljenostjo državljanov nad gospodarskim položajem zaradi upočasnjevanja rasti in kreditne krize, vendar je zagotovil, da bi bila največja napaka ukrepati z višanjem davkov.

Glede mednarodnih tem je Bush zatrdil, da se bodo ZDA pridružile mednarodnim prizadevanjem za zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov, vendar le

George Bush na včerajšnji tiskovni konferenci

ANSA

takšnim pobudam, ki ne bodo zavirale gospodarske rasti ZDA. "Če si ubuhožan, se ne moreš boriti proti segrevanju ozračja," je dejal Bush in dodal, da bi morali vsi, ki jih to skrbi, zagovarjati večjo uporabo jedrske energije, ki ne prispeva k segrevanju ozračja.

Bush je spregovoril tudi o Iraku. Kot je dejal, s položajem v Bagdadu še ni povsem zadovoljen, vendar je zatrdil, da to ne pomeni, da se stvari ne premikajo na bolje. Kljub vsem težavam meni, da se ljudje v Afganistanu in Iraku danes počutijo bolje in bolj varno kot prej. Glede Sirije je menil, da je že zdavnaj izgubil potrpljenje s predsednikom Bašarjem al Asadom in ponovil, da se Sirija ne sme vmešavati v notranje zadeve Libana.

Kar zadeva razmere v Rusiji in odločitve predsednika Vladimirja Putina, ki namerava po izteku predsedniškega mandata po zmagi Enotne Rusije na parlamentarnih volitvah prevzeti položaj premiera, pa je Bush ostal previden. Putina je revija Time sicer razglasila za osebnost leta 2007, ker je Rusijo povrnil med svetovne velike, Bush pa je dejal, da so ga verjetno imenovali, ker je pomemben voditelj. "Vprašanje pa je, zakaj je pomemben," je dejal Bush in izrazil upanje, da bodo Rusi razumeli potrebo po uravnoteženosti in medsebojnem nadzoru vej oblasti. "Počakajmo in bomo videli," je dejal Bush. (STA)

KOSOVO - Komisar za širitev

Rehn: EU lahko prevzame krmilo

STOCKHOLM - Evropski komisar za širitev Olli Rehn je včeraj v Stockholmu izjavil, da je po zastoju v Varnostnem svetu ZN Evropska unija pripravljena prevzeti krmilo v prizadevanjih za rešitev prihodnjega statusa Kosova. "Ponavadi nisem ne optimist ne pesimist, sem realist. Zdaj je potreben realizem pri reševanju tega vprašanja," je dejal Rehn po pogovorih s švedskim zunanjim ministrom Carlom Bildtom.

Rehn je izrazil razočaranje nad Rusijo. "Rusija govori o multilateralizmu, a se kljub temu raje zateka k enostranskim dejanjem," je dejal Rehn. Bildt je na drugi strani dejal, da se v okviru EU nadaljujejo prizadevanja za rešitev statusa Kosova, pri čemer je poudaril, da eno od nerešenih vprašanj ostaja prihodnja vloga ZN.

Romunski parlament pa je včeraj na skupni seji obeh domov sprejel izjavo o Kosovu, v kateri se zavzema za nadaljevanje pogajanj in sklic evropskega vrha, posvečenega vprašanju te po-

OLLI REHN

krajine. V dokumentu, za katerega je glasovalo 239 poslancev, sedem se jih je vzdražalo, piše, da se Romunija zavzema za nadaljevanje korakov, usmerjenih v iskanje sporazumne rešitve z rešitvijo statusa Kosova, pri čemer je poudaril, da eno od nerešenih vprašanj ostaja prihodnja vloga ZN.

"Parlament romunskim oblastem predlaga, naj sprejmejo dosledno in enotno stališče v primeru enostranske razglasitve neodvisnosti Kosova, ki bi morala odražati varnostne interese v regiji kot tudi romunske nacionalne interese," piše v izjavi. (STA)

Američani v Iraku našli center za mučenje in množično grobišče

BAGDAD - Ameriški vojaki so v okviru obsežne operacije, ki so jo na območju severno od Bagdada izvedli pred približno desetimi dnevi, v bližini kraja Muktdija odkrili center za mučenje, nedaleč stran pa še množično grobišče s 26 trupli. Center, v katerem so med drugim našli okrvavljene nože, verige in sistem za mučenje z elektrošoki, naj bi po navedah ameriške vojske uporabljala teroristična skupina Al Kaida v Iraku. Grozljivo najdišče se nahaja približno 90 kilometrov severno od Bagdada v provinci Dijala, odkrili pa so ga zahvaljujoč namigom lokalnih prebivalcev. "Ko smo pri iskanju teroristov vstopili v center, smo našli več kosov orožja, mučilnico z verigami, kovinsko ležišče, ki je bilo še vedno povezano z akumulatorjem, ter še vedno krvave nože in meče," je povedal vrhovni poveljnik ameriške vojske v severnem Iraku, general Mark Hertling.

Čeprav se je nasilje v celotnem Iraku v zadnjih mesecih zmanjšalo za kar 60 odstotkov, je provinca Dijala še vedno nemirna. Upornike naj bi k umiku v ta del države prisilili predvsem prihod dodatnih ameriških vojakov v Bagdad letos poleti, ustavitve napadov, za katero se je konec avgusta odločil skrajni šiitski vodja Mahdijeve vojske Moktada al Sadr, in naraščanje števila sunitjskih skupin, ki so začele nasprotovati Al Kaidi.

Rusija, Kazahstan in Turkmenistan z dogovorom o plinovodu

MOSKVA - Rusija, Kazahstan in Turkmenistan so včeraj v Moskvi podpisale dogovor o sodelovanju pri izgradnji plinovoda ob Kaspijskem morju. Plinovod naj bi bi končali do leta 2010, preko njega pa naj bi letno šlo 20 milijard kubičnih metrov plina. Ruski predsednik Vladimir Putin je dejal, da bodo s tem zagotovili dolgoročno oskrbo plina v Evropi in okrepijo njeno energetske varnost.

Plinovod, o gradnji katerega so se predhodno dogovorili maja letos, bo potekal ob severovzhodni obali Kaspijskega morja iz Turkmenistana do juga Rusije. Ko so maja ob Putinovem obisku v Turkmenistanu predstavili načrte o plinovodu, je ameriški minister za energijo Samuel Bodman dejal, da načrtovani plinovod ni dober za Evropo.

Plinovod omogoča Rusiji nadzor nad velikimi rezervami plina v srednji Aziji. Turkmenistan praktično vse svoj plin izvozi prek ruskega ozemlja, vendar pa so obstoječi plinovodi zastareli. (STA)

ŠPANIJA - Na njih se bo pomeril z Marianom Rajoyjem

Zapatero: Parlamentarne volitve bodo 9. marca 2008

MADRID - Španski premier Jose Luis Zapatero je včeraj sporočil, da bodo parlamentarne volitve v Španiji, na katerih bo njegova socialistična stranka skušala vnovič zmagati, 9. marca prihodnje leto. Parlament bodo tako razpustili 14. januarja, volilna kampanja pa se bo uradno pričela 22. februarja prihodnje leto. Spodnji dom španskega parlamenta je medtem včeraj dokončno potrdil proračun za leto 2008 in tako zavrnil veto, ki ga je senat vložil prejšnji teden, poročajo tuje tiskovne agencije.

"Volitve bodo potekale 9. marca," je po poročanju francoske tiskovne agencije AFP parlamentu povedal 47-letni Zapatero, ki ga je stranka 25. novembra uradno potrdila za kandidata za predsednika vlade na parlamentarnih volitvah. V govoru je Zapatero obljubil, da bo nadaljeval obširne socialne reforme, ki so zaznamovale prva štiri leta njegovega vladanja.

"Španija lahko doseže veliko več. Smo v prvi fazi našega načrta in dela," je na srečanju povedal Zapatero in do-

dal, da "so bili s podporo državljanov sposobni sprejeti zakone, ki zagotavljajo nove pravice in urejajo socialne politike".

Raziskave javnega mnenja napovedujejo 47-letnemu Zapateru prednost pred nasprotnikom Marianom Rajoyjem, voditeljem konservativne Ljudske stranke. Zapatero in Rajoy se bosta pred volitvami pomerila v dveh televizijskih soočenjih. V preteklih tednih sta obe stranki obljubili znižanje davkov, da bi tako privabili še neodločene volivce.

Zapatero je v svojem mandatu izvedel obsežne socialne reforme, s katerimi je prišel tudi v spor s katoliško cerkvijo in konservativci. Pod njegovim vodstvom je Španija dosegla 3,8-odstotno gospodarsko rast. Kritiki pa je bil Zapatero deležen predvsem zaradi mirovnega procesa z baskovsko separatistično organizacijo Eta in politike za regionalno avtonomijo.

Hkrati s parlamentarnimi volitvami 9. marca bodo v Andaluziji potekale regionalne volitve. (STA)

Jose Luis Rodriguez Zapatero

LATVIJA - Včeraj ga je podprl parlament

Ivars Godmanis je novi predsednik vlade

RIGA - Latvijski parlament je včeraj za novega predsednika vlade potrdil dosedanjega notranjega ministra Ivarsa Godmanisa, člana sredinske Latvijske prve stranke/Zveze latvijska pot, ki bo vodil štiristrankarsko desnosredinsko koalicijo. 15 od 19 ministrov v novi vladi je svoje delo opravljalo že v prejšnji vladi Aigarsa Kalvītisa, ki je 5. decembra odstopil s položaja. V 100-članskem parlamentu je 54 poslancev podprlo Godmanisa, 43 jih je bilo proti.

Minister za zunanje zadeve bo postal Maris Riekstins, minister za finance bo Atis Slakteris, minister za gospodarstvo pa bo Kaspars Gerhards. Minister za obrambo bo Vīnēts Vēldre, minister za kmetijstvo bo Martins Roze, notranji minister bo Mareks Seglins, minister za pravosodje Gaidis Berzins, minister za transport pa Ainars Šlesers.

Godmanisa je predsednik Valdis Zatlers imenoval na položaj, potem ko je bil Kalvītis z vlado prisiljen k odstopu pod plazom kritik opozicije zaradi

Ivars Godmanis

sporne odstavitve vodje protikorupcijske komisije Aleksejsa Loskutovsa ter zaradi njegovega domnevnega avtoritarnega načina vladanja in slabe gospodarske politike. Kalvītisovo vlado so obtoževali tudi korupcije in zlorabe položaja, zaradi katerih so potekale tudi množične demonstracije.

56-letni Godmanis je bil prvi premier neodvisne Latvije med letoma 1990 in 1993, sedaj pa bo državo poskušal pripeljati iz političnih in gospodarskih težav. (STA)

EVROPSKA UNIJA - Slovenski premier v Državnem zboru predstavil prednostne naloge slovenskega predsedovanja

Janša: Predsedovanje uniji je slovenski nacionalni projekt

Prednostne naloge Lizbonska pogodba, lizbonska strategija, podnebno-energetski paket, Zahodni Balkan in medkulturni dialog

LJUBLJANA - Predsedovanje EU je »projekt, ki ga lahko označimo za nacionalni projekt, vloga Državnega zbora je pri tem zelo pomembna«, je ob včerajšnji predstavitvi programa predsedovanja povežavi v Državnem zboru poudaril premier Janez Janša. Priprave na to nalogo so po njegovih besedah potekale v skladu z zastavljenimi cilji in časovnico.

»Imamo veliko razlogov, da predsedovanje začnemo ambiciozno in s ponosom,« je dejal in med njimi omenil uvedbo evra, vstop v schengenski prostor in nedavni podpis Lizbonske pogodbe. Kot je poudaril premier Janša, sta pred unijo trenutno dva velika izziva: treba je dokončno pridobiti in nato utrditi novi temelj unije, torej gre za proces ratifikacije Lizbonske pogodbe, EU pa mora navzven postati veliko bolj konkurenčna družba.

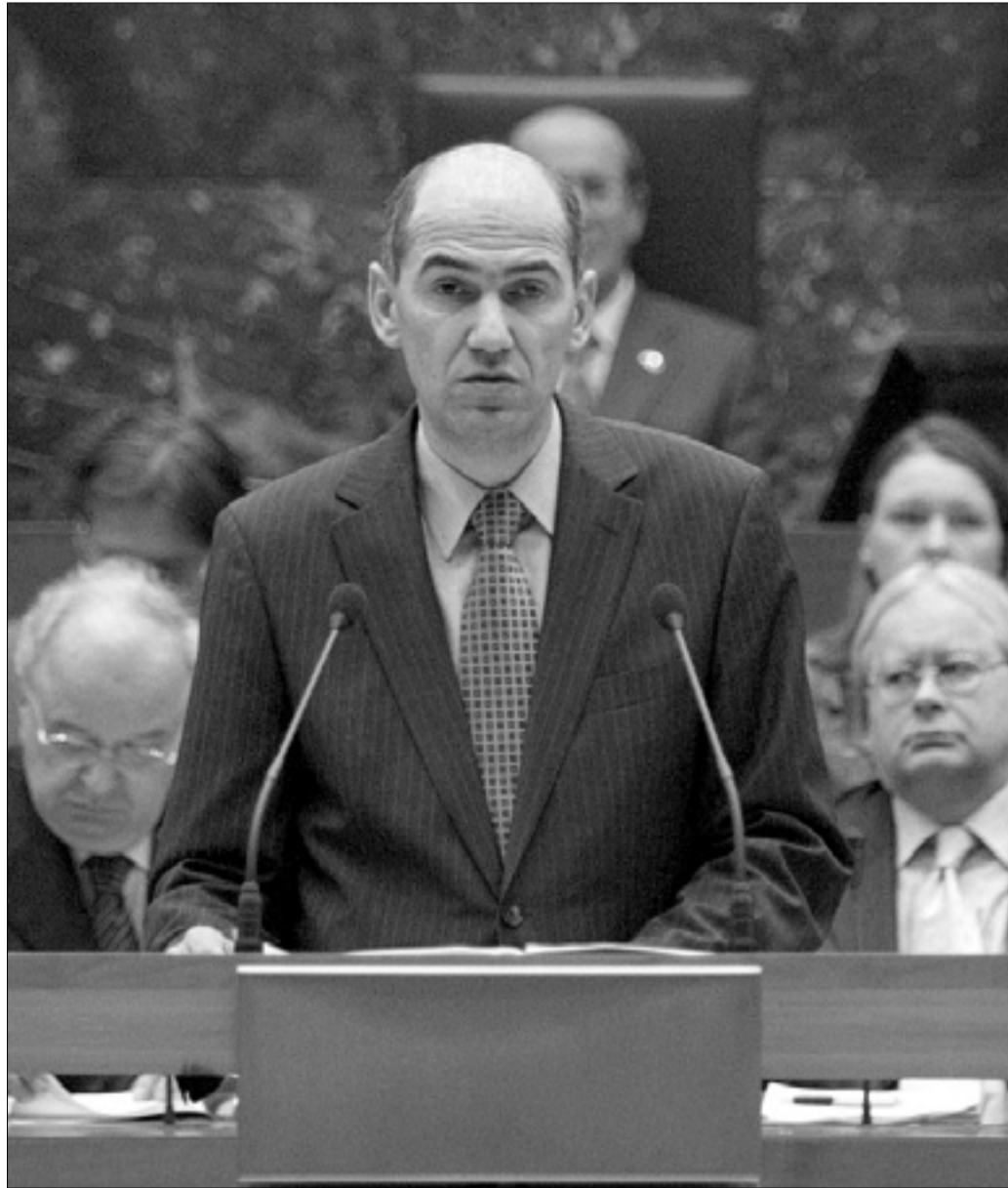
Predsednik vlade je poslancem predstavil pet prednostnih nalog slovenskega predsedovanja uniji. Na prvem mestu je omenil ratifikacijo reformne pogodbe v državah članicah, kar je označil za izjemno občutljiv proces. »Nobenih garancij ni, da se ne bo spet zgodila nesreča,« je opozoril Janša in dejal, da je treba narediti vse, da bi tveganja za neuspeh čimbolj zmanjšali. »Ne Slovenija ne Francija, ki bo proces ratifikacije podedovala od nas, ne smeta tvegati z odpiranjem novih vprašanj, ki bi lahko negativno vplivala na ratifikacijo dokumenta,« je poudaril.

Slovenija bi po napovedih premiera dokument lahko ratificirala v začetku leta. Ambicija Slovenije je, da ob predaji predsedovanja Franciji ugotovi, da je večina članic pogodbo že ratificirala in da obstajajo realne možnosti, da bo dokument sprejet povsod, je pojasnil Janša.

Druga prioriteta je energetsko-podnebni paket. Naša naloga je obveznost v zvezi z bojem proti podnebnim spremembam porazdeliti med posamezne članice, je pojasnil Janša in menil, da bo to izredno naporno. »Slovenija ne napoveduje, da bomo ta svezhenj rešili v času slovenskega predsedovanja,« je dejal in dodal, da pa bi bilo to dobro. »Na tehtnici je tisto, kar Evropejci najbolj cenimo: kakovost življenja,« je poudaril, ob tem pa opozoril, da je »nemogoče pričakovati, da bomo uspešni, če bomo za druge zagovarjali drugačne kriterije kot zase.«

Slovenski premier Janez Janša med svojim včerajšnjim nastopom v Državnem zboru

STA

Kot tretjo prednostno nalogo je Janša omenil uresničevanje prenovljene lizbonske strategije, ki naj bi povečala konkurenčnost evropskega gospodarstva. Spomnil je še, da je po zadnjem vrhu EU - Afrika postalo očitno, da mora Evropa okrepiti razvojno pomoč tretjim državam, če hoče ohraniti vlogo globalnega dejavnika.

Glede četrte prioritete, širitvene in evropske sosedске politike, je Janša poudaril, da bo v središču pozornosti slovenskega predsedovanja Zahodni Balkan. Znotraj te prednostne naloge bo po njegovem mnenju najzahtevnejši izziv vprašanje Kosova. Premier je pojasnil, da bo Slovenija pri

naslednjih korakih glede tega vprašanja zasledovala dva cilja: rešitev, ki ne bo ohranjala statusa quo in bo zagotavljala stabilnost, ter rešitev, ki bo zagotavljala enotnost unije. »To ne bo lahko,« je prepričan predsednik vlade, ki je še dejal, da je Evropski svet s sprejetjem skupnega stališča od tega vprašanja prejšnji teden posrbel, »da bo breme nekoliko lažje.«

Peta prednostna naloga je medkulturni dialog. Ta po besedah premiera ne bo tekel samo znotraj EU, temveč tudi v Zahodnim Balkanom, sredozemskimi državami in drugimi. Dogajanje na tem področju bo po napovedih premiera zelo pestro. Če bo

šlo vse po načrtih, bi lahko prihodnje leto ustanovili Evro-sredozemsko univerzo.

Poleg ključnih bodo na programu slovenskega predsedovanja tudi druge naloge, med katerimi je Janša omenil širitev schengenskega območja tudi v zračnem prostoru, širitev območja evra na dve novi članici, Malto in Ciper, ter naloge s področja zdravja, prometa, kohezijske politike in drugih. Spomnil je tudi, da bodo med slovenskim predsedovanjem štiri vrhunski zasedanja EU s tretjimi državami.

Predstavitvi programa so sledile predstavitev stališč posameznih poslanskih skupin. (STA)

BRUSELJ - Rupel Slovensko geslo je »Si.nergija«

BRUSELJ - Slovenija je prva nova članica EU, ki prevzema predsedovanje, to je zanjo velika čast, odgovornost in izziv pa tudi zgodovinski projekt, je včeraj ob predstavitvi prednostnih nalog slovenskega predsedovanja EU v Bruslju poudaril vodja slovenske diplomacije Dimitrij Rupel. »Naše geslo je Si.nergija za Evropo. Si je tudi okrajšava za Slovenijo. Tisto, kar je slovensko, želimo prispevati k sinergiji za Evropo,« je pojasnil v uvodnem dejanju v slovensko predsedovanje, ki se sicer začne z novim letom.

Kaj bo pravzaprav počela Slovenija? Nadaljevala delo predsedujočega tria, v katerem je skupaj z Nemčijo in Portugalsko, ter usklajevala delo s prihodnjim francoskim pa tudi češkim in švedskim predsedstvom, je pojasnil minister. »Trio je zelo zanimiv glasbeni ansambel, v našem primeru se je zelo dobro obnesel,« je ocenil Rupel. Sicer pa bo »glasbeno življenje v EU obogateno ne samo s triom, ampak s sekstetom,« je dodal.

»Kosovo in Zahodni Balkan - to je največji izziv za slovensko predsedovanje,« je sicer poudaril minister Rupel. »Jasno je, da bodo najbolj zapleteni procesi doleteli Slovenijo v času predsedovanja,« je menil. »Računam s tem, da se bodo ti procesi nekje proti koncu našega predsedovanja iztekli oziroma sklenili,« je ocenil Rupel. Sicer pa bo »glasbeno življenje v EU obogateno ne samo s triom, ampak s sekstetom,« je dodal.

Šef slovenske diplomacije je govoril tudi o drugih prednostnih nalogah slovenskega predsedovanja EU, pri čemer je omenil spremljanje ratifikacije Lizbonske pogodbe, uveljavljanje lizbonske strategije, uresničevanje podnebno-energetskega paketa in razvijanje medkulturnega dialoga. (STA)

DO LETA 2013 ZDA pustijo 37 tisoč vojakov v Nemčiji in Italiji

WASHINGTON - ZDA bodo podaljšale načrtovano zmanjšanje svoje vojaške prisotnosti v Evropi. Kot je v sredo v Washingtonu napovedal ameriški general Dick Cody, bodo ZDA v Nemčiji in Italiji svojih okoli 37.000 vojakov pustile do leta 2013. Te načrte naj bi po poročanju Washington Posta potrdil tudi ameriški predsednik George Bush.

V Evropi, posebej v Nemčiji in Italiji, je zaradi napovedanega umika ameriških vojakov in ukinitve tamkajšnjih velikih ameriških oporišč precej završalo, saj je veliko lokalnega prebivalstva odvisnega od teh oporišč. ZDA naj bi svoje vojaške preselile v vzhodno Evropo, predvsem v Romunijo in Bolgarijo, in sicer zaradi "vojaško-strateških interesov". Zdjaj pa naj bi tudi ameriški obrambni sekretar Robert Gates pritisnil na generale, da počakajo z izvedbo teh načrtov. (STA)

EVROPSKA UNIJA - Konferenca predsednikov Evropskega parlamenta na obisku v Sloveniji Pöttering: Evropski parlament in nacionalni parlamenti niso tekmeci, ampak zavezniki za evropsko demokracijo

LJUBLJANA - Konferenca predsednikov Evropskega parlamenta je včeraj v Ljubljani z obiskom državnega zbora sklenila dvodnevni uradni obisk v Sloveniji. Predsednik Evropskega parlamenta Hans-Gert Pöttering je po pogovorih v DZ poudaril, da si Evropski parlament in nacionalni parlamenti ne konkurirajo, temveč so zavezniki za evropsko demokracijo. Dodal je, da želita Evropski parlament in DZ tesno sodelovati, ob tem pa napovedal pripravo skupne konference na temo Zahodnega Balkana maja prihodnje leto v Bruslju.

Predsednik DZ France Cukjati je po pogovorih konference predsednikov Evropskega parlamenta - to poleg Pötteringa sestavljajo še vodje političnih skupin v Evropskem parlamentu - in kolegija predsednika državnega zbora dejal, da so pogovori tekli predvsem o nalogah, ki čakajo Slovenijo in državni zbor med predsedovanjem EU v prvi polovici leta 2008. Precej časa je bilo v pogovorih namenjenega prav območju Zahodnega Balkana. Odnose EU z državami Zahodne

Hans-Gert Pöttering

ga Balkana je potrebno obravnavati individualno, je ob tem poudaril Pöttering. Odnosi z Makedonijo so drugačni kot z BiH, do Hrvaške drugačni kot do Albanije, posebno vlogo igra Srbija in vprašanja prihodnjega statusa Kosova, je dejal. Po njegovih besedah gre zdaj v prvi vrsti za to, da se najde mirno rešitev za Ko-

sovo, ob morebitnem priznanju neodvisnosti Kosova pa se mora ta uresničiti v časovno prilagodljivem okviru in ne sme otežiti predsedniških volitev v Srbiji.

Srbija ima perspektivo članstva v EU, a vsi vemo, da bo do tja še dolga pot, je poudaril Pöttering. Izrazil je tudi upanje, da se bosta Srbija in Kosovo nekega dne v EU srečala kot dobra partnerja.

Predsednik Evropskega parlamenta je bil jasen Pöttering. Cukjati pa je potrdil, da naj bi državni zbor postopek predvidoma izpeljal še v januarju na redni ali izredni seji.

V DZ je dopoldan potekala tudi razprava konference predsednikov Evropskega parlamenta z mladimi. V razpravi

so sodelovali predstavniki študentov petih fakultet Univerze v Ljubljani - Fakultete za upravo, Pravne fakultete, Ekonomske fakultete, Fakultete za družbene vede in Filozofske fakultete, pogovor pa se je med drugim vrtel okrog o Lizbonske pogodbe, medkulturnega dialoga, okolja, energetike, socialne politike in izobraževanja.

V Ljubljani se je Pöttering srečal tudi z na novo izvoljenim predsednikom države Danilom Türkcom. Predsednik Evropskega parlamenta je na novinarski konferenci po neformalnem pogovoru povedal, da je Türkca povabil na zasedanje Evropskega parlamenta v času slovenskega predsedovanja EU.

Konferenca predsednikov Evropskega parlamenta je uradni obisk v Sloveniji pred začetkom slovenskega predsedovanja EU v prvi polovici leta 2008 začela v sredo na Brdu pri Kranju. Člani delegacije so se na pogovorih sestali s slovensko vlado, premier Janez Janša pa se je s Pötteringom srečal tudi na štiri oči. (STA)

SODELOVANJE - Romano Prodi, Nicolas Sarkozy in Jose Luis Rodriguez Zapatero

V Rimu dokočno izdelali projekt Sredozemske unije

Nova povezava se bo uradno rodila na dvojnem vrhu 13. in 14. julija v Parizu

RIM - Včeraj se je v Rimu spočela Sredozemska unija. Šlo naj bi za politično, gospodarsko in kulturno povezavo med sredozemskimi državami, ki se bo predvidoma uradno rodila na dvojnem vrhu 13. in 14. julija prihodnjega leta v Parizu. Prvega dela se bodo udeležile sredozemske države, drugega dela pa še vse ostale države članice Evropske unije.

Projekt so včeraj dokončno izdelali francoski predsednik Nicolas Sarkozy, španski premier Jose Luis Rodriguez Zapatero in italijanski ministrski predsednik Romano Prodi. Predstavili so ga na skupni tiskovni konferenci v Hadijanovem templju v Rimu. »Nismo se slučajno zbrali tu,« je pojasnil Prodi. »Najboljši boter tega projekta bi namreč bil rimski cesar Hadrijan, človek, ki je živel med Francijo, Španijo, Grčijo in severno Afriko ter iz Sredozemlja napravil morje miru,« je pristavil.

Predlog o vzpostavitvi Sredozemske unije med drugim predvideva ustanovitev sredozemske investicijske banke in agencije za jedrsko energijo. Francoski predsednik se zavzema tudi za ustanovitev sredozemske agencije za okolje, programa izmenjave študentov po vzoru programa Erasmus v EU in skupnega avdiovizualnega prostora. Sarkozy je ta projekt lansiral tudi zato, da bi Turčiji ponudil alternativo vstopu v EU, kateri osebno odločno nasprotuje. Toda Prodi in Zapatero sta vztrajala, da zadevi je treba strogo ločevati.

Nicolas Sarkozy, Romano Prodi in Jose Luis Rodriguez Zapatero

ANSA

FINANČNI ZAKON Danes zaključno glasovanje

RIM - Kot vse kaže, bo finančni zakon za leto 2008 danes dokončno odobren. Včeraj je senat v drugem branju sprejel dva veleamandma, in sicer z glasovanjem zaupnice vladi. Prvi veleamandma je bil odobren s 163 glasovi za in 157 proti, drugi veleamandma pa je prodril s 163 glasovi za in 156 proti. Za temi sorazmerno solidnimi številkami pa se skriva silno krhka vladna večina. Dinijeva skupina je namreč potrdila, da ne bo več podpirala vlade, če ne bo prišlo do temeljitega razčiščenja, ki je sicer že napovedano januarja. Danes bi moral senat odobriti še tretji veleamandma in na posledel finančni zakon v celoti.

Ob praksi veleamandmajev ter izglasovanja finančnega zakona prek zaupnice vladi pa je se včeraj ostro obregnil predsednik republike Giorgio Napolitano. Na tradicionalnem božičnem sprejemu je državni poglavar dejal, da gre za nesprejemljivo prakso, saj onemogoča korektno parlamentarno soočenje. Sicer pa je Napolitano izrazil upanje, da bosta večina in opozicija našli skupni jezik za nujno potrebne institucionalne reforme.

VATIKAN - Francoski predsednik na prvem obisku

Sarkozy pri Benediktu XVI. o posvetnosti v francoski družbi

VATIKAN - Papež Benedikt XVI. je včeraj sprejel francoskega predsednika Nicolasa Sarkozyja, ki se mudil na prvem obisku v Vatikanu, odkar je maja prevzel predsedniški položaj. Papež in Sarkozy sta za zaprtimi vrati govorila okoli pol ure, po navedbah vatikanskih virov pa se je pogovor vrtel predvsem okoli posvetnosti v francoski družbi. Pogovor se je po napovedih sukal tudi okoli diplomatske vloge svetega sedeža v mednarodnih konfliktih, vključno z Bližnjim vzhodom.

Sarkozy, ki je bil vzgojen v katoliškem duhu, a je v nasprotju s cerkvenimi nauki dvakrat ločen, je pred srečanjem s papežem izgledal živčen, ob prihodu Benedikta XVI. pa naj bi se nato sprostil. Pred novinarji sta voditelja spregovorila le nekaj besed. Ob tem je Sarkozy papeža povprašal, kjer se je naučil francosko, na kar mu je Benedikt XVI. z nasmehom odgovoril: »V šoli«.

Po pogovoru je Sarkozy papežu podaril svojo knjigo z naslovom Republika, religija in upanje, papež pa mu je podaril medaljo, ki obeležuje njegov pontifikat. Sarkozy je v preteklosti večkrat izrazil občudovanje nad predhodnikom Benedikta XVI., papežem Janezom Pavlom II., in nad vlogo »duhovnosti« v družbi, kar je sprožilo razburjenje v odlično sekularni francoski družbi. Kljub temu, da je dvakrat ločen, je Sarkozy večkrat tudi izpostavil svojo privrženost katolicizmu, vlogo krščanstva v francoski narodni identiteti pa je označil za »odločilno«.

Vatikan, ki je sicer pozdravil zmago Sarkozyja na predsedniških volitvah, je na drugi strani večkrat kritiziral istospolne zveze v Franciji in zakonodajo, ki prepoveduje verske simbole in oblačila v šolah. Kritičen je bil tudi do določenih točk Sarkozyjevega političnega programa, predvsem na področju imigracije, testov DNK za tujce in nedeljskega dela.

Sarkozy se je po pogovoru s papežem srečal še z vatikanskim tajnikom, kardinalom Tarcisio Bertonejem, popoldne pa bo postal »častni kanonik« bazilike svetega Janeza v Lateranu. Gre za naslov, ki je že od francoskega kralja Henrika IV., ki se je leta 1593 odpovedal protestantizmu, posvečen francoskim kraljem ali voditeljem. Sarkozy bo tudi obiskal grob Janeza Pavla II.

Na programu je imel nato še srečanje z italijanskim kolegom Giorgiom Napolitanom in večerjo z italijanskim in španskim premierom Romanom Prodiem in Josejem Luisom Rodriguezom Zapaterom, o čemer pišemo posebej.

Nicolas Sarkozy in Benedikt XVI.

STATISTIKE - Izsledki raziskave Istat

Stopnja brezposelnosti najnižja po l. 1992: padla je na 5,6 odstotka

MILAN - Stopnja brezposelnosti je v Italiji v tretjem trimesečju tekočega leta dosegla 5,6%, kar predstavlja zgodovinski minimum od leta 1992; v Italiji je zaposlenih 23.417.000 ljudi. Pozitivne premike je raziskava statističnega zavoda Istat zabeležila vzdolž vse države: na severu + 0,9% (dodatnih 115 tisoč zaposlenih), v centru +3,3% (dodatnih 160 tisoč zaposlenih) in celo na »trdem« jugu +0,7% (dodatnih 53 tisoč zaposlenih).

Po podatkih zavoda Istat je število zaposlenih v primerjavi s preteklim letom zraslo za 1,8%, kar pomeni dodatnih 416 delovnih mest, tovrsten podatek pa gre pripisati predvsem vse številnejši prisotnosti tujcev (+113 tisoč moških in 87 tisoč žensk). Najvidnejši rast je raziskava zabeležila pri uslužbencih: +2%, kar pomeni dodatnih 333 tisoč mest; okrepila se je tudi kategorija neodvisnih delavcev: +1,4% (+ 83 tisoč zaposlenih), viden padec pa je nasprotno zabeležil kmetijski sektor, - 7,1%, se pravi 72 tisoč delavcev manj, industrijski pa se je le nekoliko okrepil, +0,2% (+10 tisoč zaposlenih). Vse manj je stalnih mest, saj se danes uveljavlja t.i. »prekerno« delo. Tako se je na primer povečalo število delavcev s pogodbami za določen čas (dodatnih 118 tisoč), med zaposlenimi pa jih ima večina 50 ali več let. Stopnja zaposlenih med 15. in 64. letom starosti se je dvignila z lanskega 58,4% na današnji 59,1%; število tistih, ki iščejo službo, pa se je znižalo za 5,9% (danes jih je 1.401.000).

Zanimivi so tudi izsledki raziskave zveze Coldiretti. Le-ta je zabeležila porast cen živil in posledično tudi padec porabe kruha (-7%) in testenin (-3,9%).

Na delu

VODITELJ FI Berlusconi: V RAI prostitutke in levičarji

MILAN - »Vsi zaposleni v državni radioteleviziji RAI so priporočeni, od generalnega direktorja dol. Kdor dela v RAI, ali se prostituira ali je levičar.« Tako je povedal voditelj FI Silvio Berlusconi častnikarjem, ki so ga včeraj vprašali, kako komentira zapis njegovega telefonskega pogovora z bivšim direktorjem Rai Fiction Agostinom Saccàjem, ki so ga neapeljski preiskovalci dali posneti letošnjega 21. junija in ga je dnevnik La Repubblica objavil na svoji spletni strani. Iz zapisa izhaja, da je Berlusconi priporočil nekatere igralke v zameno za podporo zasebnih Saccàjevih gospodarskih dejavnosti.

Berlusconi je dejal, da zapis dokazuje samo to, da v Italiji ni več svobode. Kot navedeno, je ob tem ostro napadel RAI. Vodstvo letega je Berlusconi napad zavrnilo in potrdilo zaupanje v svoje uslužbenke in sodelavce.

GORIVO - Draginja Na samopostrežnih črpalkah v Italiji kmalu nižje cene?

RIM - Potem ko so cene pogonskih goriv v minulih dneh ponovno dosegle nezavidljive rekorde, se odjemalcem le obetajo boljši časi. Najpomembnejši naftni trgovci so se namreč obvezali, da bodo znižali cene bencina: v zameno bo varuh konkurence (Antitrust) ustavil preiskavo na njihov račun. Med obvezami velja omeniti predvsem slednji: naftne družbe bodo znižale cene goriva na samopostrežnih bencinskih črpalkah (self-service). Družba Agip naj bi cenno že znižala za šest centov (ampak samo na samopostrežnih črpalkah Iperself in to v urah, ko so običajne črpalke zaprte), popusti na črpalkah ostalih družb pa naj bi bili nižji. Naftne družbe naj bi v kratkem tudi dovolile veliki distribuciji (supermarketom, nakupovalnim centrom itd.), da vstopijo na tržišče.

Medtem se bo minister za ekonomski razvoj Bersani danes srečal z naftnimi trgovci, ki so združeni v organizaciji Unione petrolifera; skupaj naj bi preučili razloge, ki so privedli do takih poviškov.

VARČEVANJE - Letno poročilo

Varčuje le 50% družin

RIM - Vest, da je marsikatera italijanska družina v ekonomski stiski, ne preseneča več nikogar. Podobno je zato tudi z zaključki, ki jih prinaša vsakoletno poročilo o italijanskih varčevalcih in njihovih navadah. Na podlagi javnomnenjske raziskave, ki jo je družba Doxa opravila za banko BNL in Center Einaudi, je 72% vprašanih prepričanih, da je varčevanje »nujno« in »zelo koristno«, žal pa je v iztekajočem letu samo vsaki drugi družini uspelo prihraniti nekaj denarja. Prihranke so uporabili v prvi vrsti za »nepredvidene dogodke«, takoj za tem za nakup ali prenavo hiše, samo petnajst odstotkov tistih, ki jim je uspelo varčevati, pa so denar namenili dodatni pokojnini.

Za 18% družin so bili letošnji dohodki celo nezadostni. Sorazmerno z nižjimi dohodki in pomanjkanjem »domačih rezerv« se viša tudi število zadolženih družin. Leta 2004 se je za potrošniški kredit odločilo 10,8% družin, letos pa kar 17%. Iz ankete vsekakor izhaja, da gre porast nakupov na kredit in nezmožnost varčevanja pripisati tudi postopni rasti tistih dobrin in potreb, ki jih Italijani imajo za nujne.

Le redki italijanski varčevalci se spuščajo v finančne investicije in jih kvečjemu prepuščajo svoji banki, ki ostaja za 53% vprašanih njihov primarni vir informacij. Preko 83% družin ima odnose z eno samo, tako imenovano družinsko banko: velika večina je z njenim delovanjem zadovoljna.

KOŠARKA - Jadran ZKB za vrh prvenstva U19

Najtesnejši poraz v Tržiču

Vitez s trojko »popravlil« koš razliko

Falconstar - Jadran Zadružna kraška banka 71:70 (10:23, 35:33, 53:51)
JADRAN: Gantar, Ukmar (-, 0:2, 0:1), Ferfoglia 19 (3:6, 8:15, 0:1), Lisjak 5 (2:2, -, 1:1), Vitez 28 (6:9, 7:15, 3:6), Zaccharia 12 (2:5, 5:8, -), Malalan 6 (2:6, 2:6, -), Genardi nv, Ban nv, Hrovatin nv, Starc nv, trener Popovič. PON: Ferfoglia (36), Malalan (40)

Jadranovci so zamudili ugodno priložnost za pomembno zmago v boju za vrh. V Tržiču so proti vodilnemu Falconstaru odigrali brezhibno prvo četrtino, ki so jo sklenili z Vitezovo trojko v zadnji sekundi in vodstvom 10:23. V tem delu je šlo Popovičevim fantom vse kot po maslu, saj so uprizorili predstavo na res visoki ravni tako v obrambi kot v napadu. V drugi četrtini je pri domačih stopil v ospredje visoki Miniussi (23 točk, 13:14 v prostih metih), gostje so malce popustili in nasprotniki so v kratkem času nadoknadili zamujeno.

Odtlej se je bil izenačen boj za vsako žogo, Falconstar pa se je sredi zadnje četrtine odločilno okoristil za osem točk (63:55). Jadranovci so mu bili za petami do zadnjega, v poslednjih sekundah so zaostajali za dve točki in imeli na voljo napad, ki pa so ga zavržili. Na drugi strani so Tržičani zadeli v protinapadu, v zadnji sekundi pa je Vitez dosegel trojko iz svoje polovice igrišča: zadetek ni vplival na končni izid, je pa Jadranu podaril pozitivno razmerje v koših v dveh srečanjih s tem tekmečem, saj so bili Ferfoglia in soigralci pri Brišičkih prevladali za dve točki. V tako izenačeni ligi bi znala biti prav koš razlika v boju za prvi dve mesti, ki vodita na meddeželno fazo, še kako važna.

Ostali izidi 14. kroga: Cordovado - Snaidero 40:93, Romans - Fagagna 55:63, CBU - Cormons 68:70, NPG-AcegasAps 79:88, Pordenone prost.

Vrstni red: Falconstar 22, Snaidero 20, Jadran ZKB in Pordenone 18, CBU in Cormons 16, AcegasAps in Fagagna 12, Romans 4, Cordovado 2, NPG 0.

Deželno prvenstvo Under 19

Lahka zmaga Bor NLB

Libertas - Bor Nova Ljubljanska banka 57:71 (16:19, 31:36, 36:46)

BOR: Capogrosso 7, Pertot 15, Pancrazi 4, Brian Filipac 4, Gombač 7, D'Ambrosio 13, Erik Filipac 2, Devčić 17, Petaros 2, Vignini, trenerja Fabio Sancin in Dejan Faraglia. PON: Brian in Erik Filipac. TRI TOČKE: Pertot 2, Gombač 1.

GORSKO KOLESARSTVO

Denis Milic postal deželni zimski prvak

Nagradili udeležence Trofeje Junior bike off road 2007

Po zadnji preizkušnji v Gonarsu, ki jo je na kamniti in blatni progi za motokros premočno osvojil, je slovenski član društva Team Isonzo Denis Milic, postal v svoji kategoriji deželni zimski prvak 2008 v gorskem kolesarstvu. Na popoldanskem nagrajevanju so priznanja podelili tudi kolezarjem, ki so se izkazali na Trofeji Junior Bike 2007. V kategoriji G1 je bila Viviana Tauerer 3., v kat. G2 Matej Laurencin 1., v kat. G3 Majkol Tomasini 1., deklina, v kat. G4 Matteo Bosticco (vsi Team Isonzo) 3., v kat. G5 je zmagal Matteo Visintin, 3. je bil Jan Petelin (oba SK Devin), v kat. G6 je Patrick Milic (Team Isonzo) zasedel 2. mesto. Društvo Team Isonzo je zmagalo z 2696 točkami, na 4. mestu je bil SK Devin (598). Tekmovalo je 18 društev.

Borovi mladinci so v gosteh zanesljivo premagali vrstnike Libertasa, ki so se jim sicer upirali, a so bili slabši tekmeč. Sancinovi varovanci so tako stalno vodili in prednost v bistvu vseskozi večali, tako da so drugo zmago spravili v žep brez večjih preglavic. Med posamezniki je izstopal Martin Devčić, ki je 17 točkam dodal 12 skokov in sedem blokad, v napadu je igral dobro tudi Vasil D'Ambrosio, v obrambi pa se je s kar 13 pridobljenimi žogami odlikoval Devan Pancrazi.

Vrstni red po 6. krogu: Acli Fanin 10, Barcolana in Libertas 6, Bor Nova Ljubljanska banka, NAB Tržič in Acli Ronke 4, Servolana 0.

JADRALNI KLUB ČUPA

voščiči vsem članom in prijateljem

“VESEL BOŽIČ”

NABREŽINA - Božičnica ŠD Sokol

Uspel prikaz znanja

Na parketu 110 otrok od 3. do 15. leta starosti, na tribunah pa polno sorodnikov in prijateljev

Mirne duše lahko trdimo, da je letošnja tradicionalna božičnica, ki so jo brezhibno organizirali neutrudljivi športni delavci ASD Sokol, vsestransko zelo uspeša. Počasi se je številno nastopajočih vedno bolj večalo, tekalo gor in dol po igrišču, metalo na koš, se zabavalo in ob 18. uri se je zbralo preko 110 otrok od 3. do 15. leta starosti. Tudi tribune nabrežinske telovadnice so se napolnile kot še nikoli v preteklosti. Številni starši, none, nonoti in drugi sorodniki ter prijatelji so nestrpnost čakali na začetek ter nato navdušeno sledili nastopom svojih otrok in vedno ob koncu nastopa z bučnim ploskanjem nagradili vse nastopajoče.

Najprej so stopile na prizorišče mlade baletke, ki so pod vodstvom Daše Frandolič zaplesale dve točki klasičnega baleta. Sledil so telovadni nastopi deklic in dečkov, ki vadijo s trenerji Fiona in Karin Mezgec, prof. Franko Drašič, Marko Švab in Veronika Jazbec. Telovadne vaje najmlaj-

KOŠARKA - Jutri v moški D-ligi

Breg - Monfalcone: v Dolini bo vroče, Kontovel Sokol mora obvezno zmagati

V trinajstem krogu deželne D lige se bo začel boj za prva mesta med štirimi izmed petih najboljših ekip letošnjega prvenstva. Breg, Goriziana, Monfalcone in Perteole se bodo v okviru tega četverboja med sabo srečali še po božičnem premoru (a že 5. januarja) v zadnjih dveh krogih prvega dela prvenstva. Tokrat sta na sporedu tekmi Goriziana - Perteole in Breg - Monfalcone (ob 20.30 v Dolini). Brežani se bodo po več kot mesecu dni spet srečali z ekipo iz zgornje polovice lestvice: nazadnje je sredi novembra premagali Poggi, medtem pa so izgubili proti na papirju šibkejšemu Romansu. Pallacanestro Monfalcone gotovo ni (skoraj) nepremagljiva ekipa kot pred dvema letoma, kljub temu pa je letos dosegla kar dobre rezultate. Ne nazadnje je minulo soboto zmagala prvo »pomembnejšo tekmo«, tržiški derbi proti Nabu. V svojih vrstah uvršča več zelo izkušenih igralcev, med katerimi je najbrž najnevarnejši strelec Miseri, ki pa je pred kratkim okreljal po poškod-

bi. Obe ekipi bosta predvidoma nastopili v popolni postavi, po mnenju trenerja Tržičanov Lussina pa bodo tokrat odločilni zunanji igralci. Kot zanimivost naj dodamo še, da bosta tudi tokrat sodnika prišla iz Furlanije: Del Fabro iz Tržežima, Pillinini pa iz Tolmeča.

Združena ekipa Kontovela in Sokola bo zadnjo tekmo tega sončnega leta igrala proti pepelki letošnjega prvenstva - ekipi AIBI iz Fogliana. V večnamenskem centru »Ervatti« pri Brišičkih se bo tekma pričela ob 20.00 s sodniškim metom videmske dvojice Sabbadini - Andretta. Fogliano je najbrž najšibkejša ekipa celega prvenstva, ki pa je že povsem nepričakovano premagala (močno okrnjeni) Drago. Izjemno mlada in neizkušena ekipa bi po igralskem kadru spadala v promocijsko prvenstvo, kjer bi tudi nastopala, če je ne bi septembra vključili v višje prvenstvo. Med igralci združene ekipe bosta tokrat odstopala le Andrej Šušteršič in Marko Švab - oba pa bi morala spet zaigrati po novem letu. (Mitja Oblak)

DANES SKGZ in SSO bosta nagradila naše šampione

TRST - Slovenska kulturno gospodarska zveza in Svet slovenskih organizacij bodo danes ob 14. uri na sedežu SKGZ v Ul. sv. Frančiška podelili tradicionalno priznanje našim športnikom, ki so osvajali kolajne na svetovnem in evropskem merilu. Priznanje bodo prejeli kotalkarica Tanja Romano, rolnarja David in Mateja Bogatec, jadralca Simon Sivitz Košuta in Jaš Farneti.

Občina bo nagradila Tanjo Romano

TRST - V muzeju Sartorio na Trgu Papa Giovanni XXIII. bo danes ob 18. uri sprejem za večkratno svetovno prvakinjo v umetnostnem kotalkanju Tanjo Romano. Povabljena sta bila tudi četrto uvrščena na nedavnem svetovnem prvenstvu v Avstraliji Francesca Roncelli in Tanjin trener Mojmir Kokorovec. Oblasti bodo predstavljali predsednik pokrajinskega odbora CONI Stelio Borri, tržaški župan Roberto Dipiazza ter odbornika Paris Lippi in Franco Bandelli.

Sloport.org presegel 7 milijonov stikov

TRST - Spletna stran www.sloport.org, ki poroča o slovenskem športu v Italiji, je od 1. januarja do 19. decembra 2007 že preseгла 7 milijonov stikov, točneje 7.040.965, kar je več kot 20.000 stikov na dan.

Gimnastika: Jutri nastop mladih borovk

Kot vsako leto v predbožičnem času bo Borov gimnastični odsek tudi letos priredil jutri, 22. t.m. tradicionalno božično akademijo. Mlade borovke so se na ta nastop vneto pripravljale in bodo - po besedah vadiiteljice - pokazale zelo lep in pester program. Ljubitelji ritmične gimnastike, ki bodo prihiteli v Borov športni center na Prvem maju, bodo videli nastop vseh ritmičark, ki trenutno vadijo v tej sekciji, od najmlajših pa do starejših, ki svoje znanje preizkušajo že tudi v tekmovalni obliki. Jutri se torej obeta obiskovalcem na Prvem maju lepo gimnastično doživetje. Akademija se bo začela ob 16. uri. (-boj-).

Jutri važna tekma za Krasove pingpongase

Jutri se bodo moški C1-ligaši pomerili na domačih tleh s kvalitetno ekipo TT. SALZANO, za katero nastopajo dva dobra tretjekategornika in soliden četrtkategornik. Ekipa je druga na lestvici in od Krasove jo ločita le dve točki (nasprotniki so eno tekmo izgubili, saj so odigrali v okrnjeni obliki). Krasove barve bodo tudi tokrat branili Bojan Simoneta, Michele Rottella in Edi Bole. Pričakujemo, da bo jutrišnja tekma izenačena; možen je vsak rezultat. Pričetek že ob 15. uri.

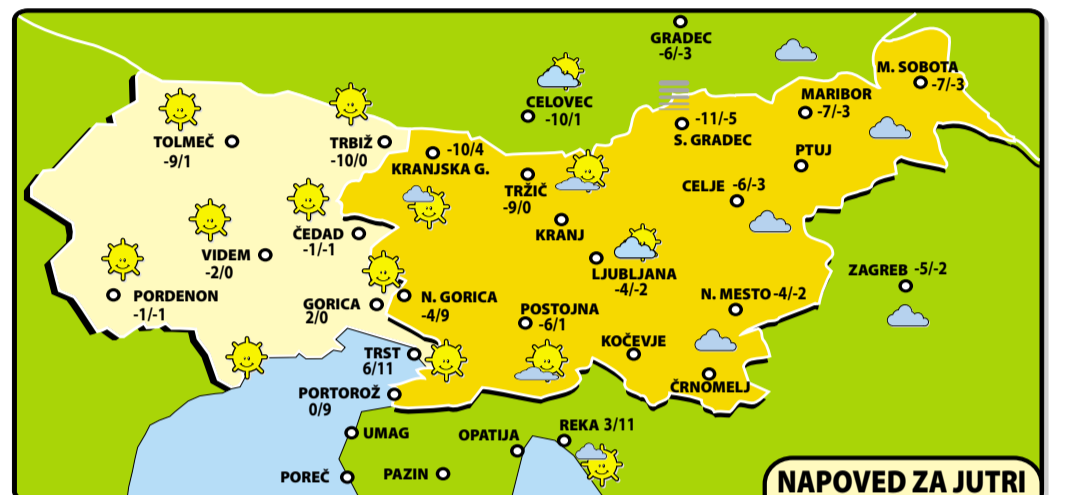
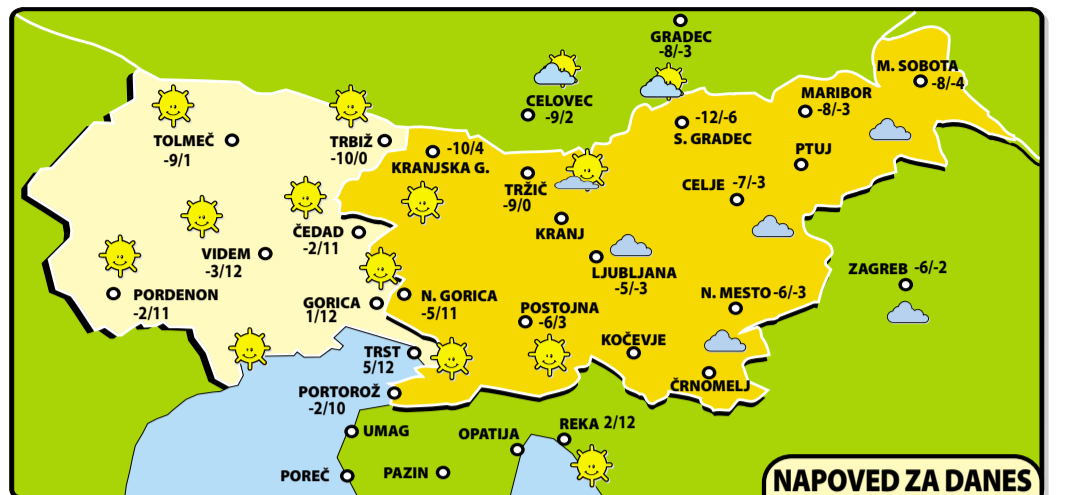
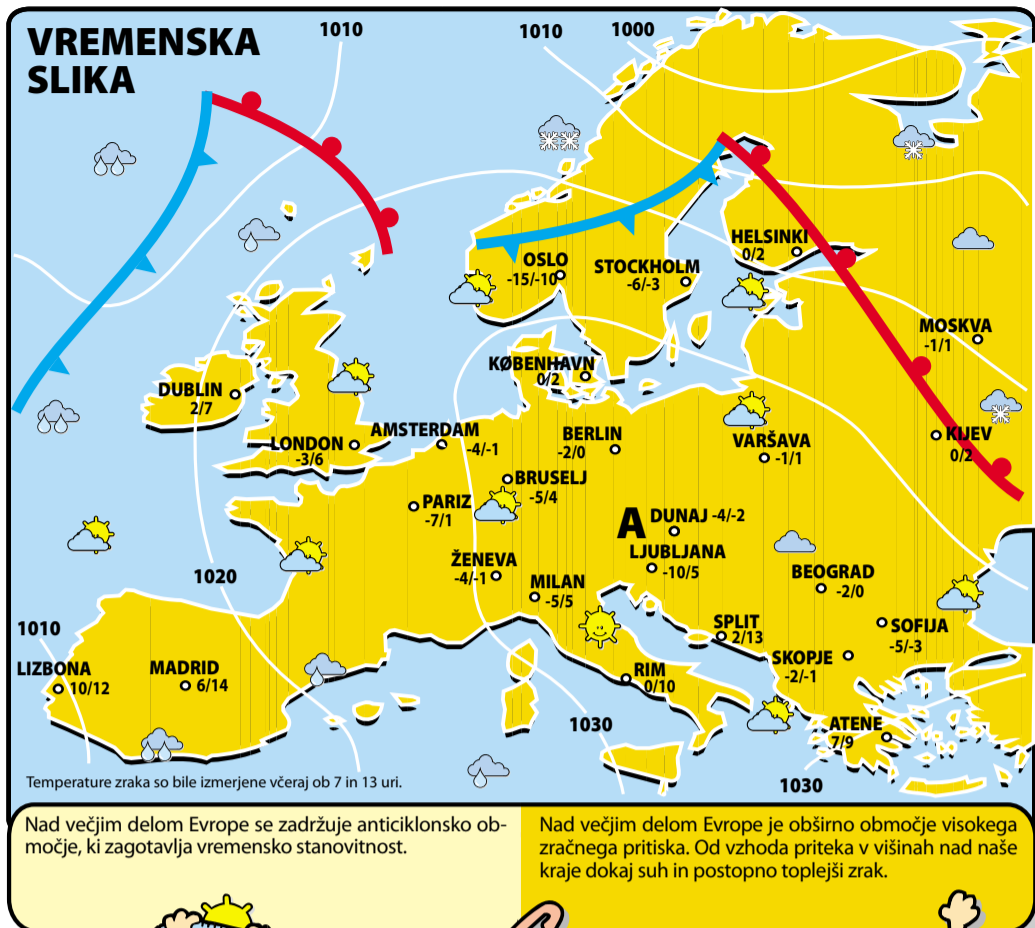
V nedeljo bodo v zgoniški telovadnici odigrali tudi moški predstavniki C2 lige. Gostili bodo videmsko ekipo Cus Udine B. Pričetek ob 10.30. V Zgoniku bodo v nedeljo istočasno potekale tudi deželne kvalifikacije za veterane. Pričetek ob 9. uri. Že takoj po novem letu in sicer v soboto, 5. ter nedeljo, 6. januarja pa bo zgoniška dvorana tudi prizorišče tretje in obenem zadnje kvalifikacijske tekme za deželno mladinsko prvenstvo. Takrat bodo tudi podelili deželne naslove. (M.E.)

Odbojka 2. ŽD: Kontovel zlahka

Kontovel - OMA A 3:0 (25:11, 27:25, 25:5)
KONTOVEL: Antognolli, Balzano, Cassanelli, Ferluga, Gregori, Milič, Pernarich, Raubar, Regent, Starc, Turco. TRENER: Cernic.

V zaostali tekmi 2. divizije so Kontovelke premagale slabše uvrščenega nasprotnika. V drugem setu so ga podcenjevale, igrale lagodno in tvegale poraz. V zadnjem setu so se spet zbrale in nasprotnice povsem nadigrale.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 7.42 in zatone ob 16.23
Dolžina dneva 8.41.

BIOPROGNOZA
Danes bo vremenski vpliv ugoden in ob sončnem vremenu tudi vzpodbuden, le v krajih z dolgotrajnejšo meglo ali nizko oblačnostjo se bodo pri najbolj občutljivih občasnno pojavljale manjše težave.

MORJE
Morje skoraj mirno, temperatura morja 9,7 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	2	2000 m	2
1000 m	10	2500 m	-1
1500 m	5	2864 m	-3

UV INDEKS
Ob jasnem vremenu bo UV indeks po nižinah sredi dneva 4,5 in v gorah 5,5.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

LUNINE MENE
Luna vzide ob 13.42 in zatone ob 4.43

PLIMOVANJE
Danes: ob 1.04 najnižje -17 cm, ob 7.16 najvišje 57 cm, ob 14.23 najnižje -63 cm, ob 20.56 najvišje 24 cm.
Jutri: ob 1.54 najnižje -17 cm, ob 7.58 najvišje 59 cm, ob 15.03 najnižje -70 cm, ob 21.43 najvišje 28 cm.

Assi Trieste
Assicurazioni e Finanza Personale †

Novi uradi na **PROSEKU**

Čakamo te,
da bomo skupaj
nazdravili

Danes, 21. decembra
ob 18.00

PROSEK 551
tel. 040 251320

(nasproti bar-sladoledarne Luksa)

www.assitrieste.it

BANCA SAI

MILANO
ASSICURAZIONI
Divisione Nuova MAA

VATIKAN - Nemški avto za papeža nemškega rodu Nov papamobil je mercedes G-500 s premično streho

Papamobil mercedes pred baziliko sv. Petra

RIM - Nemški proizvajalec avtomobilov Mercedes-Benz je papežu Benediktu XVI. podaril novi avtomobil, mercedes G-500 s premično streho v odtenku bele barve. Mercedes je namenjen službeni uporabi poglavarja rimskokatoliške cerkve med njegovimi rednimi sredinimi javnimi nastopi na Trgu Sv. Petra v Vatikanu.

Oblikovan je bil predvsem za uporabo v lepem vremenu, je včeraj poročala nemška tiskovna agencija dpa. Avtomobil ima bleščečo, belo

notranjost, premično vetrobransko steklo in je opremljen z ročaji, na katere se papež lahko opre, ko stoji pozdravlja množico, a nima neprebojnega stekla, kot je bilo doslej v navadi.

Kot so povedali pri Mercedes-Benzu, so avtomobil za papeža razvijali dve leti na podlagi mercedesovega terenskega vozila serije G in ob sodelovanju z Vatikanom. Papeževa avtomobilska zbirka že vključuje druge mercedese, med njimi sta dve oklepni limuzini razreda M in S. (STA)